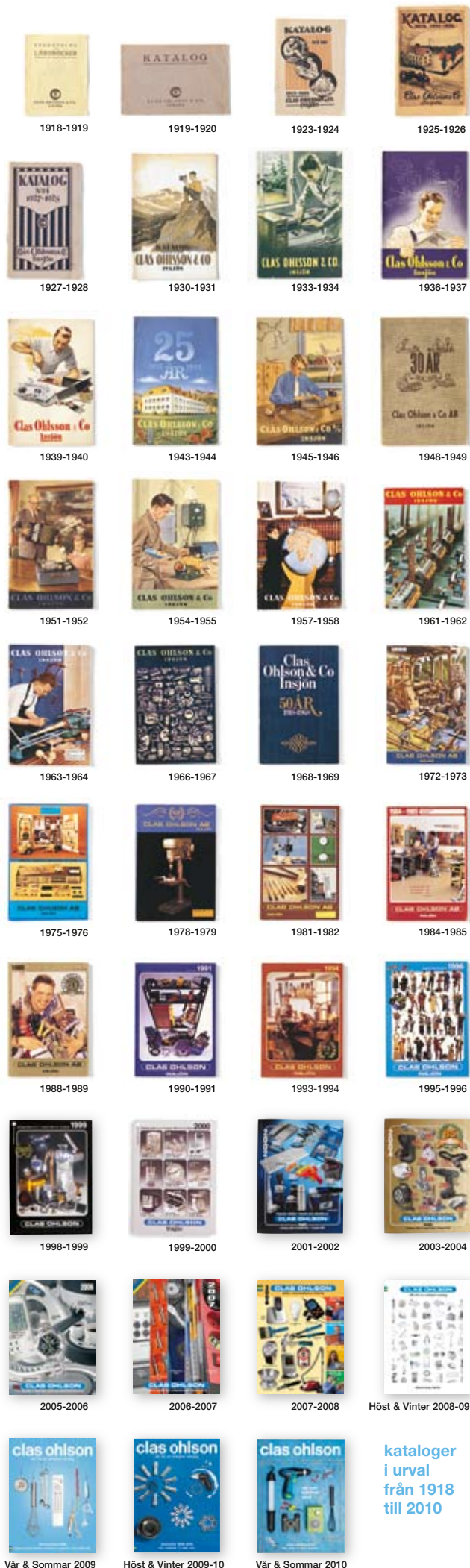

clas ohlson

Årsredovisning 2009/10

Innehåll

Året i korthet	1
VD har ordet	2
Strategisk inriktning	5
Marknadsöversikt	9
Verksamheten	13
Våra försäljningskanaler	16
Inköp och sortiment	20
Egna varumärken	21
Logistik, IT och säkerhet	22
Risker och osäkerhetsfaktorer	24
Hållbar utveckling	29
Vårt arbete för mänskliga rättigheter och bättre arbetsvillkor	32
Våra värderingar och medarbetare	38
Vårt ansvar för miljön	42
Clas Ohlsons GRI-profil	45
En av sveriges största årsstämmor. Aktie och ägare	47
Årsredovisning	
Förvaltningsberättelse	50
Fem år i sammandrag	58
Kommentarer till femårsutvecklingen	59
Koncernens resultaträkning, totalresultat och kassaflödesanalys	60
Koncernens balansräkning och förändring i eget kapital	61
Moderbolagets resultaträkning och kassaflödesanalys	62
Moderbolagets balansräkning och förändring i eget kapital	63
Redovisningsprinciper och noter	64
Årsredovisningens undertecknande	76
Revisionsberättelse	77
Styrelse	78
Ledande befattningshavare	79
Resultat per kvartal	80
Definitioner	80
Adresser	81

Från världens första till världens största Clas

Våren 1920 hittade Clas Ohlson sin första lokal i Insjön; en faluröd stuga på 25 kvadratmeter (se bilden på sidan 1). Nästan på dagen 90 år senare invigdes vad som i folkmun kallas för "Mega-Clas", vägg i vägg med ursprungslokalen.

Idag är världens första Clas Ohlson-butik också världens största, med ny, modern butiksinredning och 3200 kvadratmeter fyllda med produkter.

Under verksamhetsåret har vi även hunnit med att bygga ut distributionscentralen i Insjön. Idag är vår anläggning en av de mest avancerade och effektiva i Norden, med kapaciteten att hantera ett intensivt och växande varuflöde till våra butiker i Sverige, Norge, Finland och Storbritannien samt till våra distanshandelskunder.

Allt fler säger Ja, till Clas Ohlson

Clas Ohlson på 1 minut

Clas Ohlson är ett börsnoterat detaljhandelsföretag med stora visioner och högt satta mål. Vi håller hårt på vårt ursprung och starka kundfokus.

Vårt huvudkontor, basen för all distribution samt den första och största butiken ligger i Clas Ohlsons hemby Insjön i Dalarna.

Med ett brett och prisvärt sortiment, personlig service och hög tillgänglighet hjälper vi våra kunder att hitta lösningen på praktiska vardagsproblem.

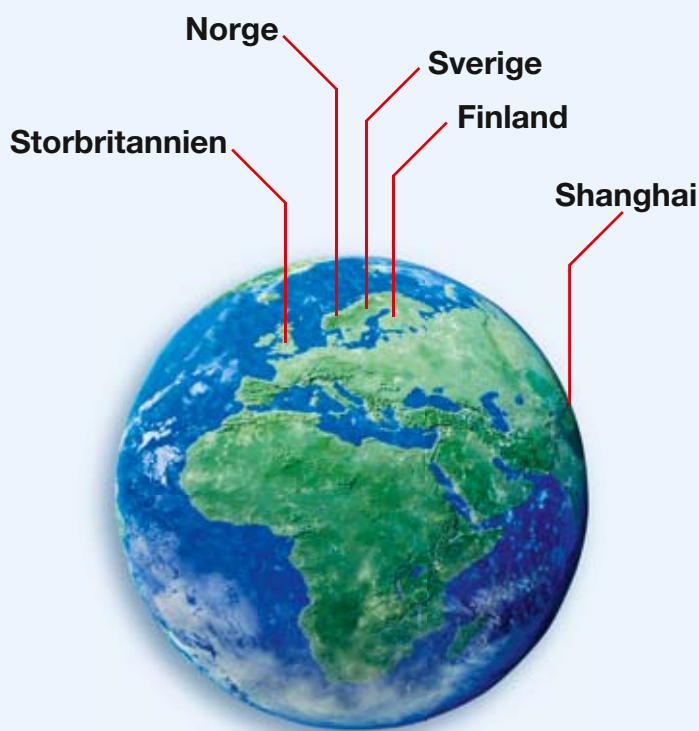
Vårt sortiment består av 15000 produkter inom kategorierna Bygg, Hem, Multimedia, El och Fritid.

Våra kunder kan handla hos oss i 120 butiker i Sverige, Norge, Finland och Storbritannien. I Sverige och Norge finns även distanshandel via webb och telefon.

Clas Ohlson-andan bygger på ett stort och ärligt engagemang i kunder och medarbetare. Lika viktigt är att vi är aktiva i miljö- och samhällsfrågor.

Clas Ohlson har vuxit och gått med vinst varje år sedan 1918. Idag är vi 3 430 anställda och har en total försäljning på 5,6 miljarder kronor om året.

Kyllä och Yes

Sverige

Startår 1918. Antal butiker: 56, varav 6 nyöppnade under verksamhetsåret. Antal medarbetare: 1 899 (1 826, 2008/09). Försäljning: 2 752 Mkr (2 558 Mkr, 2008/09).

Norge

Startår 1985. Antal butiker: 41, varav 3 nyöppnade under verksamhetsåret. Antal medarbetare: 1 003 (874, 2008/09). Försäljning: 2 220 Mkr (1 923 Mkr, 2008/09).

Finland

Startår 2002. Antal butiker: 16. Antal medarbetare: 271 (286, 2008/09). Försäljning i Finland och UK: 584 Mkr (449 Mkr, 2008/09).

Storbritannien

Startår 2008. Antal butiker: 7, varav 5 nyöppnade under verksamhetsåret. Antal medarbetare: 257 (114, 2008/09). Försäljning Finland och UK: 584 Mkr (449 Mkr, 2008/09). Läs mer om vår fortsatta expansion i Storbritannien på sid 19.

Kina (Shanghai)

I Shanghai ligger Clas Ohlsons eget inköpskontor och CSR-avdelning, med ansvar för att kontrollera, bedöma, följa upp samt utbilda och informera våra leverantörer och tillverkare i Asien. Verksamheten i Kina startades upp under 2008. Antal medarbetare: 28 (16, 2008/09). Antal genomförda CSR-revisioner under verksamhetsåret: 444 (357, 2008/09). Läs mer om vårt CSR-arbete på sid 29-45.

Fyra spännande händelser i ett år med Clas Ohlson

Utbyggnaden av butiken och distributionscentralen i Insjön färdigställdes under året. I maj 2009 togs nya plockanläggningen i drift, i januari 2010 driftsattes nya höglagret och 27 maj 2010 invigdes världens största Clas Ohlson-butik.

14 butiksinvigningar i Sverige, Norge och Storbritannien! Juni 2009: Strömstad, Helsingborg. Okt 2009: Västra Frölunda, Molde, Steinkjer. Nov 2009: Bryne, Reading. Dec 2009: Norrköping, Kingston, Watford. Mars 2010: Burlöv. April 2010: Södertälje, Leeds, Liverpool.

31/3 2010 tecknades kontrakt på en ny Clas Ohlson-butik på Drottninggatan 53 i centrala Stockholm. Butiksinvigningen är beräknad till hösten 2010.

Under verksamhetsåret har totalt 70 brittiska medarbetare genomgått vår omfattande grundutbildning i regi av Clas Ohlson Academy i Insjön.

Från Insjön ut i Europa

Clas Ohlsons vision är att utveckla en stark europeisk detaljhandelskedja med hög lönsamhet och god värdetillväxt för våra aktieägare. Vi strävar efter att bli det självklara valet för människor som söker lösningen på praktiska problem i vardagen.

Under verksamhetsåret har vi etablerat 14 nya butiker och ökat vår försäljning med 13 procent. Clas Ohlsons vinst blev den högsta i företagets historia och vinsten per aktie ökade med 20 procent jämfört med föregående år.

En färsk undersökning i tidningen Market (april 2010) visar att Clas Ohlson är den detaljhandelsbutik som kunderna helst av allt vill ha i sitt köpcentrum (läs mer på sid 16).

Detta är både glädjande och sporrande, och stärker vår uppfattning att fler kunder i Europa bör få tillgång till det som Clas Ohlson kan erbjuda!

**Välkommen till redovisningen av
ännu ett bra år för Clas Ohlson!**

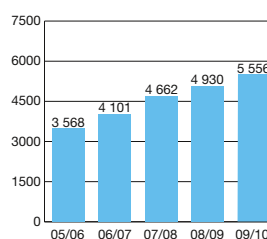
Året i korthet

- Försäljningen uppgick till 5 556 Mkr (4 930), +13 %
- Rörelseresultatet uppgick till 591 Mkr (503), +17 %
- Vinst efter skatt uppgick till 433 Mkr (366), +18 %
- Vinst per aktie uppgick till 6,72 kr (5,62), +20 %
- Utdelningen föreslås till 3,75 kr per aktie (3,00), +25 %
- Etablering av 14 nya butiker

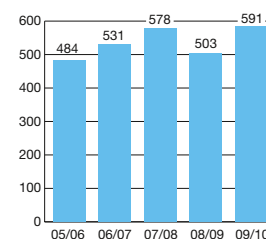
Nyckeltal	2009/10	2008/09	Förändring
Nettoomsättning, Mkr	5 556	4 930	+13 %
Rörelseresultat, Mkr	591	503	+17 %
Resultat före skatt, Mkr	588	504	+17 %
Resultat efter skatt, Mkr	433	366	+18 %
Rörelsemarginal, %	10,6	10,2	+0,4
Avkastning på eget kapital, %	28,0	24,4	+3,6
Avkastning på sysselsatt kapital, %	32,6	32,6	0,0
Soliditet, %	57,9	58,1	-0,2
Vinst per aktie, kr	6,72	5,62	+20 %
Utdelning per aktie, kr	3,75*	3,00	+25 %
Totalt antal butiker	120	106	+13 %
Antal årsanställda	2 025	1 927	+5 %

* Föreslagen utdelning

Försäljning, Mkr

Rörelseresultat, Mkr

Kalendarium

Delårsrapport första kvartalet	8 september 2010
Årsstämma för verksamhetsår 2009/10	11 september 2010
Halvårsrapport	14 december 2010
Delårsrapport tredje kvartalet	9 mars 2011
Bokslutskommuniké för verksamhetsår 2010/11	8 juni 2011

VD har ordet

Vårt sikte är inställt på att bli ett europeiskt detaljhandelsföretag. Under det gångna verksamhetsåret har vi tagit ett antal steg framåt i den riktningen. Vi fortsätter att ta marknadsandelar med en tillväxt på 13 procent och förbättrade vinsten per aktie med 20 procent jämfört med föregående år.

Mötet med våra kunder ger kraft och positiv energi

När jag skall försöka summera ännu ett händelserikt och framgångsrikt år för Clas Ohlson vill jag börja med våra kunders positiva engagemang. Jag får ofta brev från kunder som ibland vill lyfta fram saker som vi kan förbättra, men allt som oftast brev som vill uttrycka tacksamhet för den fina service de fått från våra duktiga medarbetare. Ris och ros sporrar oss att bli ännu bättre och engagemanget stärker oss också i övertygelsen om att Clas Ohlsons serviceanda är utöver det vanliga. Det har vi fått bevis för både en och två gånger med utnämningar av olika slag. Nu senast i höstas där vi återigen belönades med utnämningen "Sveriges bästa kundtjänst".

Vi löser våra kunders praktiska problem

Vi ska göra det lätt för människor att lösa de små praktiska problemen i vardagen, det som de flesta har på sin "att-göra-lista" där hemma. Ett brett sortiment med prisvärda produkter, utmärkt service tack vare hjälpsamma och kunliga medarbetare, inspirerande butiker som är lättillgängliga och en verksamhet som tar stor hänsyn till både människa och miljö, är några av förutsättningarna för att vi ska leva upp till vårt löfte till våra kunder.

Helst ska vi också överträffa våra kunders förväntningar. Konkurrensen om våra kunders uppmärksamhet ökar, därför måste vi hela tiden vässa vårt erbjudande, göra det bättre och mer attraktivt. Det är ett arbete som vi intensifierat under de senaste åren och något vi fortsätter med.

Vi fortsätter att utveckla företaget utifrån vår strategiska plan

För att nå våra mål har vi lagt fast en långsiktig plan med rubrikerna "Tillväxt och expansion", "Utveckla och stärka organisationen", samt "Förenkling och effektivitet". Jag skall kort redogöra för några av de områden som vi fokuserat på under året.

Fortsatt expansion i Storbritannien

Vi har gått från två till sju butiker i Storbritannien. Vi finns hittills i två geografiska regioner: London samt Manchester,

Leeds och Liverpool. Kundernas respons på vår entré har varit positiv. Vi har fler besökare och kunder i våra brittiska butiker än vad vi har i genomsnitt i våra butiker på våra hemmamarknader. Kunderna hittar också fram i hela vår sortimentsbredd. Det visar på en stor nyfikenhet och inte minst en stor potential.

Någon av de många kunder jag träffat på mina resor, var lyrisk och uttryckte det som att vi hade tagit järnhandeln tillbaka till stadskärnan (High Street), men i en ny tappning med prisvärt sortiment presenterade i moderna butiker. Det tycker jag är en bra bild av vad vi faktiskt försöker göra.

Vi har lyckats att väcka nyfikenhet och intresse. Potentialen framåt är att få de människor som besöker oss att handla mer. Ytterst är det en fråga om att bygga förtroende för företaget och våra produkter och det tar tid. Det är normalt som aktör på en ny marknad och jag är jag full av tillförsikt inför framtiden.

Vi har också uppmärksammats i branschen i Storbritannien. Retail Week, den ledande brittiska branschtidningen inom detaljhandeln, nominerade oss till "Emerging Retailer of the Year", ungefär årets nykomling. Det stimulerar och stärker oss inför vår fortsatta expansion.

Fler butiker på våra nordiska marknader

Utöver de butiker vi öppnat upp i England har vi etablerat nio nya butiker på våra nordiska marknader. En minskning mot föregående år, vilket är ett resultat av det beslut vi fattade när den globala finanskrisen bröt ut. Andelen nya butiker var därför väsentligt lägre jämfört med tidigare år vilket återspeglades framförallt i försäljningen under vårt fjärde kvartal. Vi ökar nu återigen expansionstakten både på den nordiska och brittiska marknaden.

Effektiva inköp

Vi har också ägnat stor kraft åt att förbättra och effektivisera våra inköp och se över vårt sortiment. Genom att vi nu ger ut vår populära katalog två gånger per år, har vi skapat möjlighet att oftare presentera nyheter i vårt sortiment. Vi har ökat andelen varor som vi själva köper in, istället för att gå via agenter i Sverige och övriga Europa. Vårt inköpskontor i Shanghai etablerar efterhand en allt starkare roll i inköpskedjan och de positiva effekterna börjar nu synas i våra siffror.

Nordens mest effektiva logistikanläggning

Under året blev vår nya logistikanläggning i Insjön klar. Den möjliggör lagring och distribution till fler än 150 butiker. Det här är, utan tvekan, en av Nordens modernaste och mest effektiva distributionsanläggningar. Högre effektivitet ger oss förutsättningar att växa vidare samt, inte minst, erbjuda låga priser till våra kunder.

Lättare att hitta i våra butiker

I butikerna har vårt fokus under det senaste året framförallt varit att göra det enklare att hitta. Det vi kallar för "navigering" är avgörande för att köpprocessen skall kännas lätt. Kunderna skall hitta fram till de produkter som de söker och

helst hitta ett antal andra produkter som de har nytta av, innan de kommer till kassan. Andra frågor som vi ägnat stor kraft åt i butikerna är varuplacering och produktinformation – allt för att visa upp vårt breda och prisvärda sortiment på ett så attraktivt sätt som möjligt.

Vi exporterar vår Clas Ohlson-anda till nya marknader

Vi har också ägnat stor tid och kraft till att exportera det vi kallar Clas Ohlson-andan, våra värderingar, till butikerna i Storbritannien. Clas Ohlson-andan är det fundament som vi bygger vår kultur och vår organisation på. Vi utvecklar också vår organisation till att bli mer internationell och förfinar våra interna processer för att klara de utmaningar som vi står inför.

Vårt hållbarhetsarbete är viktigt för framtiden

Jag är också glad över att vi under året adresserat hållbarhetsfrågorna ännu tydligare. Clas Ohlson säljer prisvärda produkter. Det betyder kvalitet till bästa pris. För oss är en viktig del i kvalitetsbegreppet att produkterna har tillverkats och transporterats på ett sätt som möter höga krav på miljö och socialt ansvar.

Våra prioriteringar framåt

Även om det har skett mycket på många områden inom Clas Ohlson detta år, är jag ödmjuk inför det arbete som vi har framför oss för att utveckla Clas Ohlson till en europeisk detaljhandelskedja. Vi kommer fortsätta att prioritera vår långsiktiga strategiska plan som innefattar både tillväxt och expansion, förenkling och effektivisering samt utveckling av vår organisation. Allt i syfte att skapa ett Clas Ohlson som skall stå starkt inte bara kommande kvartal och nästa år, utan även nästa 90 år.

Högsta resultatet någonsin i en turbulent omvärld

Konkurrensen har de senaste åren ökat markant och vi noterar en fortsatt osäker konjunktur som påverkar detaljhandeln i stort. Mot denna bakgrund är det glädjande att konstatera att Clas Ohlson gjorde ett bra år med ökade marknadsandelar och ökad vinst. Tillväxten låg i linje med våra långsiktiga mål fram till det sista kvartalet, då försäljningsökningen blev svagare än vad vi är vana vid. Vi redovisade därför en tillväxt något under vårt långsiktiga tillväxtmål för helåret. Ett antal större framtidsinvesteringar till trots, förbättrade vi rörelseresultatet till 591 miljoner kronor vårt högsta resultat i företagets historia och i linje med vårt långsiktiga lönsamhetsmål.

Jag vill avsluta där jag började med att rikta ett stort tack till alla kunder som varje dag ger oss sitt förtroende samt ett stort tack till alla våra duktiga medarbetare som är med och bidrar till Clas Ohlsons utveckling.

Insjön i juni 2010
Klas Balkow

clas ohlson

Strategisk inriktning

Clas Ohlsons vision är att utveckla en europeisk detaljhandelskedja med hög lönsamhet och god värdetillväxt för våra aktieägare. Marknadspenetrationen i Norden är relativt hög vilket innebär att nya marknader blir allt viktigare för Clas Ohlsons framtida tillväxt.

Det finns en betydande potential att fortsätta växa på både nya och befintliga marknader. Affärskonceptet bedöms vara konkurrenskraftigt och särskiljande på europeisk basis, vilket möjliggör expansion till ett antal nya marknader framöver.

För att stärka Clas Ohlson och vår konkurrenskraft arbetar vi med tre strategiska utvecklingsområden: Tillväxt och expansion, förenkling och effektivisering samt att utveckla vår organisation.

Affärsidé

Vår affärsidé är att göra det smidigt för människor att lösa vardagens praktiska små problem.

Affärsidén baseras på grundaren Clas Ohlsons ursprungliga motto "Vi ska sälja rejäla produkter till låga priser med rätt kvalitet efter behov."

Vision och mål

Vi vill utveckla en stark europeisk detaljhandelskedja med hög lönsamhet och god värdetillväxt för våra aktieägare. Detta ska ske genom att vara det självklara valet för människors praktiska problemlösning i vardagen.

Försäljningstillväxt 15 procent

Koncernens långsiktiga målsättning är en årlig försäljningstillväxt på 15 procent. Målet mäts som genomsnittlig årlig ökning i försäljningen under fem år. Försäljningstillväxten på 15 procent ska uppnås genom ökad försäljning i befintliga säljkanaler och genom fortsatta nyetableringar på såväl befintliga som nya marknader. Under verksamhetsåret 2009/10 ökade försäljningen med 13 procent och försäljningstillväxten för den senaste femårsperioden har i genomsnitt legat på 14 procent.

Rörelsemarginal över 10 procent

Målet för lönsamheten är en rörelsemarginal om lägst 10 procent. Under de kommande åren beräknas etablering på nya marknader (för närvarande Storbritannien) att belasta Clas Ohlsons rörelsemarginal med upp till 2-3 procentenheter under ett verksamhetsår. Tillväxten på nya marknader i Europa ska ske i enlighet med de långsiktiga finansiella målen. Under verksamhetsåret 2009/10 uppgick rörelsemarginalen till 10,6 procent. För den senaste femårsperioden har den genomsnittliga rörelsemarginalen uppgått till 11,9 procent.

GPS-mottagare, Garmin eTrex Legend HCx med 2,2" färgdisplay. Inbyggd baskarta. Plats för microSD minneskort för att enkelt kunna lägga till detaljerade kartor. WAAS/EGNOS för bästa noggrannhet. Vattentät enligt IPX7 standard. Upp till 25 timmars drifttid med 2 st. LR6-batterier. Vikt 156 gram med batterier. Storlek: 107x56x30 mm. 38-3221

Strategier

Ett prisvärt och attraktivt sortiment

Vårt sortiment ska vara anpassat och inriktat på att möta kundens behov i vardagen. Produkterna ska vara prisvärda med rätt kvalitet efter behov. Clas Ohlsons sortiment ska vara mångsidigt och innehålla smarta och prisvärda lösningar.

Hög service

Vi ska ge hög service via hjälpsam och kunnig personal som guidar till enkla lösningar. Våra medarbetare ska ha en bred och grundläggande kunskap om sortimentet.

Lättillgängligt och inspirerande

Vi ska finnas i attraktiva lägen där människor rör sig i sin vardag. Kunden ska uppleva att det är smidigt och inspirerande att lösa vardagens praktiska små problem hos oss. Våra butiker ska företrädesvis ligga i starka centrala köpcenter. Under verksamhetsåret öppnades 14 nya butiker jämfört med 20 föregående år.

Ansvar för människa och miljö

Vi tar ansvar för vår egen verksamhet och vår påverkan på människa och miljö. Vi ställer också krav på våra leverantörer gällande arbetsvillkor, arbetsmiljö och miljöpåverkan.

Delmål

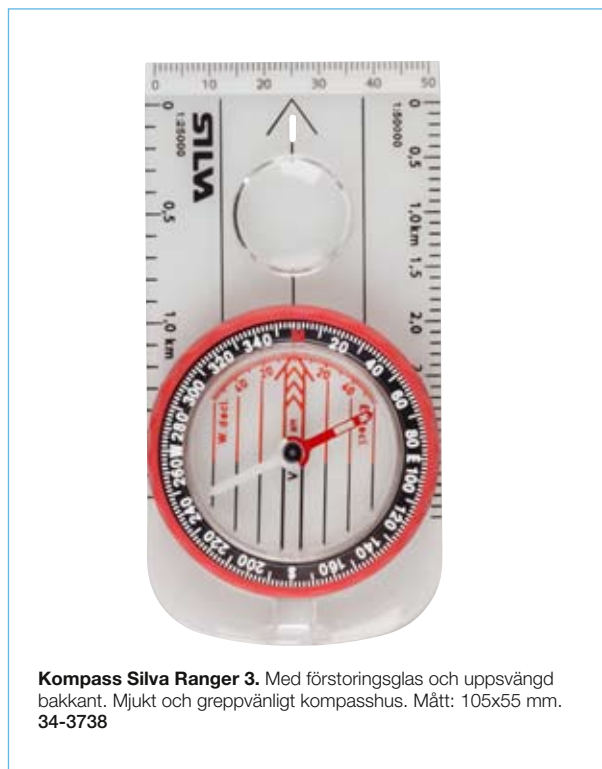
Som ett led i att uppfylla våra mål har vi ett antal delmål gällande marknadsposition, nöjda kunder och medarbetare samt logistik och hållbarhet.

Förstärka varumärket Clas Ohlson

Varumärket Clas Ohlson är ett av de starkaste varumärkena inom detaljhandeln i Sverige och Norge. I Finland och Storbritannien är kännedomen lägre, vilket beror på att företaget haft verksamhet där under kortare tid. Varumärket ska stärkas ytterligare genom fortsatt utveckling av företagets marknadsföring, inte minst på nya marknader där företaget inte är känt sedan tidigare.

Anpassa och utveckla sortimentet

Vi ska erbjuda våra kunder ett brett och attraktivt sortiment.

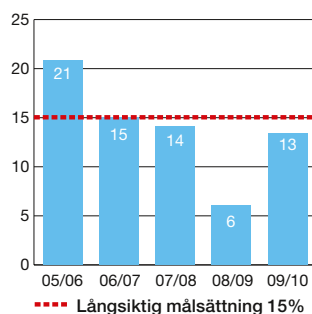

Kompass Silva Ranger 3. Med förstöringsglas och uppsvängd bakkant. Mjukt och greppvänligt kompasshus. Mått: 105x55 mm. 34-3738

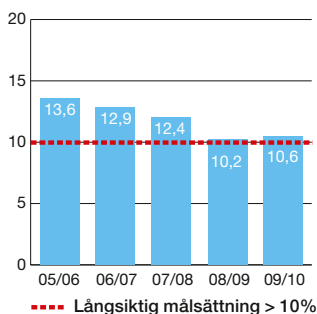
Därför förnyas 10–15 procent av sortimentet varje år genom att nya produktområden tillförs samt genom kompletteringar och utbyten inom befintliga områden. Bredden i sortimentet ska behållas eller utökas samtidigt som vissa dubletter i sortimentet, det vill säga likvärdiga varor fasas ut ur sortimentet. En större variation mellan katalog och butik kommer att förekomma, bland annat för att kunna arbeta mer med säsongsinriktat sortiment och beställningsvaror. Sedan mars 2009 ger Clas Ohlson ut två kataloger per år, dels höst- och vinterkatalogen som ges ut på sensommaren, dels vår- och sommarkatalogen som ges ut i mars. Detta ger ökad flexibilitet gällande anpassning av både sortiment och priser.

Årets kataloger innehöll nästan 2 200 nya produkter jämfört med 2 000 föregående år. Detta innebär att 18 procent av katalogsortimentet har förnyats sedan föregående år. Många nya produkter och produktlinjer har tillkommit, bland annat inom datortillbehör, fritid och hushåll.

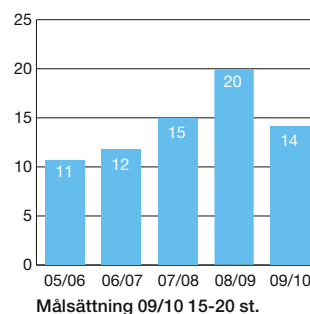
Försäljningstillväxt, %

Rörelsemarginal, %

Antal nya butiker

Clas Ohlson kompletterar välkända varumärken med ett antal okända varumärken samt egna märkesvaror som Clas Ohlson, Cotech, Cocraft, Coline, Exibel med flera. Målet är att andelen egna varumärken ska svara för minst 25 procent av försäljningen. Vid verksamhetsårets slut var andelen drygt 20 procent.

Hög servicegrad

Servicegraden i både butik och distanshandel är hög. Detta är möjligt genom integrerade och automatiserade logistik- och försäljningssystem. Vår erfarenhet är att servicegraden i butikerna, det vill säga att varan finns i butiken när kunden vill köpa produkten, överstiger 95 procent.

Lageromsättningshastighet 6-7 gånger i distributionscentralen

Lager binder kapital, vilket innebär att en hög lageromsättningshastighet är ett viktigt effektivitetsmått. Målet är en lageromsättningshastighet på 6-7 gånger i distributionscentralen.

Under verksamhetsåret uppgick distributionscentralens lageromsättningshastighet till 6,4 gånger mot 6,3 gånger föregående verksamhetsår. Det innebär att vi byter ut hela lagret oftare än varannan månad.

Lageromsättningshastighet i butikslager

I våra butiker består varulagret i huvudsak av produkterna som finns i butiken. Målet är en lageromsättningshastighet på 8-10 gånger i butikslager. Våra stora butiker klarar målsättningen 8-10 gånger per år, medan de mellanstora och små har individuella mål utifrån den årliga försäljningen.

Nöjda och trygga kunder

God kundservice är centralt i Clas Ohlsons affärskoncept. Vår kundtjänstpolicy är inriktad på att varje kundkontakt ska präglas av ödmjukhet och servicevilja. Målet är en nöjd kund efter varje kontakt. Som en extra trygghet tillämpar vi 30 dagars öppet köp/ångerrätt för såväl butikskunder som distanshandelskunder. Samtliga medarbetare i våra butiker utbildas i att hantera reklamerationsärenden. Vi är övertygade om att god kundvård är ett av framtidens viktigaste konkurrensmedel, och strävar därför efter att bli ännu mer professionella i våra kundkontakter.

Motiverade, kunniga och engagerade medarbetare

Vår satsning på medarbetarna märks bland annat på den för branschen relativt låga personalomsättningen i koncernen. Bland heltidsanställda uppgick personalomsättningen under verksamhetsåret till 9,5 procent (föregående år 8,8 procent).

För våra medarbetare på huvudkontoret och distributionscentralen i Insjön var personalomsättningen under samma period 4,4 procent (föregående år 2,1 procent).

Alla nya tillvidareanställda medarbetare inleder sin anställning med en introduktionsutbildning i Insjön i syfte att skapa en gemensam värdegrund baserad på servicekänsla.

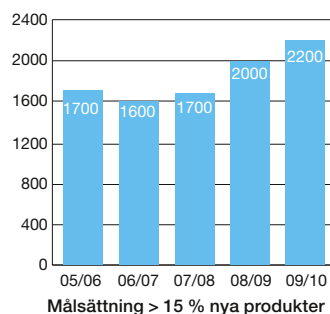
Ansvar för en hållbar utveckling

Vi ska erbjuda våra kunder kvalitativa och prisvärda produkter samtidigt som vi bidrar till en hållbar utveckling för människa och miljö. Clas Ohlsons övergripande miljömål är att, tillsammans med våra leverantörer, minska utsläppen av koldioxid med 30 procent per tonkilometer fram till och med 2020. Våra kunder ska kunna känna trygghet att de produkter vi säljer har tillverkats under acceptabla förhållanden med hänsyn till människa och miljö. Målet är att revidera samtliga tillverkare minst vartannat år. Under verksamhetsåret har Clas Ohlson gjort 444 fabriksrevisioner för att kontrollera att vår uppförandekod följs enligt planen.

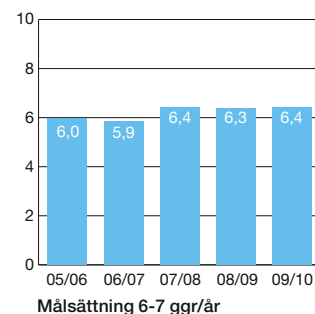

Väderstation Internet. Visar väderdata från närmaste meteorologiska station via Internet. Väderstationen ansluts trådlöst till din dator via medföljande USB-sändare (datorn skall vara uppkopplad mot Internet). Förutom väderdata via Internet visas även temperatur och luftfuktighet från den medföljande trådlösa utomhusgivaren. 36-3552

Antal nya produkter

Lageromsättningshastighet, distributionscentralen

hej!
our swedish
lifestyle is
now open on
the headrow

welcomes have arrived
us

adidas

Marknadsöversikt

Detaljhandeln har, som de flesta andra branscher, påverkats negativt av den svaga konjunkturen det senaste året. Trots utmanande marknadsförutsättningar har Clas Ohlson fortsatt att ta marknadsandelar och ökade försäljningen med 13 procent.

Clas Ohlson säljer produkter som löser problem i vardagen. Sortimentet är lätt-tillgängligt för en stor målgrupp och över 80 procent av produkterna kostar under 300 kronor. Vårt breda och prisvärda sortiment innebär att vi är mindre känsliga för konjunktursvängningar än många andra detaljhandelsföretag. Indelningen i fem produktkategorier ger oss en bra balans och riskspridning. Om efterfrågan minskar i en av våra kategorier kan den samtidigt öka i en annan.

Detaljhandelsutveckling

Sverige

Under 2009 noterades en något bättre tillväxt än föregående år för den svenska detaljhandeln. Enligt Statistiska centralbyrån, SCB, var den genomsnittliga ökningen 1,3 procent i fasta priser, att jämföra med +1,1 procent 2008. Sällanköpsvaror visade en lägre tillväxt och ökade med i genomsnitt 0,9 procent i fasta priser, jämfört med +2,5 procent under 2008.

Privatkonsumtionen minskade med i genomsnitt 0,8 procent, mot -0,2 procent 2008. Clas Ohlsons försäljning i Sverige ökade med 8 procent i löpande priser under 2009/10.

Enligt HUI, Handelns Utredningsinstitut, förväntas en fortsatt ökad tillväxt i den svenska detaljhandeln. Detta innebär enligt HUI en ökning med 2,0 procent i fasta priser under 2010 och 2011. Även handeln med sällanköpsvaror förväntas få en ökad tillväxt. HUI:s prognos visar en ökad tillväxt med 2,5 procent under 2010 och 2011.

Norge

Detaljhandeln i Norge visade en lägre tillväxt under verksamhetsåret. Enligt Statistisk Sentralbyrå, SSB, ökade detaljhandeln under 2009 med i genomsnitt 1,4 procent i fasta priser, jämfört med +2,2 procent 2008.

Privatkonsumtionen minskade med 0,1 procent under 2009, jämfört med en ökning på 1,2 procent under 2008. Clas Ohlsons försäljning i Norge ökade med 12 procent i löpande priser under 2009/10.

Enligt HSH, Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon, förväntas en fortsatt positiv utveckling det närmsta året. Detaljhandeln förväntas öka med hela 5,0 procent i löpande priser under 2010.

Finland

Detaljhandeln i Finland minskade under verksamhetsåret. Enligt Statistikcentralen i Finland minskade detaljhandeln under 2009 med i genomsnitt 2,5 procent i fasta priser, jämfört med -1,2 procent 2008.

Privatkonsumtionen minskade med 2,1 procent under 2009 jämfört med +1,7 procent under 2008.

Storbritannien

Detaljhandeln i Storbritannien visade en lägre tillväxt under verksamhetsåret. Enligt National Statistics i Storbritannien ökade detaljhandeln under 2009 med i genomsnitt 1,7 procent i fasta priser, jämfört med +2,8 procent 2008.

Privatkonsumtionen i Storbritannien ökade med 0,8 procent under 2009 jämfört med +2,5 procent under 2008.

Båtflagga av vävd polyesterflaggduk (marinpolyester) med extra långa tampar för att direkt kunna fästas på båtflaggstången.
Sv 31-868 No 31-887 Fi 31-2529 UK 34-8889

Marknadstrender

Internationella kedjor

Marknaden för den typ av produkter som Clas Ohlson säljer fortsätter att öka i hela Europa, men börjar ändå bli relativt mogen. Denna trend gäller framför allt de största marknaderna, som Tyskland, Frankrike och Storbritannien.

Branschen har tidigare dominerats av lokala kedjor i respektive land som kunnat växa och öka sina marknadsandelar främst på bekostnad av enskilda fackhandlare. Internationella kedjor, som Clas Ohlson, har större inköpsvolym och marknadsföringsresurser, samt effektivare logistik och andra skalfördelar som gör det möjligt att erbjuda bättre priser och ett mer aktuellt produktutbud än enskilda fackhandlare. Då tillväxten nu börjar avta söker sig allt fler kedjor utanför landsgränserna.

Internationella aktörer är relativt sällsynta i Norden, med undantag för bland annat Bauhaus, Hornbach och Media Markt. Den svagare detaljhandeln har också lett till att vissa aktörer valt att lämna den svenska marknaden, däribland PC City och Silvan. Exempel på gränsöverskridande nordiska aktörer är, förutom Clas Ohlson, svenska Biltema med butiker i Sverige, Norge, Finland och Danmark samt finska K-rauta med varuhus i Finland och Sverige.

Även i Norden har stora butikskedjor de senaste åren tagit marknadsandelar på bekostnad av enskilda fackhandlare. Kedjorna satsar ofta på stora butiker utanför stadskärnan, med undantag för Clas Ohlson, som främst satsar på centrala butikslägen, där människor rör sig i sin vardag.

Växande varuhus

En annan trend är att butiksytorna ökar. I stora europeiska länder är det inte ovanligt med varuhus på mellan 5 000 och 10 000 kvadratmeter, i anslutning till köpcentrum utanför städerna.

Detta är tvärt emot Clas Ohlsons etableringsstrategi, som bygger på att öppna butiker på 700-2 500 kvadratmeter, företrädesvis med centrala lägen i stadskärnor.

Egna märkesvaror

Detaljhandelskedjor marknadsför allt oftare produkter under egna varumärken.

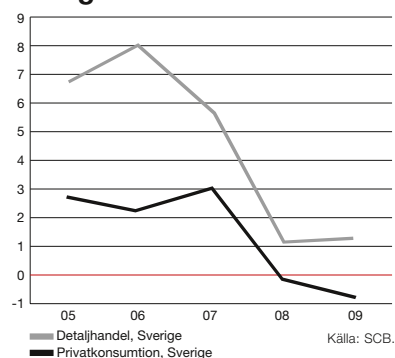
Clas Ohlson har i många år satsat på egna varumärken, som till exempel Cotech, Cocraft, Coline och Exibel. Våra egna märken stod vid verksamhetsårets slut för drygt 20 procent av försäljningen och målet är minst 25 procent.

FM-radio/MP3-högtalare, Denver TR-43C. 3,5mm line-in för MP3-spelare samt hörlursuttag. Teleskopantenn. Drivs med medföljande adapter eller 6x R6/AA batterier (medföljer ej). Mått 95x156x106 mm. **38-3000**

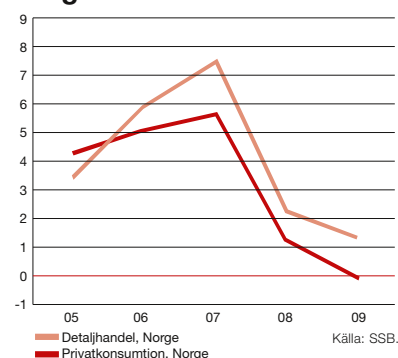
Privatkonsumtion och detaljhandel
Utveckling av privatkonsumtion och detaljhandel i fasta priser i Sverige 2005–2009, %

Sverige

Privatkonsumtion och detaljhandel
Utveckling av privatkonsumtion och detaljhandel i fasta priser i Norge 2005–2009, %

Norge

Genom att utveckla egna varumärken kan vi erbjuda bra kvalitet till lägre pris, eftersom utvecklings- och marknadsföringskostnaderna är lägre.

Konkurrenter

Det är få konkurrenter som har ett lika brett sortiment som Clas Ohlson.

De som ligger närmast är Jula i Sverige och Norge, samt Biltema med butiker i alla nordiska länder. Utöver dessa konkurrerar vi inom var och en av våra fem produktkategorier med bland annat Media Markt, Järnia, Bauhaus, K-ra-

uta, Teknikmagasinet och Kjell & Co. Vi konkurrerar också i viss mån med stormarknader och varuhus, som Coop Forum och Ica Maxi i Sverige, Obs i Norge samt Anttila i Finland. Av alla dessa, är det endast Teknikmagasinet och Kjell & Co som har en etableringsfilosofi liknande Clas Ohlsons, med butiker i citykärnor, gärna i starka köpcenter.

I Storbritannien konkurrerar Clas Ohlson bland annat med butikskedjan Argos samt Maplin och Robert Dyas, som erbjuder produkter inom några av våra fem kategorier. Det finns dock ingen i Storbritannien som erbjuder ett koncept och en sortimentsstrategi som liknar Clas Ohlson.

Clas Ohlson i jämförelse med ett urval av konkurrenter

Huvudkonkurrenter och antal butiker i repektive land

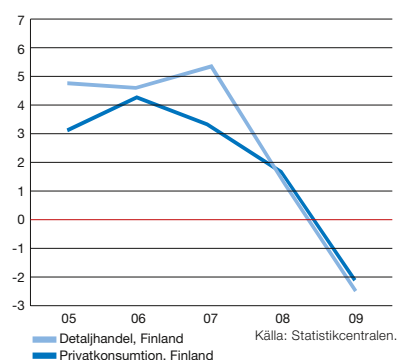
	Sverige	Norge	Finland	Storbritannien	Startår*	El	Multimedia	Fritid	Bygg	Hem
clas ohlson	56	41	16	7	1918	•	•	•	•	•
Biltema	20	37	9		1963	•	•	•	•	•
Jula	31	9			1979	•	•	•	•	•
Teknikmagasinet	73	20	2		1989	•	•			
Kjell & Co	50				1990	•	•			
Jernia	73	156			1951				•	•
Obs		44			1907	•			•	•
Maxbo		75			1995	•			•	
Anttila			30		1953	•	•		•	•
K-rauta	19		41		1940	•	•		•	
Argos				>700	1973	•	•	•	•	•
Maplin				172	1972	•	•			
Robert Dyas				100	1872	•			•	•

* Källa: Websidor

Privatkonsumtion och detaljhandel

Utveckling av privatkonsumtion och detaljhandel i fasta priser i Finland 2005–2009, %

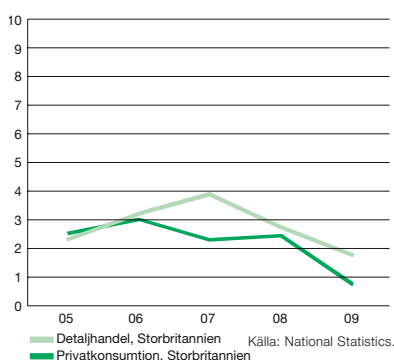
Finland

Privatkonsumtion och detaljhandel

Utveckling av privatkonsumtion och detaljhandel i fasta priser i Storbritannien 2005–2009, %

Storbritannien

**clas
ohlson**
usefulshöpp

find us in clayton square shopping centre
HOME • HARDWARE • MULTIMEDIA • ELECTRICAL • LEISURE

clas ohlson

Verksamheten

Clas Ohlsons varumärke är en av företagets största tillgångar. Vi har en unik historia och är en av Sveriges och Norges mest populära butikskedjor, med ett affärskoncept som tilltalar män och kvinnor i alla åldrar. Under verksamhetsåret har vi utvecklat vår marknadsföring och kundkontakt till att bli ännu tydligare.

I arbetet med att utveckla mötet med våra kunder i butik och på internet har vi under 2009/10 tagit fram ett nytt butikskoncept, förstärkt vår satsning på distanshandel och ökat tillgängligheten till vår kundservice. Kunderna ska uppleva att kontakten med oss är enkel, positiv, kompetent och inspirerande. Det ska vara trevligt att handla på Clas Ohlson och det ska vara lätt att hitta lösningar på alla tänkbara problem i vardagen.

Utvecklad kommunikationsstrategi

Med hjälp av löpande marknadsundersökningar och analyser får vi en god bild av hur varumärket Clas Ohlson uppfattas, vilka som besöker oss, vad våra kunder tycker om vårt koncept, våra butiker, vår service och vårt sortiment.

Med detta som underlag har vi under verksamhetsåret utvecklat en ny kommunikationsplattform och kanalstrategi, det vill säga när, var och hur vi ska kommunicera med befintliga och blivande kunder för att få optimal effekt på våra olika marknader.

Mognadsgraden varierar beroende på hur länge vi funnits på respektive marknad. Det gör att vi anpassar marknadsföringen utifrån de olika marknadernas förutsättningar.

Ett varumärke, flera marknader

I Sverige och Norge är Clas Ohlson väletablerat, med en varumärkeskännedom på 98 respektive 97 procent i åldrarna 18-69. På dessa marknader är vår huvudstrategi att höja genomsnittsköpet, stärka lojaliteten och öka kundnöjdheten.

I Finland känner 78 procent till Clas Ohlson vilket visar på en positiv utveckling under de två senaste åren då känndomen år 2008 uppgick till 57 procent. Det innebär att vi jobbar mer med varumärkesbyggande aktiviteter, i kombination med mer utpräglade säljkampanjer.

I Storbritannien är vi fortfarande inne i en nyetableringsfas, där många potentiella kunder inte känner till Clas Ohlson, vad vi säljer och var vi finns. Detta är en utmaning som kräver att vi anpassar budskap, aktiviteter och medieinvesteringar i takt med utvecklingen.

Multikanalstrategi

Clas Ohlson erbjuder lösningar på vardagsproblem och vi gör det i dialog med våra kunder. Som kund ska man snabbt och enkelt få hjälp med problemlösning och kunna handla via den kanal som passar var och en bäst.

Vi jobbar därför parallellt med utveckling och kundanpassning av vår katalog, butikskoncept, distanshandel och kundservice. Viktigt är också att ta vara på all den energi och kompetens som finns inom Clas Ohlson. Våra medarbetare är vårt ansikte utåt och de som bygger varumärket i vardagen.

Utgångspunkten för vår marknadsföring är att skapa en röd tråd i alla kampanjer, i alla kanaler och i alla butiker, med anpassning till mognadsgrad och konkurrenssituation på respektive marknad.

Handräknare. Diameter 45 mm. Nollställbar, fyrsiffrigt räkneverk, tumtryck och ringhållare. Förnicklad mässing.
20-1681

Katalogstrategi

Clas Ohlson-katalogen har kommit ut sedan 1918 och är än idag en strategiskt viktig kommunikationskanal.

Under verksamhetsåret hade våra kataloger en total upplaga på 6,1 miljoner exemplar. I början av 2009 gick vi över från en årskatalog till två säsongskataloger, med utgivning på våren respektive hösten. Detta har gett oss ökad flexibilitet och möjligheten att uppdatera sortiment och priser även under året. Katalogerna hämtas i butik eller beställs via vår hemsida. De specialkataloger som tidigare gavs ut är numera integrerade i de två säsongskatalogerna.

Marknadsföring inför butiksöppning

Som en del i Clas Ohlsons etableringsstrategi ingår lokal marknadsföring på den aktuella orten under ett antal veckor före öppnandet. Detta sker bland annat genom direktreklam, annonsering, radioreklam och PR. Marknadsföringen intensifieras dagarna före öppnandet.

I Storbritannien är butiksöppningskampanjerna än mer omfattande, i syfte att snabbt etablera varumärket i butikernas respektive upptagningsområden.

Sponsring och stöd

Vår policy beträffande sponsring är att stödja föreningar och evenemang främst i Dalarna, där Clas Ohlson grundades och där huvudkontoret ligger.

Vi har under verksamhetsåret bland annat haft sponsorsamarbeten med ishockeylaget Leksands IF, OS-roddaren Lassi Karonen och musikscenen Dalhalla utanför Rättvik.

Vi har även gett vårt stöd till Cancerfonden, främst genom deltagande i kampanjerna Rosa Bandet och Mustaschkampen, samt till Röda Korsets julkampanj "Kramas" som bidrar till arbetet med att bekämpa ensamhet.

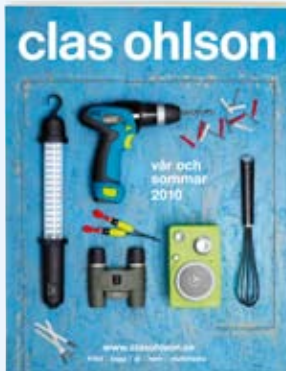
Förprogrammerad fjärrkontroll med energisparfunktion Förprogrammerad för tv, video, dvd, satellitmottagare etc. Gör det möjligt att slå på/av stickproppsanslutna apparater med fjärrkontrollen. (Kan styra upp till 16 st olika moduler) Räckvidd cirka 10 m.
38-3375

Clas Ohlson engagerar sig

Clas Ohlson har sedan länge engagerat sig i både idrott, kultur och andra samhällsfrågor. Under året har vi gett stöd och samarbetat med ett antal organisationer bland annat Leksands IF, OS-roddaren Lassi Karonen, Musikscenen i Dalhalla, ett stort antal mindre föreningar och organisationer i Insjön med omnejd. I Sverige har vi också samarbetat med bland annat Cancerfonden och i Norge med Norges motsvarighet Kreftforeningen.

Clas Ohlsons nya butikskoncept ska göra det lättare för kunderna att hitta i sortimentet och få hjälp att lösa sina vardagsproblem. Konceptet införs i alla nya butiker och de befintliga butikerna byggs om successivt i takt med att de behöver moderniseras.

Clas Ohlson-katalogen har varit en av våra viktigaste kommunikationskanaler sedan 1918. Upplagan är idag 6,1 miljoner exemplar och katalogen ges ut två gånger om året: vår och höst.

Våren 2010 trycktes första numret av tidningen Fixa själv. Tidningen ges ut av Clas Ohlson i samarbete med Bonnier Tidskrifter och vänder sig till hemmafixare som gillar att inreda och renovera huset, lägenheten och landstället. Fixa själv säljs som lösnummer i butik och kan även fås som prenumeration.

Våra försäljningskanaler

Drygt 90 år av framgångsrik postorder-verksamhet har lagt grunden till den starka position Clas Ohlson har idag. Vi säljer fortfarande via postorder, men alltmer av distanshandeln sker via internet. Vår största försäljningskanal är de 120 butikerna i Sverige, Norge, Finland och Storbritannien, som står för 98 procent av försäljningen.

Butiker

Centrala butikslägen

Clas Ohlsons butiker ska företrädesvis ligga i starka centrala köpcenter, där vi tillsammans med andra butiker och butikskedjor verkar gemensamt för att skapa återkommande besök.

Vi arbetar inte med franchising, utan äger och driver våra butiker själva. Butikslokalerna hyrs med långsiktiga hyreskontrakt. I varje butik erbjuds det mesta av vårt breda sortiment lätt tillgängligt för självbetjäning. Mindre än 10 procent av produkterna säljs över disk.

Tre olika storlekar

Clas Ohlson har kunder i alla åldrar och samhällsklasser. För att öka tillgängligheten erbjuder vi tre olika butikskoncept med varierande yta: 1500–2500 kvadratmeter för större städer och upptagningsområden, 1000–1500 kvadratmeter för mellanstora orter samt 700–1000 kvadratmeter för mindre orter eller som komplement till befintliga butiker i större städer.

I våra mindre butiker är sortimentet koncentrerat till de populäraste produkterna. Övriga produkter kan beställas och hämtas i butiken inom 48 timmar. Konceptet finns nu i flera städer i både Sverige och Norge.

Populär butikskedja

Clas Ohlson är en attraktiv och populär butik, både bland kunderna och företagen i köpcentret. Våra etableringar ökar ofta hela centrets besökstal påtagligt. Vi attraherar nya kundgrupper och vårt breda sortiment lockar både män och kvinnor i alla åldrar.

Enligt en undersökning branschtidningen Market (våren 2010), är Clas Ohlson den butik som konsumenterna i åldern 15–64 helst av allt vill ha i ett köpcenter (förutom Systembolaget och Apoteket).

Nytt butikskoncept

Vårt nya butikskoncept gör det lättare för kunderna att hitta i butikerna. I konceptet ingår ny butiksinredning, skyltar, kundterminaler, informations- och orderdiskar samt kassor.

Butikskonceptet lanserades under 2008/09 och alla butiker som öppnats det senaste året är byggda enligt det nya konceptet. Befintliga butiker anpassas successivt, varav fyra har byggts om och moderniserats under 2009/10.

Finansiellt åtagande

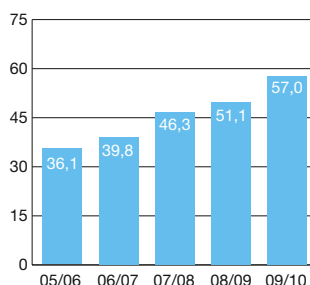
En ny butik innebär initialt ett finansiellt åtagande på 12–14 Mkr fördelat på 3 Mkr i uppstartskostnader, 4–5 Mkr i investeringar i butiksinredning och datasystem samt 5–6 Mkr i varulager.

I Storbritannien är uppstartskostnaderna för våra butiker inledningsvis högre, vilket främst beror på högre marknadsföringskostnader. Nya butiker i Sverige och Norge har visat lönsamhet redan under de tolv första månaderna. Detsamma gäller för några av butikerna i Finland. Generellt tar det längre tid att nå lönsamhet i länder där Clas Ohlson är nyetablerat och där varumärket är nytt.

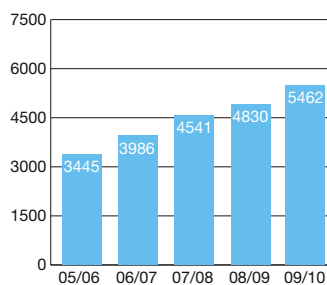
Fortsatt butiksexpansion

Clas Ohlson fortsätter att öppna nya butiker på de marknader där vi är etablerade. Under verksamhetsåret 2009/10 öppnades totalt 14 nya butiker vilket är lägre än under föregående verksamhetsår då 20 nya butiker etablerades. Beslutet att sänka expansionstakten togs under finanskrisen då marknadsförutsättningarna präglades av stor osäkerhet. För verksamhetsåret 2010/11 planeras ytterligare 17–22

Antal besökare, miljoner

Försäljning butiker, Mkr

butiker, varav 6–10 i Storbritannien.

Organisationen rustas kontinuerligt för fortsatt tillväxt på både befintliga och nya marknader. Storleken på respektive butik avgörs utifrån vilka butikslägen vi väljer att kontraktera.

Försäljning och resultat

Butikernas försäljning uppgick under verksamhetsåret 2009/10 till 5 462 Mkr vilket är en ökning med 13 procent mot föregående år (4 830 Mkr). Butiks-försäljningen utgjorde därmed 98 procent av koncernens totala försäljning.

Uppstartskostnaderna för nya och ombyggda butiker, inklusive utrangering av inventarier, uppgick till 60 Mkr (67 Mkr).

Våra butiker i Sverige

Våra svenska butiker hade 34,5 miljoner besökare under 2009/10, en ökning med 1,9 miljoner eller 6 procent jämfört med föregående år. Av besökarna var det 15,9 miljoner som också handlade vid sitt besök.

Antalet butiker har under verksamhetsåret utökats med 6 och totalt fanns vid verksamhetsårets slut 56 butiker i Sverige.

Det finns fortfarande utrymme för fortsatt etablering av nya butiker i Sverige även om marknadspenetrationen i Sverige nu är relativt hög. Flera av våra butiker med upptagningsområden på 30 000 - 50 000 invånare visar att vi kan nå god lönsamhet även i mindre städer.

Våra butiker i Norge

Våra norska butiker hade 13,0 miljoner besökare under 2009/10, en ökning med 0,8 miljoner eller 7 procent jämfört med föregående år. Av besökarna var det 8,8 miljoner som också handlade under sitt besök.

Under verksamhetsåret har tre nya butiker öppnats och vid verksamhetsårets slut fanns totalt 41 butiker i Norge. Inte heller den norska marknaden är mättad när det gäller vår fortsatta etablering. Lönsamheten är god även för bu-

Digital diktafon Olympus VN-5500PC. Upp till 221 timmars inspelningstid. Röstaktivering. 3 inspelningskvaliteter. Inbyggt minne 512 mb. Inbyggd högtalare och mikrofon samt uttag för extern mikrofon och hörlurar. USB-anslutning för enkel inkoppling/överföring till dator, passar Windows XP/Vista 32. Lev. med batterier 2 x AAA/LR03. Storlek 102x37x19mm.
38-3380

tiker i mindre städer med upptagningsområden på 30 000 - 50 000 invånare.

Våra butiker i Finland

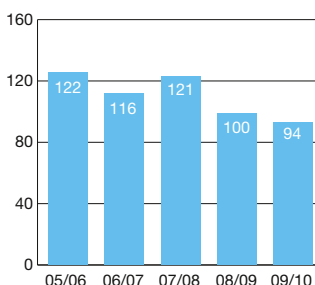
Våra finska butiker hade 6,0 miljoner besökare under 2009/10, en ökning med 0,2 miljoner eller 3 procent jämfört med föregående år. Av besökarna var det 2,7 miljoner som också handlade under sitt besök.

Antalet butiker i Finland är 16, och inga nya butiker har öppnats under verksamhetsåret. Det finns en stor potential att öka försäljningen i befintliga butiker, genom fortsatt förtydligande av Clas Ohlsons erbjudande på den finska marknaden.

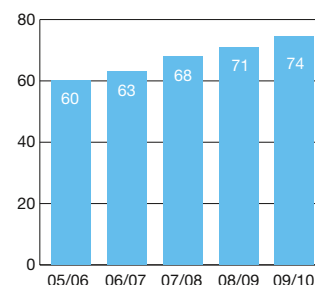
Försäljningsökning

Jämförbara butiker i lokal valuta	0 procent
Nya butiker	+ 11 procent
Valutaeffekter	+ 2 procent
Summa	+ 13 procent

Försäljning distanshandel, Mkr

Andel internetorder, %

Våra butiker i Storbritannien

Våra brittiska butiker hade 3,4 miljoner besökare under 2009/10, vilket är en ökning med 2,9 miljoner jämfört med föregående år.

Under verksamhetsåret har fem nya butiker öppnats och vid verksamhetsårets slut fanns totalt sju butiker i Storbritannien.

Konverteringsgraden, det vill säga antalet butiksbesökare som också handlar, och genomsnittsköpet har varit lägre i Storbritannien än genomsnittet i koncernen. Detta är normalt vid inträde på nya marknader, eftersom det tar tid att etablera ett varumärke och en position. Vi räknar med en stadig ökning av både konverteringsgrad och genomsnittsköp under de kommande åren, då vi också förväntar oss att många attraktiva butikslägen blir tillgängliga.

Internet och övrig distanshandel

Vår försäljning inom distanshandel (via internet, telefon och katalog) uppgick till 94 Mkr 2009/10, vilket är en minsk-

ning med 6 procent jämfört med föregående år (100 Mkr). Minskningen beror främst på att Clas Ohlson har etablerat butiker i många områden som tidigare endast haft möjlighet att handla på distans.

Internet stod under verksamhetsåret för 74 procent av vår distanshandel (föregående år 71 procent).

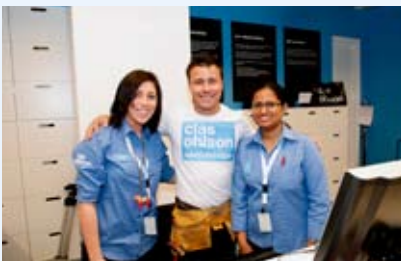
Clas Ohlsons internethandel är av strategisk betydelse för koncernen. Den är idag begränsad till Sverige och Norge, men ska på sikt utökas till även Finland och Storbritannien. Trenden är tydlig att kunderna vill handla både i butik och via internet. De båda kanalerna, butik och internet, kompletterar varandra och öppnar nya möjligheter att knyta ännu starkare band till våra kunder.

Under de närmaste åren kommer en ny e-handelsplattform att utvecklas, vilken lägger grunden för vår fortsatta expansion inom distanshandeln.

Nya butiker och kommande etableringar*

Ort	Öppningsmånad	Butiksytta, m ²
Sverige		
Emporia, Malmö	2011/12	1 200
Norrtälje	våren 2012	1 110
Erikslund, Västerås	sep 2011	1 264
Gränby, Uppsala	sep 2011	1 200
Jönköping	nov 2010	1 200
Kiruna	okt/nov 2010	1 200
Drottninggatan, Stockholm	okt/nov 2010	2 673
Liljeholmen, Stockholm	okt 2010	1 241
Bromma Center, Stockholm	sep 2010	1 366
Lunagallerian, Södertälje	april 2010	1 215
Burlöv, Malmö	mars 2010	800
Hageby Centrum, Norrköping	dec 2009	1 129
Igor, Västerås (flytt till ny lokal)	nov 2009	1 450
Västra Frölunda, Göteborg	okt 2009	1 330
Kullagatan, Helsingborg	juni 2009	785
Nordby, Strömstad	juni 2009	865
Norge		
Elverum	nov 2011	1 000
Bodo	nov 2011	1 300
Alta	okt/nov 2011	1 300
Kristiansund	mars 2011	1 200
Lillehammer	nov 2010	1 390
Lambertseter, Oslo	okt 2010	650
Bryn Senter, Oslo	aug 2010	950
Kongsberg	juni 2010	1 200
Bryne	nov 2009	800
Molde	okt 2009	950
Steinkjer	okt 2009	1 000
Storbritannien		
Birmingham	nov/dec 2010	1 200
Liverpool	april 2010	1 696
Leeds	april 2010	2 150
Watford	dec 2009	1 053
Kingston	dec 2009	1 943
Reading	nov 2009	1 775

* Kontrakterade per juni 2010.

Clas Ohlsons lansering i Storbritannien har föregåtts av en stark marknadsföring i närområdet till de första butikerna.

Eftersom svenska detaljhandelsföretag har gott rykte i Storbritannien har reklamkampanjerna betonat Clas Ohlsons svenska ursprung på ett lekfullt sätt som väckt uppmärksamhet.

Fortsatt expansion i Storbritannien

Clas Ohlsons expansion i Storbritannien fortsätter. Under verksamhetsåret 2009/10 öppnades ytterligare fem butiker och vid verksamhetsårets slut hade Clas Ohlson totalt sju butiker varav fyra i Londonområdet och en butik vardera i Manchester, Leeds och Liverpool.

Den första butiken utanför Norden öppnades i november 2008 i Croydon, London. Detta var ett stort steg för Clas Ohlson mot visionen att bli ett ledande europeiskt detaljhandelsföretag. Clas Ohlsons affärskoncept har blivit väl mottaget och de brittiska konsumenterna som besökt någon av butikerna är positivt inställda till såväl sortiment som priser och service. Målsättningen är att öppna ytterligare 6-10 butiker i Storbritannien under verksamhetsåret 2010/11.

Stora möjligheter

Storbritannien, med 60 miljoner invånare, innebär stora långsiktiga möjligheter för Clas Ohlson. Antalet potentiella kunder är en av de faktorer som har påverkat valet av ny marknad. Andra faktorer som talar för Storbritannien är att prisnivån på våra produkter överlag är gynnsam. Det finns en stark cityhandel i städerna där en stor del av handeln sker i centralt belägna köpcenter. Köpbeteendet är helt i linje med Clas Ohlsons etableringsstrategi som är inriktad på butiker i starka köpcenter i citylägen.

Omfattande kundundersökningar inom målgruppen visar också att en butikskedja som Clas Ohlson är efterfrågad på den brittiska marknaden. Ingen annan kedja erbjuder idag motsvarande koncept i centrala butikslägen. Vårt sortiment, våra butiker och vår service är ett nytt, uppseendeväckande och uppskattat inslag i den brittiska detaljhandeln. Clas Ohlson räknar samtidigt med att det tar tid att etablera varumärke och marknadsposition på en helt ny marknad.

Produktsortiment och leveranser

En del av sortimentet har anpassats till den brittiska marknaden eftersom det skiljer en del i standarder, bland annat när det gäller elektriska produkter. Av det ordinarie katalogsortimentet har cirka 1 400 produkter behövt anpassas, bytas ut eller tas bort. Vi har också anpassat sortimentet och valt varumärken som den brittiska konsumenten känner till och är van att handla. Leveranserna till de brittiska butikerna sker från distributionscentralen i Insjön. I takt med att verksamheten utökas kommer vi löpande att utvärdera andra alternativ som innebär kortare transporter.

Våra första butiker i Storbritannien

Clas Ohlsons inträde i Storbritannien är långsiktigt och det fortsatt svaga konjunkturläget innebär möjligheter att kontraktera attraktiva butikslägen som inte tidigare varit tillgängliga. Hyresnivåerna har också blivit lägre som en följd av den svaga utvecklingen inom detaljhandeln. Clas Ohlson har etablerat butiker i attraktiva affärlägen, antingen på välbesökta gator i stadskärnan eller i centralt belägna gallerior.

Lokal marknadsföring som gör avtryck

Clas Ohlsons marknadsföring är inriktad på att göra affärskonceptet känt i det upptagningsområde där vi etablerar våra butiker. Svenska detaljhandelsföretag har gott rykte i Storbritannien och därför har vi betonat Clas Ohlsons härkomst och historia lite extra. För att tydliggöra vårt erbjudande har vi presenterat företaget som en modern järnhandel som säljer användbara produkter för en enklare vardag. Marknadsföringen har nått konsumenterna genom bland annat utomhusreklam, direktreklam, radioreklam och genom att distribuera Clas Ohlson-katalogen lokalt i området där våra nya butiker ligger.

Genom undersökningar i våra butiker vet vi att våra kunder överlag gillar vårt affärskoncept, både när det gäller sortiment, priser och service, och rekommenderar gärna Clas Ohlson till andra.

Inköp och sortiment

Clas Ohlsons sortiment ska hjälpa våra kunder i Sverige, Norge, Finland och Storbritannien att lösa problem i vardagen. Sortimentet har hög förnyelsegrad, med fokus på teknik, funktion och kvalitet. Även miljö och etik är viktiga faktorer i valet av produkter och leverantörer.

Omfattande sortimentsarbete

I och med inträdet på nya marknader har kraven på Clas Ohlsons inköpsverksamhet ökat. Sortimentet ska kontinuerligt vara attraktivt, särskiljande och konkurrenskraftigt på europeisk basis, och det ska fokusera på att möta och lösa kundens praktiska problem.

Utöver vårt sortiment om cirka 15 000 produkter erbjuder vi reservdelar och tillbehör. Produkterna är indelade i fem kategorier. Det innebär att vi inte är beroende av något enskilt produktområde och att minskad efterfrågan inom ett område kan balanseras av ökad efterfrågan inom ett annat.

Clas Ohlson har ingen egen tillverkning, inga egna produktpatent och är inte heller beroende av någon enskild leverantör.

Hög förnyelsegrad

Varje år byter Clas Ohlson ut cirka 2 000 produkter i sortimentet. Avgörande för om en produkt tas ur sortimentet eller inte är en kombination av efterfrågan, kundnöjdhet och lönsamhet. Även produktens fas i livscykeln styr beslutet.

Vid val av nya produkter är urvalskriterierna oftast teknik, funktion, pris och kvalitet.

Många av våra produkter innehåller mycket teknik. Vår ambition är att ligga i teknikens framkant, men vi ska inte skapa trender eller vara teknikpionjärer.

Kvalitets- och funktionstester

Innan en ny produkt tas in i sortimentet görs avancerade tester av kvalitet, funktion, säkerhet, livslängd och andra produkttegenskaper. Testerna utförs i våra egna verkstäder.

Flera produkter lämnas också till oberoende testinstitut, bland annat Intertek Semko och Statens Provningsanstalt.

Aktiv inköpsorganisation

Vår inköpsorganisation är indelad i fem grupper utifrån produktkategorierna Bygg, Hem, Multimedia, EI och Fritid. Kategori- och produktansvariga besöker stora mässor och leverantörer runt om i världen för att hitta nya produkter och utveckla vårt befintliga sortiment.

Genom regelbundna fabriksbesök kan Clas Ohlson, i dialog med leverantörer och tillverkare, vara med och påverka design, materialval, tillverkningsmetod och tillverkningsförhållanden i form av arbetsmiljö, arbetsvillkor och miljöpåverkan.

Erfarenhet och kontinuitet

Många av medarbetarna på inköpsavdelningen har arbetat länge inom Clas Ohlson. Deras kunskap och erfarenhet förs vidare till nästa generation och ger oss en god kontinuitet när det gäller inköp och sortimentsutveckling.

För oss är det viktigt att dagens inköpare och produktansvariga känner samma nyfikenhet inför nya produkter som grundaren Clas Ohlson gjorde. Nyfikenheten är en del av vår kultur och något vi värnar om.

Medarbetarna utbildas i Clas Ohlsons uppförandekod och våra metoder och verktyg för att kontrollera och stödja våra leverantörer. Inköparna har en viktig roll i arbetet med att förbättra arbetsmiljö och arbetsvillkor samt säkerställa att produkternas miljöegenskaper är acceptabla.

600 leverantörer i 30 länder

Clas Ohlson köper in produkter från cirka 600 leverantörer i 30 olika länder. Under verksamhetsåret gjordes 58 procent av inköpen från svenska leverantörer medan 35 procent var direktinköp från Asien.

De största svenska leverantörerna är handelshus eller agenter som äger importrättigheter eller typgodkännanden för olika produkter. Ursprungslandet för dessa produkter ligger ofta i Asien eller Europa. Tillsammans med direktinköpen uppgick andelen produkter som tillverkats i Asien till över 50 procent, vilket är oförändrat jämfört med föregående år. Clas Ohlson arbetar för att koncentrera inköpen till färre le-

Clas Ohlsons fem produktområden

Bygg

Hem

Multimedia

EI

Fritid

verantörer. Målet är att minska våra inköpskostnader och fördjupa samarbetet med både leverantörer i Europa och tillverkare i Asien. Detta underlättar också uppföljningen av vår uppförandekod.

Ökad andel via vårt inköpsbolag i Kina

Asien, och framförallt Kina, är den viktigaste inköpsmarknaden för Clas Ohlson. För att ytterligare stärka vår konkurrenskraft har vi sedan 2008 ett helägt inköpsbolag i Shanghai. Genom att kombinera inköpen via kontoret i Shanghai och agenter i Asien kan vi göra bättre och mer effektiva inköp.

De agenter vi samarbetar med har erfarenhet och kontaktnät som tillför ett värde till Clas Ohlson. Målet är dock att minska antalet agenter i takt med att våra egna inköpare i Shanghai köper in fler produkter direkt från tillverkaren. I Clas Ohlsons inköpsstrategi ingår också att kontinuerligt utvärdera produkter som tillverkas i Asien men säljs via mellanhänder i Sverige och Europa, för att om möjligt hitta alternativ som kan köpas in direkt från tillverkare i Asien.

Inköpspolicy

Vår inköpspolicy innebär bland annat att vi ska köpa våra produkter så nära tillverkarna som möjligt för att undvika fördyrande mellanhänder.

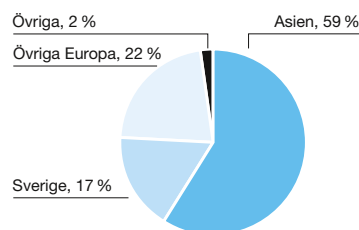
Ökad andel egna varumärken

Clas Ohlsons breda sortiment på cirka 15 000 produkter är indelat i fem olika produktområden: Bygg, Hem, Multimedia, El och Fritid.

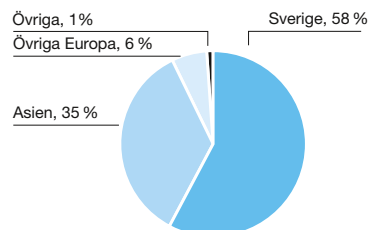
De senaste åren har vi satsat allt mer på egna varumärken. Dessa utgör i dag drygt 20 procent av försäljningen. Målet är att öka andelen till minst 25 procent. Kännetecknande för våra egna märkesvaror är god kvalitet till attraktiva priser.

Kombinationen av egna varumärken och andra kända varumärken gör att våra kunder får ett bredare urval och möjligheten att välja den prisnivå och de produkttegenskaper som passar behovet bäst.

Ursprungsländer

Inköpsländer

Egna varumärken

Vi har cirka 15 000 produkter i vårt sortiment. Sortimentet är indelat i fem olika produktområden: Bygg, Hem, Multimedia, El, samt Fritid.

Vi har de senaste åren satsat alltmer på egna märkesvaror. Dessa utgör i dag drygt 20 procent av försäljningen. Målet är att minst öka andelen till 25 procent. Kännetecknande för produkter som säljs under eget varumärke är hög kvalitet till attraktiva priser

Logistik, IT och säkerhet

En effektiv logistik är en av Clas Ohlsons viktigaste framgångsfaktorer. Med en ny sorteringsanläggning på plats och ett utbyggt helautomatiserat höglager har Clas Ohlson en av Nordens mest effektiva logistikanläggningar.

Logistik

Distributionscentralen i Insjön är hela koncernens logistiknav och här passerar samtliga varor till alla butiker och distanshandelskunder. Automatiserade system svarar för en hög tillgänglighet i butik och distanshandel. Den genomsnittliga omsättningshastigheten för lagret i distributionscentralen uppgick under verksamhetsåret till 6,4 gånger (föregående år 6,3 gånger). Det innebär att vi byter ut hela lagret med alla 15000 artiklar oftare än varannan månad. Med den höga omsättningshastigheten är distributionscentralen snarare att likna vid en terminal än ett lager. Clas Ohlson har under de senaste åren blivit nominerade till ett antal utmärkelser inom logistik baserat på vårt arbete med utveckling av en effektiv logistik och engagemang gällande miljöfrågor kopplade till in- och utfrakter.

Utbyggd distributionscentral för att hantera fortsatt tillväxt

Distributionscentralen i Insjön har under verksamhetsåret byggts ut för att skapa kapacitet att lagra och distribuera varor med hög effektivitet till minst 150 butiker. Per den 30 april 2010 har 572 Mkr av den pågående investeringen om totalt 615 Mkr tagits. Den nya plockanläggningen togs i drift i maj 2009 och det nya kompletterande höglagret driftsattes i januari 2010. Anläggningen är, efter utbyggningen, en av de mest moderna och effektiva logistikanläggningarna i Norden.

Distribution under året

På vår godsmottagning tog vi under verksamhetsåret emot cirka 270 000 pallar och 2 190 containrar med varor. Motsvarande tal för 2008/09 var 245 000 pallar och 1 746 containrar.

Totalt levererades 6,6 miljoner plockrader till butikerna under verksamhetsåret. Detta innebär en ökning med 6,5 procent mot föregående år (6,2 miljoner). Normal leveranstid till butikerna är 1-3 dagar och beställningen sker automatiskt i butiksdatabasystemet när en vara når sin beställningspunkt i respektive butik. Vi levererade också cirka 132 000 distanshandelsförsändelser (föregående verksamhetsår 140 000) vilket motsvarar 530 per dag.

IT-system och säkerhet

Clas Ohlson har under lång tid arbetat med att utveckla IT-system som ska stödja verksamheten. Systemen underlättar hanteringen av beställning, inleverans, påfyllning, utplockning och slutleverans av varorna. Alla system som berör varuhanteringen är helt integrerade, det vill säga infor-

mationen registreras bara en gång och presenteras i realtid. För att säkerställa en hög servicenivå är systemen uppbyggda i tre olika nivåer: centralsystemet, butiksdatabasystemet och kassasystemet.

Centralsystem

All information som rör artiklar, kunder, leverantörer med mera registreras i en gemensam databas i vårt centrala system.

I detta körs inköpsrutiner, lagerrutiner och gemensamma funktioner som exempelvis ekonomisystem. Många av programmen är skräddarsydda och egenutvecklade för att passa just vår verksamhet. Ett undantag är ekonomisystemet som är ett standardsystem.

Butiksdatabasystem

Alla uppgifter som rör informationsflödet inom en butik och till och från butiken finns i butiksdatabasystemet. Bland annat finns beställningspunkter inlagda på alla artiklar i butiken. När en artikel når sin beställningspunkt sker en beställning till centralsystemet automatiskt.

Kassasystem

Ett speciellt kassasystem är kopplat till varje butikssystem som hanterar försäljningstransaktionerna i respektive butik. Kassasystemen kommunicerar kontinuerligt med både butiksdatabasystemet och centralsystemet men kan också arbeta vidare helt fristående, om kommunikationen med de andra systemen skulle brytas.

Larmcentral för anslutning till det fasta telenätet. Lämplig för fritidshuset eller lägenheten. Inbyggd rörelsesensor (räckvidd 12 m. och 110°), siren (90 dB) och batteribackup (1 st. 9 V-batteri typ 6LR61 medföljer). Larmet aktiveras med kod på knappsatsen eller via fjärrkontroll. Vid larm ringer larmcentralen upp 3 telefonnummer och spelar upp ett förinspelat meddelande. Panikknapp. Kan kompletteras med trådbundna sensorer. **32-8071**

IT-säkerheten är högt prioriterad

Verksamheten bygger på att de integrerade systemen fungerar med så få avbrott som möjligt. För att säkerställa en hög tillgänglighet och korta avbrottstider är alla system dubblerade. Det innebär snabbare omstarter och högre säkerhetsnivå än om systemen skulle köras i enkeldatormiljö.

Clas Ohlsons utbyggda Distributionscentral, med en ny sorteringsanläggning och nytt höglager, kan lagra och sortera varor till över 150 butiker med hög aktivitet. Anläggningen, som ligger i Insjön Dalarna, är en av de mest moderna och effektiva i Norden.

Varje natt genomförs säkerhetskopieringar av samtliga system och transaktioner. Brandväggar och viruskydd är andra delar i Clas Ohlsons säkerhetssystem.

Vårt försäkringskydd

Vi har försäkringar som ger ett fullgott skydd för bland annat varulager, byggnader, maskiner och inventarier samt avbrott och ansvar, inklusive produktansvar.

Allmänt säkerhetsarbete

Clas Ohlson har under verksamhetsåret förstärkt säkerhetsarbetet generellt i företaget. En central säkerhetsavdelning arbetar med bland annat säkerhetsfrågor i butik, brandsäkerhet och krishantering. Svinn är ett stort problem inom detaljhandeln generellt. Clas Ohlson arbetar långsiktigt med bland annat processer och rutiner, utbildning och tekniska hjälpmedel för att minimera svinet i företaget.

För att förhindra brand gäller stränga föreskrifter beträff-

fande all hantering av farligt gods. Alla medarbetare får genomgå utbildning i brandskydd och i Insjön finns en speciell brandberedskapsstyrka som har specialutbildats inom brandskydd.

Distributionscentralen i Insjön är indelad i flera brandceller, som sinsemellan är avdelade med brandväggar och brandjalusier. Brandlarmet, som har 625 larmpunkter, är kopplat direkt till SOS-alarm, samt till vår interna jourgrupp.

Fastigheten är försedd med sprinkleranläggning bestående av cirka 29000 sprinklerhuvuden. Den förses med vatten via en sprinklercentral med direktstartande dieselpumpar. Vattnet hämtas från två vattenreservoarer i anslutning till sprinklercentralen. För att säkerställa tillgången på släckvatten har även en speciell branddamm etablerats i anslutning till höglagerdelen. Brandfarligt gods är placerat i en speciell del av byggnaden, som anpassats för detta. Truckladdning sker i ett speciellt truckladdningsrum, som uppfyller gällande krav.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Clas Ohlsons verksamhet medför risker som i varierande omfattning kan påverka koncernen negativt. De kan delas in i rörelserelaterade risker, som till exempel ett konkurrenskraftigt sortiment eller en förändrad konkurrenssituation, och finansiella risker, främst valutaexponering.

Både rörelserelaterade och finansiella risker kan på kort och lång sikt påverka möjligheten att uppnå målen enligt affärsplanen. Under verksamhetsåret har arbetet med företagets övergripande risker ytterligare utvecklats, dels genom fortlöpande inventering av företagets risksituation, dels genom fortsatt utveckling av processen för det löpande arbetet med företagets risker. Det löpande arbetet, som bedrivs samordnat och systematiskt, syftar i huvudsak till att snabbt synliggöra nya risker, begränsa riskexponeringen och en eventuell påverkan i händelse av att en risk infrias. Detta arbete kommer att ha fortsatt hög prioritet i takt med att verksamheten växer och utvecklas.

Rörelserelaterade risker

Etableringen i Storbritannien

Etableringen i Storbritannien, med 60 miljoner invånare, innebär möjligheter för Clas Ohlson med ytterligare en marknad men medför även risker. En av riskerna är att varumärket för de flesta är okänt och förväntas ta lång tid att etablera. Mer information angående etableringen finns på sidan 18-19.

Inköp i Asien

Clas Ohlson köper i dag cirka 35 procent av produkterna i Asien, varav merparten från Kina. Genom det egna inköpsbolaget ska andelen inköp från Asien ökas ytterligare. Detta möjliggör en förstärkning av bolagets konkurrenskraft i

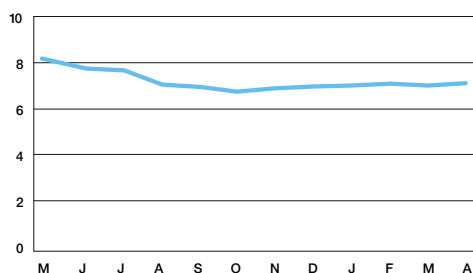
den fortsatta expansionen. Den ökade exponeringen mot ett enskilt land innebär en ökad risk (politisk risk, transportrisk etc.).

Konkurrens

En tydlig trend inom detaljhandeln i Europa är att stora rikstäckande kedjor växer, oftast på bekostnad av mindre, enskilda fackhandlare. De stora kedjorna och aktörerna etablerar sig i flera länder genom såväl egna butiker som förvärv. Aktörerna på marknaden har därmed blivit både färre och större. Under verksamhetsåret har konkurrensen ökat, framför allt i Norden, genom fler butiker och köpcenter. Antalet konkurrerande butiker i Sverige har under de senaste tre åren ökat med 50 procent.

Valuta USD/SEK

USA-dollar (USD) är vår viktigaste inköpsvaluta. Vid verksamhetsårets början den 1 maj 2009 var kursen för USD 8,02 mot den svenska kronan. Kursen försvagades kraftigt under sommar och höst för att sedan förstärkas något under vinterhalvåret. Den noterades den 30 april 2010 till 7,23 en försvagning med 10 procent.

Den högsta kursen var 8,02 och noterades i maj 2009 medan den lägsta kursen var 6,77 och noterades i oktober 2009. Genomsnittskursen 2009/10 var cirka 7,26 jämfört med 7,30 under 2008/09.

Logistik

Clas Ohlsons distributionscentral i Insjön utgör navet i hela koncernens logistikkedja. Härifrån distribueras varor till samtliga butiker samt till distanshandelskunder. Under de senaste åren har distributionscentralen byggts ut för att ytterligare effektivisera logistiken. Det finns dock risker med att ha logistiken samlad till en ort. Det gäller till exempel avbrott i kommunikation och infrastruktur, brand eller strejk. Investeringen i distributionscentralen innebär samtidigt högre fasta kostnader, vilket kan påverka lönsamheten negativt vid en avmattning i Clas Ohlsons tillväxttakt. För mer information, se sidan 22-23.

Nyckelpersoner

En allt viktigare framgångsfaktor är att kunna attrahera och behålla nyckelkompetens. Från och med verksamhetsåret 2008/09 har Clas Ohlsons ersättningsprinciper, efter beslut vid årsstämma, förändrats till att innehålla en större andel rörlig ersättning utifrån prestation. För mer information, se sidan 65.

Företagets geografiska läge förutsätter flexibla arbetsförhållanden vilket är en viktig del för att kunna attrahera och behålla nyckelpersoner från andra orter.

Socialt ansvar – CSR

I samhället ökar kraven på företagens sociala ansvar, Corporate Social Responsibility. Clas Ohlson arbetar aktivt med dessa frågor som är strategiskt viktiga och en del i att bedriva en långsiktigt hållbar verksamhet. Om företaget brister i dessa avseenden finns risken att försäljningen och marknadsandelarna minskar. För mer information om Clas Ohlsons hållbarhetsarbete, se sidan 29-45.

Sortiment

Bolagets viktigaste uppgift är att erbjuda kunderna ett brett och attraktivt sortiment. Om Clas Ohlson skulle missbedöma nya trender eller produktområden kan det innebära lägre tillväxt och lönsamhet.

Svinn

Clas Ohlson utsätts dagligen för svinn av olika slag, såsom butiksnatteri, stölder med mera. Clas Ohlson arbetar för att minska svinnet genom ett långsiktigt förebyggande arbete i form av bland annat utbildningsinsatser, teknisk utrustning samt en kontinuerlig uppföljning och utvärdering av säkerhetsarbetet.

Finansiella risker

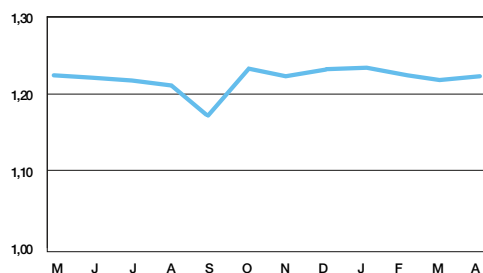
Konjunktur

Detaljhandeln i stort påverkas negativt av en svagare konjunktur och även fast Clas Ohlson säljer produkter som behövs i vardagen påverkas försäljningen negativt av en svagare detaljhandel.

Vårt breda och prisvärda sortiment innebär trots allt en mindre känslighet för konjunktursvängningar än många andra detaljhandelsföretag. Över 80 procent av de produkter vi säljer har ett pris som är lägre än 300 kr. Clas Ohlsons breda sortiment, med fem olika produktkategorier, innebär också en lägre risk eftersom efterfrågan inom en produktkategori kan öka samtidigt som efterfrågan inom en annan kategori minskar.

Valuta NOK/SEK

Cirka 40 procent av vår försäljning sker i Norge. Vid verksamhetsårets början den 1 maj 2009 var kursen för den norska kronan (NOK) 1,23 mot den svenska kronan. Kursen försvagades sedan under sommaren för att sedan kraftigt förstärkas under höst och vinter. Ytterligare en försvagning noterades under verksamhetsårets sista kvartal. Den noterades den 30 april 2010 till 1,23, det vill säga till samma nivå som vid räkenskapsårets början.

Den högsta kursen var 1,25 och noterades i oktober 2009 medan den lägsta kursen var 1,17 och noterades i september 2009. Genomsnittskursen för 2009/10 var cirka 1,22 jämfört med 1,18 under 2008/09.

Löneinflation i tillverkande länder

Clas Ohlson påverkas av förändringar i lönenivån i de länder där företagets produkter tillverkas. Detta kan variera mellan olika produkter beroende på hur stor andel av tillverkningsprocessen som är arbetsrelaterad.

Råvarupriser

Inköpspriserna för bolagets produkter påverkas i relativt stor utsträckning av världsmarknadspriserna på enskilda råvaror. Det gäller framför allt elmaterial (koppar), batterier (zink), belysning (aluminium) och plastprodukter (olja). Terminssäkringar gentemot råvaror görs inte direkt av bolaget. Detta innebär en risk eftersom inköpspriserna på berörda artiklar påverkas av råvaruprisernas utveckling, medan försäljningspriserna är fasta under katalogperioden.

Valutor

Bolaget har en relativt stor valutaexponering främst genom försäljningen i Norge samt genom koncernens inköp. Ungefär 42 procent av inköpen görs i andra valutor än den svenska.

De viktigaste inköpsvalutorna är USA-dollar (USD), Hongkongdollar (HKD) och euro (EUR). Vidare är den svenska kronans utveckling mot den norska (NOK) viktig för koncernen, eftersom mer än en tredjedel av försäljningen sker i Norge. Nettoexponeringen mot euro är låg eftersom bolaget får en allt större försäljning i euro genom expansionen på den finska marknaden. Koncernen får även en ökad exponering mot brittiska pund (GBP) i takt med att försäljningen i Storbritannien ökar.

Tabellen nedan visar hur resultatet påverkas av förändring i försäljningsvolym för befintliga enheter samt förändringar i de viktigaste valutorna.

Valutasäkringar

Vid prissättningen av produkter i huvudkatalogerna används kalkylkurser för respektive valuta, vilka bestäms i juni och januari varje år. I samband med detta terminssäkras cirka 50 procent av det förväntade flödet ett halvt år framåt. På detta sätt är bolaget garanterad kalkylkursen på en stor del av inköpen men har samtidigt risken att handla de resterande inköpen till dagskurs.

Under verksamhetsåret gjordes valutasäkringar i USD, HKD, EUR och NOK.

Valutarörelser

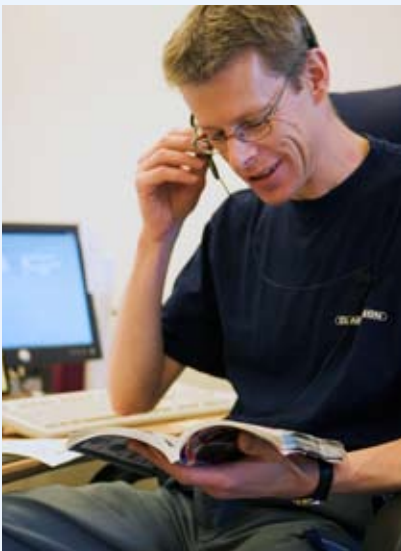
Den norska kronan förstärktes under verksamhetsåret i förhållande till den svenska. Kursen på den norska kronan var i genomsnitt 1,22 vilket var tre procent högre jämfört med verksamhetsåret 2008/09 då den var 1,18. Detta har påverkat försäljningen positivt eftersom mer än en tredjedel av försäljningen sker i norska kronor.

USA-dollar har försvagats något mot den svenska kronan det senaste verksamhetsåret. Genomsnittskursen under verksamhetsåret 2009/10 var en procent lägre än året innan (7,26 jämfört med 7,30). Detsamma gäller för Hongkongdollar eftersom den är knuten till kursen på USD-dollar och båda valutorna har således haft en identisk utveckling. Den kinesiska valutan har i genomsnitt varit oförändrad mot den svenska kronan.

Känslighetsanalys

Faktor	Förändring	Påverkan på resultat före skatt, Mkr
Försäljningsvolym	+/- 5 procent	+120/-132
Valuta		
– NOK	+/- 5 procent	+/- 48
– USD	+/- 5 procent	-/+ 39
– HKD	+/- 5 procent	-/+ 10
– EUR	+/- 5 procent	+/- 3
– GBP	+/- 5 procent	-/+ 5

Bolaget har en relativt stor valutaexponering genom försäljningen i Norge samt genom koncernens inköp. Tabellen visar hur resultatet påverkas av förändringar i de viktigaste valutorna. Tabellen visar också hur resultatet påverkas av förändring i försäljningsvolym för jämförbara enheter.

Clas Ohlsons reparationservice

Genom att erbjuda kunderna reparationer förlänger Clas Ohlson sina varors livslängd. Reparationerna minskar sopberget, onödig nedsmutsning och överflödigt tillverkning av nya produkter. Genom sitt låga pris är reparations servicen också ett bra sätt att få nöjda och återkommande kunder.

Clas Ohlsons reparationservice – fakta

Clas Ohlson har erbjudit reparationer sedan starten 1918.
25 anställda jobbar enbart med reparationer.
Ungefär 15 000 varor reparerades under 2009.

Reparationerna

Reparations service finns i alla Clas Ohlson-butiker och täcker nästan hela varuutbudet. De vanligaste varorna som repareras är hushållsmaskiner, ljudutrustning, datortillbehör och trädgårdsprodukter. Clas Ohlson har ungefär 9 000 reservdelar på lager för att man ska klara av reparationerna inom företaget; dock tillåter vissa leverantörer inte att Clas Ohlson reparerar produkter som har garanti kvar.

Minskning av sopberget

Reparations servicen förlänger produkternas livslängd och gör att de kan komma till nytta igen, istället för att kastas bort. Elektroniskt avfall exporteras ofta från Europa till fattigare länder för nedmontering och hantering, vilket kan orsaka hälsoproblem och miljöförstöring då bland annat kadmium, kvicksilver och beryllium kommer ut i naturen. Reparationerna minskar också användandet av naturresurser för att tillverka ersättningsprodukter.

Prisvärda reparationer

Jämfört med våra konkurrenter erbjuder Clas Ohlson prisvärda reparationer. Servicen ses som en del av företagets goodwill-arbete och reparationerna sker till självkostnadspris.

Nöjda kunder

Clas Ohlsons reparations service är en unik tjänst som ökar kundnöjdheten. Många konkurrenter har ingen sådan tjänst utan är istället beroende av sina leverantörer för att utföra reparationer.

Hållbar utveckling

Clas Ohlson är ett renodlat detaljhandelsföretag med 120 butiker i Sverige, Norge, Finland och Storbritannien. I Sverige och Norge har vi även distanshandel. Vi erbjuder ett sortiment med 15 000 produkter inom Bygg, Hem, Multimedia, El och Fritid. Vårt huvudkontor och distributionscentral finns i Insjön, Dalarna och totalt har vi cirka 3 400 medarbetare. Vi äger inga fabriker, istället samarbetar vi med cirka 600 leverantörer och 750 tillverkare i 30 länder. Hur vår verksamhet påverkar människa och miljö och hur vi arbetar med hållbarhetsfrågor kan du läsa mer om i denna CSR-redovisning (Corporate Social Responsibility).

Grunden för Clas Ohlsons CSR-arbete

Vår affärsidé är att göra det smidigt för människor att lösa vardagens praktiska små problem. Vi ställer krav både på oss själva och på våra leverantörer och tillverkare gällande arbetsvillkor och andra mänskliga rättigheter, arbetsmiljö och miljöpåverkan. Genom en långsiktigt hållbar affärsidé och verksamhet ska Clas Ohlson skapa värde för sina aktieägare, kunder, medarbetare och för samhället i stort.

Clas Ohlson ska bidra till en hållbar utveckling och värna om nuvarande och kommande generationers livsförutsättningar.

Arbetet med att bidra till en hållbar samhällsutveckling är affärskritiskt; dels för att kraven från kunder, medarbetare och andra intressenter ökar, men också för att hållbarhetsfrågor innebär nya affärsmöjligheter för Clas Ohlson. Alla väsentliga investeringsbeslut ska beakta såväl ekonomiska som sociala och miljömässiga konsekvenser.

Vår företagskultur präglas av den särskilda Clas Ohlson-andan som kännetecknas av ansvarstagande, laganda, ömsesidig respekt och ett öppet utbyte av tankar och idéer. Att värna om kunder, medarbetare och samhället i stort är en del av Clas Ohlsons kultur och tradition.

Vår hållbarhetsvision

Vi ska engagera företagets resurser till ekonomisk, social och miljömässig utveckling som bidrar till hållbara levnadsförhållanden för nuvarande och kommande generationer.

Clas Ohlsons CSR-organisation och ansvar

Clas Ohlsons hållbarhetsarbete leds genom ett CSR-forum som består av vd, informationschef, inköpschef, chef för distributionscentralen, HR-chef, miljökoordinator, intern-controller och Code of Conduct-ansvarig.

Forumet fattar beslut om mål, strategier och aktiviteter för hela koncernens hållbarhetsarbete och följer upp att företaget på ett effektivt sätt arbetar mot uppsatta mål.

Vd har det övergripande ansvaret och hållbarhetsarbetet ska vara integrerat i och omfatta hela organisationen.

Clas Ohlson arbetar efter filosofin att hållbarhetsfrågor kräver ett helhetstänkande och dessa frågor måste genom-

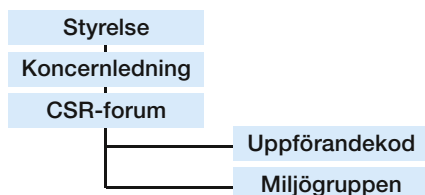
syra hela organisationen och dess olika verksamheter. Det gäller att få med hela organisationen, ner till varje enskild medarbetare, i arbetet mot ett hållbart samhälle.

Kompostkvarn Cotech

- Tystgående valskvarn
 - Självmatande
 - Stållbart mothåll
 - Överbelastningskydd
 - Kapacitet 40 mm
 - Effekt 2500 W
 - Vikt 25 kg
- 40-6000**

Organisationsskiss

Principer och redovisningsperiod för Clas Ohlsons hållbarhetsredovisning

Denna hållbarhetsredovisning är Clas Ohlsons andra och baseras på de senaste riktlinjerna från Global Reporting Initiative (GRI). Clas Ohlson har valt att redovisa enligt C-nivå* (revideras inte av extern part). På sidan 45 finns en korsreferenstabell som visar var i Clas Ohlsons årsredovisning, hållbarhetsredovisning och webbplats de olika GRI-indikatorerna återfinns.

Informationen och nyckeltalen som presenteras i hållbarhetsredovisningen är utvalda efter väsentlighet och relevans ur ett hållbarhetsperspektiv för Clas Ohlson och enligt våra intressenters önskemål.

Hållbarhetsredovisningen omfattar verksamhetsåret 2009/10, det vill säga perioden 1 maj 2009 – 30 april 2010. I några avsnitt redovisas information, nyckeltal och diagram för perioden 1 januari 2009 – 31 december 2009.

Avgränsningar

Hållbarhetsredovisningen omfattar Clas Ohlsons egen verksamhet, det vill säga vår direkta påverkan på människa och miljö, men även hur våra leverantörer och tillverkares verksamhet påverkar människa och miljö.

Vi beaktar hela produktens livscykel, det vill säga hur den tillverkas, används och dess påverkan på miljön när den är uttjänt.

När det gäller leverantörer och tillverkare har vi ett ansvar att ställa krav, utveckla långsiktiga relationer och stödja dem i deras arbete när det gäller mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, arbetsmiljö och miljöpåverkan. Vi genomför också löpande kontroller och revisioner och avslutar samarbeten med tillverkare som inte vill eller kan leva upp till våra krav.

Clas Ohlsons intressenter och målgrupper

Clas Ohlsons viktigaste intressenter och målgrupper är kunder, medarbetare, aktieägare, leverantörer och tillverkare samt allmänheten.

Vi har en löpande dialog med de viktigaste intressenterna och gör även interna och externa mätningar för att fånga upp de synpunkter och önskemål som finns kring företagets verksamhet och utveckling.

Våra intressenter har olika förväntningar och krav på Clas Ohlson. Genom att ha en öppen dialog får vi ökad kunskap och hjälp med att fastställa vad vi behöver förbättra i vårt hållbarhetsarbete.

Vi har möten med olika fond- och kapitalförvaltningsföretag och deras hållbarhetsanalytiker kring olika hållbarhetsfrågor och de möjligheter och utmaningar som Clas Ohlson har. Flera av dessa analytiker har också varit med på fabriksbesök för att ta del av hur vi arbetar med inspektioner och kontroller hos våra tillverkare i Asien. Clas Ohlson har också

under verksamhetsåret genomfört möten med bland annat Amnesty International, Swedwatch och Rädda Barnen för att ta del av deras erfarenheter, kunskap och arbete med mänskliga rättigheter.

Deltagande i internationella hållbarhetsinitiativ

Clas Ohlson deltar i FN:s uppdrag för arbete med mänskliga rättigheter, UN Global Compact. Under verksamhetsåret har vi infört en policy mot korruption och mutor som gäller både våra anställda och leverantörer och tillverkare. Vi har också, för andra året, bidragit till det internationella klimatinitiativet Carbon Disclosure Project, CDP där vi redovisar de utsläpp som skett under 2009, både direkta och indirekta utsläpp av växthusgaser från vår verksamhet.

Medarbetarmätningar

Våra arbetsmiljökartläggningar visar en hög trivselfaktor och en bra arbetsmiljö. Under verksamhetsåret har en medarbetarundersökning som omfattar hela koncernen genomförts – Nöjd Medarbetar Index, NMI. (Läs mer på sid 38-41).

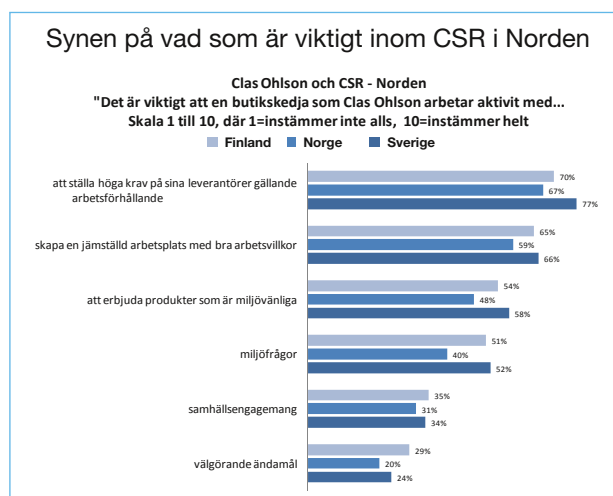

Solcellsladdare för mobiltelefoner, MP3-spelare, kameror etc. (ej original). Liten och smidig nödladdare att ha med sig. Inbyggt batteri på 1100 mAh som automatiskt laddas när den exponeras för ljus. Kan även laddas externt via USB. Levereras med 6 st utbytbara proppar passande de flesta Sony Ericsson, Nokia, Samsung, samt mini USB. Storlek: 94x44x11 mm.

38-3632

Kundundersökning

Clas Ohlson gör varje år en stor kundundersökning som omfattar Sverige, Norge och Finland. Under verksamhetsårets undersökning inkluderades frågor som handlade om våra kunders syn på hållbarhetsfrågor och vilka områden man tycker är viktigaste när det gäller miljö, etik och socialt ansvarstagande.

Årets undersökning visar att kunderna tycker att vårt sociala arbete är viktigast, följt av en bra personalpolitik och vårt miljöarbete. Dialogen med våra kunder om hållbarhetsfrågor är viktig och kommer att utvecklas vidare för att inkludera våra kunder i utvecklingen av vår verksamhet och de produkter vi erbjuder.

Våra butiker

I samband med butiksetableringar samarbetar Clas Ohlson med kommuner, regioner och myndigheter. Det finns ett ge-

mensamt intresse att skapa ett lokalt livskraftigt näringsliv, inte minst i de citylägen där Clas Ohlson i första hand etablerar butiker. Centrala lägen innebär att människor kan handla där de rör sig i sin vardag, vilket minskar behovet av bilresor till affärscenter utanför stadskärnan. Vi öppnar årligen ett stort antal nya butiker på våra för närvarande fyra marknader och skapar därigenom många nya arbetstillfällen.

Viktiga händelser under 2009/10

Under verksamhetsåret har vi tagit fortsatta utvecklingssteg i vårt långsiktiga arbete med uppföljning av vår uppförandekod. Under verksamhetsåret gjordes 444 fabriksbesök i Asien jämfört med 357 föregående år.

I samarbete med Dalakraft har Clas Ohlson infört fjärrvärme som försörjer distributionscentral och huvudkontor i Insjön och därigenom bidragit till minskade utsläpp av koldioxid.

Clas Ohlson har bidragit till utfasningen av traditionella glödlampor genom offensiva marknadsföringsinsatser. Kunderna har fått hjälp att hitta rätt alternativ genom vår kunniga personal och genom en speciellt framtagen broschyr.

Genomförandet av en stor medarbetarundersökning, NMI, bidrar till vårt systematiska arbete med att utveckla våra medarbetare och vår arbetsmiljö (läs mer på sid 39).

*GRI:s tillämpningsnivåer

Det finns tre olika tillämpningsnivåer i riktlinjerna. Nivåerna kallas A, B och C. Redovisningskraven för respektive nivå innebär en ökad tillämpning eller täckning av GRI:s redovisningsramverk. Ett plustecken (+) kan läggas till varje nivå och betyder att redovisningen är externt bestyrkt.

Strategierna är följande:

Strategi	Aktivitetet
Öppen dialog med våra intressenter och opinionsbildare gällande vårt hållbarhetsarbete.	- Identifiera och utveckla relationer med personer och organisationer inom CSR- området. - Förbättrad CSR-kommunikation såväl internt som externt.
Fördjupat samarbete med leverantörer och tillverkare för att skapa kontinuerliga sociala och miljömässiga förbättringar.	- Projekt för att bistå utvalda tillverkare att minska sin miljöpåverkan - Fortsatt utveckling av CSR-arbetet för att påverka arbetsförhållanden hos våra tillverkare i Asien.
CSR-perspektivet ska vara en integrerad del av våra affärer och verksamhet. Vi ska ta vara på de affärsmöjligheter som finns inom hållbar utveckling och stärka vår långsiktiga konkurrenskraft.	- Fortsatta utbildningsinsatser kring hållbarhetsfrågor internt i företaget. - Fortsatt utveckling av intressentdialogen, både internt och externt. - Utveckling av systemstöd och nyckeltal för förbättrad styrning och mätning av hållbarhetsarbetet.
Utvecklat produktsortiment och kommunikation som hjälper våra kunder att välja produkter som bidrar till en hållbar utveckling.	- Kontinuerlig utveckling av produktsortimentet gällande både kommersiell potential och hållbarhetsaspekter. - Utvecklad kundkommunikation som lyfter fram produkter och aktiviteter som bidrar till en hållbar utveckling.
Vi ska göra en skillnad i samhället genom att stödja utvalda välgörenhetsändamål i de länder där vi är verksamma.	- Framtagning av långsiktig strategi för samarbete med välgörenhetsorganisationer. - Utvecklat samarbete med internationella organisationer för att göra en skillnad.

Vårt arbete för mänskliga rättigheter och bättre arbetsvillkor

Clas Ohlson ska bidra till att främja de mänskliga rättigheterna i de länder där vi är verksamma. Vi har ett ansvar inte bara för våra egna medarbetare utan också för de människor som deltar i produktionen av de produkter vi köper. I detta ansvar ingår att ställa krav, men också att utveckla långsiktiga relationer och stödja våra leverantörer i deras arbete för att åstadkomma hållbara förbättringar.

Vår leverantörskedja

Clas Ohlson är ett renodlat detaljhandelsföretag. Vi äger inga fabriker, hela vårt produktsortiment köps istället in från leverantörer och tillverkare i 30 länder.

35 procent köps direkt från fabriker i Asien, framförallt i Kina. Vid dessa direktköp har vi större möjlighet att både kontrollera och stödja tillverkarna i deras arbete att förbättra arbetsvillkor och arbetsmiljö.

Långsiktigt engagemang och samarbete

Vår ambition är att bidra till en förbättring av såväl arbetsmiljö som arbetsvillkor för personalen hos de leverantörer och tillverkare vi samarbetar med. Vi har även ett delansvar för att produkterna har en så låg miljöpåverkan som möjligt under hela sin livscykel. Det är ett långsiktigt och komplext arbete som kräver engagemang och arbetsinsatser från hela vår organisation och de leverantörer och tillverkare vi samarbetar med.

Under de senaste åren har vi tagit flera viktiga steg när det gäller samarbetet med våra leverantörer. Vi är medvetna och ödmjuka inför de utmaningar och möjligheter som vårt arbete för hållbara förbättringar innebär.

Historik över Clas Ohlsons CSR-arbete

- 1998 Vår policy angående barnarbete införs
- 2001 Vår miljöpolicy införs
- 2004 Processen med utveckling och införande av vår uppförandekod påbörjas
- 2005 Vår uppförandekod för leverantörer fastställs av styrelsen och offentliggörs
- 2006 Arbetsmaterial för vårt systematiska CSR-arbete tas fram, fastställs och testas
- 2007 Våra första externa CSR-revisioner genomförs
- 2008 Vi etablerar en särskild CSR-organisation i Shanghai
- 2009 Vi utökar antalet revisioner och fördjupar samarbetet med leverantörer gällande vår uppförandekod

Cykelstrålkastare solcell LED. Laddas av solljus eller lampa. Vibrations-, stöt- och vattensäker. Snabbfäste. Fast eller blinkande sken.
34-8753

Integrerad del av verksamheten

CSR-arbetet ska vara en integrerad del av Clas Ohlsons verksamhet. Det målsätts, planeras och följs upp av vårt CSR-forum (läs mer på sid 29).

Vår inköpsavdelning i Insjön och CSR-avdelningen har gemensamt ansvar för att alla våra leverantörer och tillverkare skriver under och följer kraven i vår uppförandekod. De ansvarar också för att våra tillverkare får stöd i sitt ständiga förbättringsarbete. Ett väl fungerande samarbete mellan dessa båda avdelningar är en grundförutsättning för vårt arbete med socialt ansvar i leverantörskedjan. De två avdelningarna arbetar därför nära varandra och planerar och följer upp mål och aktiviteter tillsammans.

Vår CSR-avdelning i Shanghai

Vår CSR-avdelning i Shanghai i Kina ansvarar för att kontrollera, bedöma, följa upp samt utbilda och informera våra leverantörer och tillverkare i Asien. I arbetet ingår bland annat CSR-revisioner av tillverkare över hela Kina. Avdelningen verkar organisatoriskt under Clas Ohlsons VD och bestod vid verksamhetsårets slut av:

- En CSR Manager "Supply Chain"
- En CSR koordinator och teamleader
- En CSR administratör
- Fyra CSR revisorer, som arbetar med revisioner av tillverkare.

Våra inköp

Clas Ohlsons inköpsavdelning är en av de största avdelningarna inom företaget. Totalt jobbar över 100 personer på avdelningen med att köpa in de 15 000 produkter som ingår i sortimentet. Inköpsavdelningen är indelad utifrån Clas Ohlsons fem produktområden; Bygg, Hem, El, Multimedia och Fritid.

Här jobbar inköpsassistenter, produktassistenter, produkttekniker, produktansvariga och kategorichefer med vårt sortiment. Konkret handlar det om att hitta rätt produkter med rätt pris och kvalitet och att utveckla samarbetet med leverantörer som kan svara upp mot vår uppförandekod.

En av dem som jobbar på Clas Ohlsons inköpsavdelning är Nina Rosén, produktansvarig för cirka 1 500 produkter inom trädgård, spik/skruv/infästning och beslag. Totalt har hon varit i företaget 21 år varav de senaste 2 åren i sin nuvarande roll.

Hur ser processen ut när ni ska köpa in en ny produkt?

- Om det handlar om en ny leverantör, som vi inte har haft kontakt med tidigare, undersöker vi eller våra agenter översiktligt om de uppfyller våra övergripande krav på kvalitet, leveranskapacitet och förutsättningar att uppfylla vår uppförandekod.

- Nästa steg är gå igenom produkttegenskaper, kvalitet och prisnivå. Vi beställer hem produktprover som våra duktiga tekniker i Insjön går igenom, testar och utvärderar. Om produkttesterna och priset är okej fattar vi ett preliminärt beslut att ta in produkten i sortimentet. Som ny leverantör måste de underteckna vår uppförandekod. Och innan ordern läggs måste vi, eller någon av våra agenter, ha besökt fabriken och gjort en bedömning att de uppfyller våra krav (Short Facility Assessment).

- Sista steget är att lägga själva ordern och hantera all administration kopplad till köp och leverans. Produkter från Asien transporteras i första hand med båt till Göteborg och sedan med tåg till distributionscentralen i Insjön. Eftersom det tar minst fyra månader från det att ordern läggs till att varorna levereras krävs det god framförhållning och planering för att varorna ska finnas i våra butiker vid rätt tidpunkt, varken för tidigt eller för sent.

Hur ser arbetsfördelningen ut mellan er som inköpare och er CSR-organisation i Kina?

- Vi jobbar nära varandra och är delaktiga i olika delar av processen. Vi träffar våra tillverkare vid olika tillfällen i inköps- och revisionsprocessen och stämmer av löpande när olika frågeställningar dyker upp. Alla produktansvariga på Clas Ohlson är med på en revision för att lära sig hur det går till och för att själva kunna bidra i arbetet med vår uppförandekod när vi gör fabriksbesök.

- Innan vi gör beställningar hos befintliga leverantörer kan vi också se vilken status en leverantör har genom de olika färgkoder som anger eventuella brister som kommit fram vid våra revisioner. Då kan jag som inköpare göra en samlad bedömning kring val av leverantör som handlar om både pris, kvalitet på produkterna och fabriken arbete med miljö och arbetsvillkor.

- I rollen som inköpare får vi utbildning om sociala frågor. Våra agenter, som hjälper till med vårt inköpsarbete i Asien, är erfarna och är också ett bra stöd. Jag känner mig delaktig och känner att jag kan påverka. Något som vi jobbar med just nu är att utveckla våra arbetsverktyg och administrativa stöd generellt i inköpsarbetet och inte minst när det gäller vårt arbete med vår uppförandekod.

Våra verktyg och processer

Uppförandekoden

Clas Ohlsons uppförandekod är ett viktigt verktyg i arbetet med att förbättra arbetsvillkor och arbetsmiljö. Koden hänvisar till internationella konventioner samt nationell lagstiftning och regler. Den bygger på OECD:s riktlinjer för multinationella företag och följer också FN:s 10 principer (UN Global Compact) för mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och antikorrupktion.

Uppförandekoden innehåller de krav vi ställer på oss själva och på våra leverantörer och tillverkare gällande arbetsvillkor, arbetsmiljö och miljöpåverkan. Koden finns tillgänglig på svenska, norska, finska, engelska, mandarin och vietnamesiska. Läs mer på www.clasohlson.se

Vi strävar efter långsiktiga relationer med våra leverantörer och tillverkare och tror på samarbete och aktiv dialog. Uppförandekoden kommer att utvecklas utifrån våra erfarenheter och samarbetet med våra tillverkare.

Krav på leverantörer och tillverkare

Alla våra leverantörer och tillverkare måste underteckna vår uppförandekod. De leverantörer och tillverkare som inte vill eller kan leva upp till våra krav får inte bli, eller fortsätta vara, samarbetspartner till Clas Ohlson.

Leverantörerna är i sin tur ansvariga för att deras underleverantörer och tillverkare följer vår kod. De som har en engagerad företagsledning och ett gediget ledningssystem för bland annat uppföljning, kontroll och dokumenthantering är generellt bäst på att uppfylla kraven i uppförandekoden.

Bedömning och kontroll av fabriker

Innan Clas Ohlson köper in produkter direkt från en ny leverantör eller tillverkare i Asien görs alltid en initial bedömning av CSR-nivån på fabriken genom ett besök i fabriken.

För att identifiera eventuella brister arbetar vi också med självutvärderingar där tillverkaren fyller i ett omfattande frågeformulär. Den mest omfattande kontrollen görs vid revisioner, då våra egna eller externa revisorer går igenom tillverkningsanläggningen, intervjuar personalen och tar del av olika dokument.

I koden hänvisar vi till:

- FN:s konvention om mänskliga rättigheter
- FN:s konvention om barns rättigheter (1989)
- ILO:s konvention om minimiålder för tillträde till arbete (nr 138, 1973)
- ILO:s konvention om förbud mot och omedelbara åtgärder för avskaffande av de värsta formerna av barnarbete (nr 182, 1999)
- ILO:s deklaration om grundläggande principer och Rättigheter i arbetet (1998)

Idag finns vår uppförandekod på svenska, norska, finska, engelska, mandarin och vietnamesiska.

Översättare/Databank för 29 språk. Innehåller 2300 fraser för varje språk. Ca 20000 uppslagsord. Lagring av namn, telefonnummer och adresser. Kalkylator med 4 räknesätt samt minne och procent. Klocka med kalender och larm. Visar 200 olika städers tider. Automatisk avstängning. Storlek 126x81x12 mm.
38-1590

Proaktivt arbete

En stor del av vårt arbete med uppförandekoden i leverantörskedjan är fokuserat på de tillverkare i Asien från vilka vi köper in direkt via vårt inköpskontor i Kina eller med hjälp av lokala agenter/handelshus.

Arbetet bygger på en gemensam ambition hos oss och tillverkarna att successivt förbättra eventuella brister. Vissa tillverkare har från början bristande kunskaper om vilka krav och regler de måste följa eller hur det ska gå tillväga för att uppfylla dem. Våra revisorer informerar tillverkarna om våra krav, vilka områden de måste förbättra och diskuterar tillsammans med dem olika möjligheter som de kan använda i arbetet med ständiga förbättringar. Om en tillverkare trots diskussioner inte ger oss tillräde till revision eller inte arbetar med de förbättringar som krävs, avslutar vi samarbetet med dem.

Återkommande revisioner

Revisionerna sker löpande och tillverkarna revideras minst vartannat år.

Under verksamhetsåret genomförde vi 444 revisioner, vilket är 24 procent fler än 2008/09. 420 revisioner gjordes av våra egna inspektörer och 24 med hjälp av oberoende revisionsföretag specialiserade på socialt ansvarstagande och mänskliga rättigheter.

En revision tar normalt 1-2 dagar, beroende på fabriken storlek och antal anställda. Revisionen dokumenteras i en rapport med en handlingsplan och åtgärder som måste vidtas i de fall då tillverkaren inte lever upp till kodens olika kriterier.

Så går en CSR-revision till

På Clas Ohlsons CSR-avdelning i Shanghai arbetar fyra revisorer med att kontrollera förhållandena på fabrikena. Clas Ohlson utför både interna revisioner med egna revisorer och externa revisioner genom oberoende organisationer.

En revision inleds med ett öppningsmöte där vi vanligtvis träffar ägaren eller en person i ledande befattning. Vid detta möte informerar vi om vad som kommer att ske under revisionen. Fabriken får också en lista på de dokument som ska granskas. Efter öppningsmötet görs en visuell besiktning av fabriken och alla dess lokaler, vilket inkluderar matsalar och bostäder. Inspektörerna tar foton för att dokumentera allt de ser.

Bland de saker man tittar på:

- Är brandsläckarna lättåtkomliga och märkta?
- Är gångarna och utrymningsvägarna fria?
- Har arbetarna tillräcklig skyddsutrustning?
- Använder de hörselskydd?
- Är kemikalier märkta?
- Är maskinerna skyddade?
- Finns det första hjälpen-utrustning?

I nästa fas kontrolleras dokument, till exempel lönelistor, tidrapporter, ID-kort, arbetskontrakt samt olika typer av certifikat och licenser. Därefter görs intervjuer med anställda på fabriken, främst på individuell nivå, men ibland också i grupp. Intervjuerna är frivilliga och konfidentiella, och det är viktigt att skydda den enskilde arbetaren.

Besöket avslutas med ett möte där fabriksledningen informeras om vad som kommit fram under revisionen. Om det finns avvikelser diskuterar vi gemensamt vilka förbättringar som måste göras och när de ska vara åtgärdade.

Senare görs en efterkontroll att fabriken lever upp till revisionens förbättringskrav. Kontrollen görs antingen av Clas Ohlsons egna representanter eller av en oberoende organisation. Vi förbehåller oss också rätten att göra annonserade och oannonserade revisioner hos våra leverantörer. Revisionerna bekostas av Clas Ohlson.

Minimikrav

Clas Ohlson har minimikrav som måste vara eller bli uppfyllda för att vi ska köpa produkter av en tillverkare. Vi accepterar till exempel inte barnarbete eller tvångsarbete och det måste finnas en tillfredställande nivå av brandsäkerhet på fabriken. Om en allvarlig avvikelse identifierats måste bristen rättas till omedelbart innan tillverkaren får börja eller fortsätta leverera till Clas Ohlson. Tillverkarens CSR-nivå bedöms enligt en färgskala:

- Grön – uppfyller kraven i vår uppförandekod
- Gul – vi har funnit avvikelser mot koden
- Orange – vi har funnit högriskavvikelser mot koden
- Röd – vi har funnit nolltoleransavvikelser mot koden

Anmärkningar och förbättringar

Flest anmärkningar vid våra revisioner har vi funnit inom området hälsa och säkerhet (till exempel brister i användning av skyddsutrustning, evakuering och brandskydd) samt inom löner och arbetstider (till exempel övertid och sociala försäkringar).

Flest förbättringar har även det skett inom hälsa och säkerhet. Inom löner och arbetstider tar det längre tid att genomföra varaktiga förbättringar. Frågan är komplex och kräver ett långsiktigt förbättringsarbete där både köpare och tillverkare av varor i Asien i samråd med myndigheter och ideella organisationer måste verka för att gemensamt hitta hållbara lösningar.

De flesta tillverkare som fått anmärkningen nolltolerans (röd) eller högriskavvikelser (orange) har omgående gjort de förbättringar som krävs.

Status per aktiva tillverkare 2010-04-30

Status	Grön	Gul	Orange	Röd
Procent andel	7%	89%	3%	1%

Aktuell status avser det status tillverkaren fått efter den senast gjorda bedömningen.

Antal revisioner/status per verksamhetsår

År	06/07	07/08	08/09	09/10
Grön			14	11
Gul	4	24	296	332
Orange				50
Röd		14	49	51
Totalt	4	38	359	444

Uppgifterna beskriver den status fabriken har fått efter den senast genomförda revisionen.

Status kan härröra från en initial revision, en andra revision eller uppföljningsrevision.

GRI (Global Reporting Initiative)

2009 införde Clas Ohlson GRI - den globala redovisningsstandarden för hållbarhetsarbete - vilket ska göra det lättare för omvärlden att följa vårt hållbarhetsarbete. Införandet av GRI har också skapat värde för Clas Ohlson genom det ramverk, med väl definierade nyckeltal, för att målsätta och följa upp resultat inom utvalda områden.

Redovisning av avvikelser och vidtagna åtgärder

Nedan redovisas utvalda nyckeltal inom området mänskliga rättigheter (Human Rights, HR)

HR4K – Icke diskriminering

Vi har funnit 15 anmärkningar beträffande diskriminering i samband med revisioner av tillverkare. Det har i dessa fall rört sig om diskriminering i samband med anställningsannonser, till exempel krav på ålder och/eller kön på de sökande. Clas Ohlson har krävt att annonserna ska ändras och att företaget ska införa en policy mot diskriminering om en sådan saknas.

HR5K – Föreningsfrihet och rätten till kollektivavtal

Vi har funnit 9 anmärkningar gällande begränsning av föreningsfrihet. Vi har ställt krav på att dessa leverantörer ska införa system som undanröjer detta hinder. Generellt är föreningsfrihet något som är ett stort problem i Asien och utgör ett stort och viktigt utvecklingsområde som kräver samverkan mellan tillverkare, köpande företag, ideella organisationer och myndigheter.

HR6K – Barnarbete

Vi har funnit 1 fall av barnarbete – en 15 årig pojke som arbetade på en fabrik där även hans mamma jobbade. Pojken fick lämna fabriken och vi arbetade tillsammans med pojken, hans föräldrar och fabriksledningen för att hitta ett bra alternativ för pojken och hans framtid. Han går nu på en 3-årig yrkesutbildning vid en internatskola i närheten av hans hemstad. Fabriken betalar för utbildningen och garanterar också att han har kvar arbetet om han så önskar

när han är färdig med utbildningen. I ytterligare 26 fall har olika fabriker inte haft tillfredställande dokumentation med ID-handlingar för att kunna fastställa medarbetarnas ålder. I dessa fall har Clas Ohlson krävt att företagen ska införa policy mot barnarbete och rutiner för att upprätthålla register med ID-handlingar.

HR7K - Tvångsarbete

Vi har gjort 2 anmärkningar gällande risk för tvångsarbete. Ett där fabriken krävt en deposition av lön för att få arbeta på fabriken, och ett då fabriken tog arbetarnas ID-handlingar. Clas Ohlson har i dessa fall ställt krav på att dessa aktiviteter ska upphöra omedelbart samt att fabriken inför policy och rutiner för att förhindra tvångsarbete.

Våra utmaningar

Clas Ohlson har ett brett sortiment med cirka 15000 produkter och därmed många leverantörer och tillverkare. För många tillverkare är Clas Ohlson en liten kund som står för mindre än 5 procent av deras årliga omsättning. Genom vår CSR-avdelning i Shanghai har vi ökat vår kapacitet att kontrollera att vår uppförandekod följs. Hos våra tillverkare i Asien förekommer bland annat följande utmaningar:

- för mycket övertidsarbete
- inga eller svaga fackföreningar
- låg kunskap bland medarbetare om deras rättigheter
- bristande arbetsmiljö och bristfällig skyddsutrustning
- manipulerade dokument, till exempel arbetstidsrapporter
- korruption, mutor och annat som försvårar kontrollarbetet

Alla företag som direkt eller indirekt har verksamhet i Asien möter dessa utmaningar och kan på olika sätt bidra till att villkoren förbättras. Clas Ohlsons strategi är att använda en kombination av egna CSR-revisorer och externa revisionsföretag. Ett nära samarbete mellan vår CSR-avdelning i Shanghai och vår inköpsavdelning i Insjön är avgörande för att nå resultat. Clas Ohlson är också med i CSR Asia för att utbyta erfarenheter och medverka till att förbättra villkoren för arbetare i Asien.

Avvikelse baserade på GRI indikatorer efter genomförda revisioner:

GRI indikatorer	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	Totalt
HR4K Icke diskriminering – antal fall av diskriminering, samt vidtagna åtgärder			16	15	31
HR5K Föreningsfrihet och rätten till kollektivavtal – verksamheter för vilka man uppmärksammat att föreningsfriheten och rätten till kollektivavtal kan vara väsentligen hotade och åtgärder som vidtagits för att stödja dessa rättigheter		1	29	9	39
HR6K Barnarbete – verksamheter för vilka man uppmärksammat att det finns väsentligen risk för fall av barnarbete och åtgärder som vidtagits för att stödja dessa rättigheter		1	1	1	3
HR7K Tvångsarbete – verksamheter för vilka man uppmärksammat att det finns väsentlig risk för tvångsarbete och obligatoriskt arbete och åtgärder som vidtagits för att stödja dessa rättigheter			5	2	7

Utbildning av medarbetare

Utbildning och information är den kanske viktigaste framgångsfaktorn i vårt CSR-arbete.

Nya Clas Ohlson-medarbetare utbildas i CSR-frågor i samband med introduktionsprogrammet i Insjön. På vårt intranät finns även en videoutbildning om Clas Ohlsons sociala ansvar som våra medarbetare kan ta del av.

Vår inköpsavdelning utbildas och informeras löpande om CSR-frågor. Under verksamhetsåret har våra inköpare också medverkat vid revisioner hos tillverkare i Kina, vilket ger ökad kunskap och erfarenhet kring processen och skapar insikt i hur de som inköpare kan bidra till förbättringsarbetet.

Vid rekrytering av CSR-revisorer anställer vi endast erfarna revisorer. Under verksamhetsåret har våra revisorer genomgått en miljöutbildning utformad i samarbete med ett externt revisionsföretag. Utbildningen innehöll bland annat information om miljöförstöring inom olika typer av industrier och produktionsprocesser.

Under året har vi tagit fram utbildningsmaterial för våra tillverkare. Vi har även vidareutbildat våra agenter om Clas Ohlsons CSR-program. Dessa utbildningar hölls i Shanghai, Hongkong och Taipei.

Extern information

Vi producerade under verksamhetsåret en broschyr om hållbarhetsfrågor som riktar sig till både medarbetare och kunder och ger en kort översikt över Clas Ohlsons hållbarhetsarbete. Vi har också utökat CSR-informationen på Clas Ohlsons hemsida med bland annat ett antal fallstudier med exempel på olika hållbarhetsinitiativ som gjorts gällande miljö, humankapital och mänskliga rättigheter.

Samarbete med andra företag och organisationer

För att öka våra möjligheter att förändra och påverka tillverkare strävar vi efter att samarbeta med andra företag och organisationer. Under verksamhetsåret har vi bland annat blivit medlemmar i organisationen CSR Asia. Som en del i den intressentdialog som är en viktig del av vårt hållbarhetsarbete, har vi under året deltagit i seminarier som anordnats

av Swedwatch, Rädda Barnen och Amnesty International. Vi har också en dialog med analytiker och andra representanter för etiska fonder som följer Clas Ohlson.

Ordlista och förklaring av begrepp

CSR (Corporate Social Responsibility)

CSR innebär att företag, på egna initiativ, visar upp ett aktivt engagemang och ansvar i samhällsutvecklingen. I begreppet ingår bland annat företagets socialt ansvarstagande, miljöansvar och personalpolitik.

Uppförandekod (Code of Conduct)

En uppförandekod är riktlinjer som beskriver hur företaget ska bedriva sin verksamhet etiskt, socialt och miljömässigt. De bygger ofta på olika internationella avtal, som FN- och ILO-konventioner, nationell lagstiftning och regler. Kraven kan också gälla leverantörers och tillverkarens produktion. Med hjälp av en uppförandekod vill företaget försäkra sig om att produkterna är tillverkade under goda arbetsförhållanden.

GRI (Global Reporting Initiative)

Global redovisningsstandard för hållbarhetsarbete. Infördes 2009 hos Clas Ohlson.

Leverantör

Företag som får vår order.

Tillverkare (fabrik)

Företag som tillverkar våra produkter.

Agenter

Leverantörer i Asien som vi samarbetat länge med och som köper produkter från andra leverantörer och tillverkare i Asien.

Läs mer

Vår fullständiga uppförandekod finns att läsa på vår hemsida www.clasohlson.se

Där kan du även läsa mer om Clas Ohlsons arbete för mänskliga rättigheter.

Kvalitativa mål	Vad har vi uppnått 2009/10	Vad vill vi uppnå 2010/11
<ul style="list-style-type: none">Fortsätta arbetet med att bedöma, kontrollera och arbeta för att förbättra villkoren för människa och miljö, hos våra leverantörer och tillverkare	<ul style="list-style-type: none">Gjort en första bedömning och revidering hos våra befintliga tillverkare i AsienNya tillverkare bedöms och revideras i takt med att vi börjar vårt samarbeteLöpande arbete med att följa upp tillverkarnas förbättringsarbeteNy bedömning och revision görs minst vartannat år	<ul style="list-style-type: none">Vidareutveckla vårt bedömnings- och revideringsarbete hos våra tillverkareSystematisk uppföljning av tillverkarnas förbättringsarbeteTillsammans med ett antal tillverkare mäta fabriken miljömessiga effekter och arbeta för att minska deras påverkan
<ul style="list-style-type: none">Utvidga vårt arbete med information och utbildning ute hos tillverkarna	<ul style="list-style-type: none">Utarbetat ett utbildningsmaterial för tillverkare	<ul style="list-style-type: none">Utvidga vårt arbete med att informera och utbilda tillverkare
<ul style="list-style-type: none">Kontinuerligt utbilda våra CSR-revisorer	<ul style="list-style-type: none">Våra revisorer har genomgått en 2-dagars miljöutbildning	<ul style="list-style-type: none">Kontinuerlig utbildning
<ul style="list-style-type: none">Sträva efter att samarbeta med andra företag och organisationer för att kunna påverka och förbättra ännu mer	<ul style="list-style-type: none">Strategic partners i organisationen CSR Asia	<ul style="list-style-type: none">Samarbeta med fler företag och organisationer.Undersöka olika initiativ som arbetar för att harmonisera företagets arbete med CSR
<ul style="list-style-type: none">Sträva efter förbättrad kommunikation både internt och externt	<ul style="list-style-type: none">CSR-broschyr för våra anställda och kunderUtvecklad CSR-information på vår hemsidaMarknadsföring av energibesparande produkter	<ul style="list-style-type: none">Ökad CSR-kommunikation både internt och externtVidareutvecklad intressentdialog

Våra värderingar och medarbetare

Våra medarbetare är kärnan i varumärket Clas Ohlson. En vanlig kommentar från kunderna är att vi ger bra service, har trevliga och kunniga medarbetare och att man därför också kan förvänta sig lite mer av Clas Ohlson.

Clas Ohlson fortsätter att växa i snabb takt. Vi är idag fler medarbetare än någonsin och har butiker och kontor i Sverige, Norge, Finland, Storbritannien och Kina. Det här ställer högre krav på oss som ansvarsfull arbetsgivare.

I syfte att säkerställa kompetens för framtida tillväxt och expansion lägger vi stor vikt vid att attrahera och behålla branschens bästa medarbetare. Viktiga framgångskriterier i det arbetet är att ge möjligheter till interna karriärmöjligheter, kontinuerlig kompetensutveckling, marknadsmässiga löner, hälsa och mångfaldsarbete.

Ett händelserikt år

Följande händelser, åtgärder och aktiviteter ger en kort sammanfattning av vårt personal- och utbildningsarbete under verksamhetsåret 2009/10.

- Fortsatt arbete med bemanningsoptimering i butik för att se till att vi kan ge god service till våra kunder på ett effektivt sätt.
- Fokus på kompetensutveckling kring affärsmannaskap och försäljning som en del i att skapa förutsättningar för ökad försäljning i våra butiker.
- Uppstart av Clas Ohlsons första traineeprogram med de första traineerna på plats hösten 2010.

- Genomförande av en stor medarbetarundersökning, NMI (Nöjd Medarbetar Index) för koncernens över 3 000 anställda i fyra länder.

Stark företagskultur

Vår företagskultur bygger vidare på grundaren Clas Ohlsons starka handelsmannaskap och personliga omsorg om både kunder och medarbetare. Målet är att kunderna alltid ska vara nöjda med sina inköp och vår service. Mötet med kunderna ska vid varje enskilt tillfälle präglas av värme, engagemang och kunskap. Ledarna inom företaget har ett särskilt ansvar att föregå med gott exempel. Vi lägger därför stor vikt vid deras förmåga att kommunicera, delegera och utveckla medarbetarna i sina team, vilket är extra viktigt med tanke på vår snabba expansionstakt.

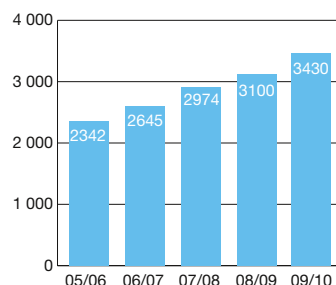
Värdegrunden är således en viktig utgångspunkt i vårt arbete att rekrytera och skola in nya medarbetare och chefer i företaget. Introduktionsprogrammen är uppbyggda kring vår historia och koncept och syftar till att tidigt i anställningen få kunskap om sortiment, service och förhållningssätt till både kunder och medarbetare. Under året har 14 butiker, cirka 210 personer, genomgått våra utbildningsprogram i Insjön. För våra medarbetare från Storbritannien har detta varit ett minst sagt spännande äventyr.

I det växande internationella företaget ser vi behovet av att tydliggöra Clas Ohlson-andan. Under året har ett värdegrundsarbete startats upp, med målet att alla medarbetare, oavsett ansvar och marknad, förstår betydelsen av vårt ursprung och företagskultur. Plattformen blir ett viktigt ramverk för hur vi utvecklar ledar- och medarbetarskap, karriärutvecklingsprogram och belöningssystem.

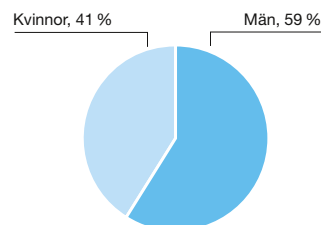
Stolta medarbetare

Den 30 april 2010 uppgick antalet medarbetare inom koncernen till 3 430. Av dessa var 54 procent heltidsanställda.

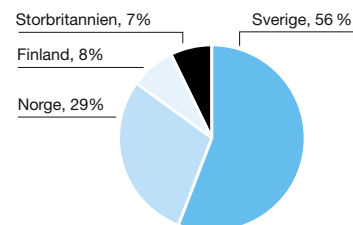
Totalt antal anställda

Antal anställda, män/kvinnor

Medarbetare per land

Totalt	Butiksmedarbetare	Arbetsledare	Butikshefer	Tjänstemän	Övriga chefer	Lagermedarbetare	Arbetsledare distributionscentral	Totalt
Totalt antal utbildningstimmar	30 784	5 007	2 746	2 309	841	443	96	42 226
Genomsnitt per anställd	14	15	23	6	14	2	4	12

Sandra Salama är en av många medarbetare som gjort karriär inom Clas Ohlson. Idag jobbar hon med HR-frågor på vårt huvudkontor i Storbritannien.

Sandra tog steget över Nordsjön

Sandra Salama gjorde ett spännande och omtumlande karriärkliv när hon i slutet av 2008 bytte från Clas Ohlsonbutiken i Uddevalla till vår då nyöppnade butik i Croydon utanför London.

När Sandra fick frågan om hon ville ta rollen som "Administration Controller" var hon först tveksam till om hon skulle tycka om att jobba med fakturor och löner.
- Men jag älskade det verkligen, säger Sandra.

Sandra har även hjälpt till att coacha kollegor i andra nyöppnade butiker i England. Hon har dessutom hunnit med en tur och returresa till butiken i Västra Frölunda, när hon hjälpte dem att komma igång med sitt nya kassasystem.

Efter en tid blev Sandra delaktig i rekryteringen av butikspersonal och idag har hon avancerat till huvudkontoret i Kingston, där hon jobbar både med administration och HR-frågor.

- Det är både skojigt och svårt. Vi försöker hitta människor som känns rätt för den speciella kultur, värme och anda som kännetecknar Clas Ohlson. Överlag har jag fått ett mycket positivt intryck av britterna.

Till en början fick Sandra tjänstledigt från Uddevallabutiken, men nu är det England som gäller för hela slanten!

- Jag känner att min arbetsgivare verkligen satsar på mig. Jag är så glad att jag tog chansen att åka över, för det är en häftig känsla att få vara med och bygga upp ett helt nytt företag. Det är ju faktiskt så. Här var vi helt okända när vi började.

Att engelsmännen har upptäckt Clas Ohlson och gillar konceptet är det ingen tvekan om enligt Sandra.

- De uppskattar vårt sortiment och fler och fler hittar till våra butiker. Att allt finns under ett och samma tak imponerar på engelsmännen.

Sandra ångrar inte att hon lämnade vardagen och tryggheten i Uddevalla.

- Absolut inte. Man måste våga pröva lite nytt. Nu blir jag kvar här – hur länge vet jag inte men jag vill verkligen vara med på resan som Clas Ohlson gör i Storbritannien.

Under verksamhetsåret anställdes 615 nya medarbetare, varav 109 i Norge, 286 i Sverige, 145 i Storbritannien och 75 i Finland.

Clas Ohlson gjorde den första koncerngemensamma medarbetarundersökningen under verksamhetsåret. 82 procent av våra medarbetare svarade på enkäten, vilket är ett högt deltagande. Totalresultatet för koncernen var ett NMI (Nöjd Medarbetar Index) på 72 procent vilket enligt en extern jämförelse står sig väl mot andra företag. Via medarbetarundersökningen har vi fått en bra grund för att utveckla vår strategi för hur vi attraherar, belönar, motiverar men också bygger handlingsplaner för ledarskapet.

Undersökningen visar bland annat att merparten är stolta över att arbeta inom Clas Ohlson och känner sig delaktiga i beslut som fattas. Förtroendet för chefer och ledning är starkt, och även vårt arbete med mångfald, likabehandling och jämställdhet får höga betyg. Däremot efterlyser medarbetarna bland annat mer interninformation, snabbare IT-

utveckling och bättre teknikstöd. Detta ser vi som viktiga utvecklingsområden under kommande verksamhetsår.

Mångfald berikar

Vi är övertygade om att goda resultat, trivsel, engagemang och samverkan uppnås genom mångfald. Därför strävar vi efter en jämn fördelning av medarbetare med olika erfarenheter och bakgrund. Ingen ska diskrimineras på grund av kön, ålder, trosuppfattning, sexuell läggning eller etnisk och nationell bakgrund. Resultatet av medarbetarundersökningen visar mycket goda resultat inom området.

Koncernens jämställdhetspolicy ligger till grund för vårt mångfaldsarbete. Målet är att inget kön ska ha lägre andel än 40 procent inom respektive yrkeskategori, vilket uppnås genom strategisk kompetensutveckling i kombination med prioritering av en jämn könsfördelning vid rekrytering.

Under verksamhetsåret 2009/10 var 41 procent av företagets medarbetare kvinnor (41 procent 2008/09). Andelen

kvinnor i koncernledningen uppgick till 13 procent (22 procent 2008/09).

En stor del av våra medarbetare i butik är yngre än 29 år. Det är naturligt eftersom många av dessa är deltidsanställda studenter som arbetar under helger och kvällar.

Ständig kompetensutveckling

Motiverade och kompetenta medarbetare är grunden för vår fortsatta expansion och framgång. Inför varje verksamhetsår gör vi en kartläggning av koncernens samlade utbildningsbehov. Behovet sätts sedan i relation till gällande affärs mål.

Clas Ohlson Academy i Insjön ansvarar för all utbildning inom koncernen. I detta ingår obligatoriska och frivilliga utbildningar, i alla länder och för alla yrkeskategorier. Hösten 2010 introduceras även ett traineeprogram för unga medarbetare som vill växa med företaget.

Målet är att säkerställa medarbetarnas kompetens- och karriärutveckling samt företagets återväxt och tillväxt. En annan viktig uppgift är att vårda, utveckla och förankra Clas Ohlson-andan.

Under verksamhetsåret 2009/10 gick 2000 medarbetare igenom någon form av utbildning. De som inte har möjlighet att vara på plats i Insjön deltar via videokonferenser och interaktiva utbildningar, vilket är både miljö- och kostnads-effektivt.

Konkurrenskraftiga löner

Clas Ohlsons lönepolicy innebär att lönerna ska vara konkurrenskraftiga och i nivå med, eller bättre än, andra företag i branschen när vi når uppsatta mål. Lönenivån baseras på kompetens och prestation.

Utöver en fast lön har alla medarbetare – oavsett yrkesroll – någon form av resultatbaserad rörlig lön samt friskvårdsbidrag och personalrabatter.

Förebyggande hälsoarbete

Clas Ohlson ska erbjuda en god arbetsmiljö, där medarbetarna är tillfreds med sitt arbete och känner trygghet och gemenskap samt fysiskt som psykiskt välbefinnande på arbetsplatsen. Hälsoaspektivet löper som en röd tråd genom hela vårt arbete med arbetsmiljöfrågor.

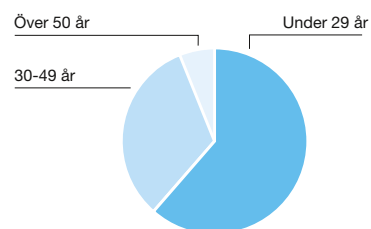
Vår årliga medarbetarundersökning visar att arbetsmiljön är god och trivselfaktorn hög, vilket i sin tur visar sig i en för branschen låg personalomsättning och låga ohälsotal.

Under verksamhetsåret 2009/10 uppgick den totala sjukfrånvaron till 3,1 procent, vilket är en minskning med 0,5 procentenheter jämfört med 2008/09. Andelen långtidssjuka av den totala sjukfrånvaron har under samma period minskat från 27 procent till 21 procent.

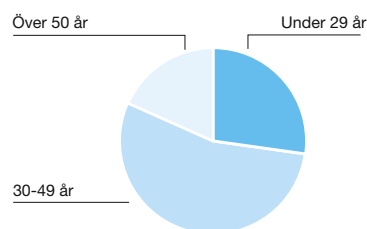
En ung organisation

En stor del av våra medarbetare är yngre än 29 år. Det är naturligt eftersom många av medarbetarna i våra butiker arbetar deltid. Vanligt förekommande är studerande som arbetar under helger och kvällar i någon av Clas Ohlsons butiker.

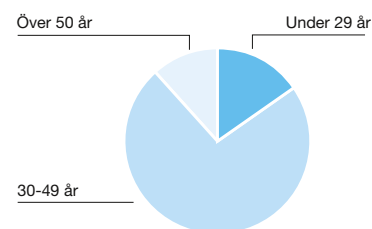
Åldersfördelning, butik

Åldersfördelning, distributionscentral

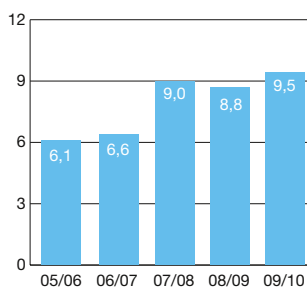
Åldersfördelning, tjänstemän

Vi lägger stor vikt vid att nya medarbetare ska få en gedigen introduktion, "In(sjö)skolning" med kunskap om våra produkter, vår service, vår företagskultur och vår historia. Vårt inträde i Storbritannien innebär att Clas Ohlson-andan går på export till ytterligare ett land!

Personalomsättning

Antal anställda*	Sverige	Norge	Finland	UK	Totalt
Butik	1 166	913	230	239	2 548
Distributionscentral	347	0	0	0	347
Tjänstemän	386	90	41	18	535
Totalt	1 899	1 003	271	257	3 430
– varav kvinnor, %	41	39	40	53	41

Genomsnittlig anställningstid i företaget, år*	Sverige	Norge	Finland	UK	Totalt
Tjänstemän	7	7	4	1	4
Butik/Distributionscentral	6	3	3	1	3

Genomsnittlig sjukfrånvaro, %	Sverige	Norge	Finland	UK	Totalt
Total sjukfrånvaro	2,9	7,1	3,7	3,1	3,1
– varav långtidssjukfrånvaro	23	49	-	22	21
– varav män	2,4	5,4	2,7	3,6	2,6
– varav kvinnor	3,6	9,8	5,2	2,6	3,9
– varav anställda – 29 år	0,9	5,4	4,1	2,9	3,3
– varav anställda 30 – 49 år	5,8	9,6	3,5	3,7	2,8
– varav anställda 50 år –	4,5	5,8	0,4	2,9	4,4

* 2010-04-30

Vårt ansvar för miljön

Clas Ohlson köper in produkter från cirka 600 leverantörer i 30 länder. Produkterna transporteras med båt, flyg, lastbil och tåg till distributionscentralen i Insjön i Dalarna, där de sorteras och lagras för vidare distribution till våra butiker i Sverige, Norge, Finland och Storbritannien. Distributionen sker i huvudsak med lastbil, men även med båt och tåg.

Hänsyn och ansvar är viktiga värdeord i Clas Ohlsons företagskultur. Vi arbetar aktivt för att uppnå våra miljömål och ser det som mycket angeläget att förbättra företagets miljöprestanda.

Clas Ohlsons miljöpolicy slår fast att miljöperspektivet ska finnas med i alla viktiga beslut, i syfte att skapa långsiktigt värde för Clas Ohlsons kunder, medarbetare, aktieägare och för samhället i stort. Vi arbetar med ett livscykelperspektiv som omfattar hela kedjan från tillverkning och transport till användning och avfallshantering.

Årets viktigaste händelser

- Alla våra egna fastigheter i Insjön är sedan december 2009 anslutna till biobaserad fjärrvärme. Det medför att koldioxidutsläppen reduceras med ca 1 000 ton/år jämfört med den tidigare uppvärmningen baserad på eldningsolja.
- Under verksamhetsåret 2009/10 har ErP-direktivet trätt i kraft inom EU. De nya kraven på energieffektivitet har påverkat många produktgrupper i Clas Ohlsons sortiment, till exempel ljuskällor. Med start september 2009 håller glödlampor på att fasas ut till förmån för mer

energieffektiva ljuskällor, som medför upp till 85 procent energibesparing.

- All vår lagerhållning är nu samlad till Distributionscentralen (DC) i Insjön i Dalarna. DC har utökats med nytt pallkranlager och en miniload-anläggning. Investeringen ger högre effektivitet inom materialhantering samt minskat antal interna transporter.
- Sänkt marschfart på lastfartyg, från 22 till 16 knop, infördes av rederierna. Det resulterar i cirka 10 procent lägre emissioner från fartygen, men påverkar också vår inköpsplanering eftersom tiden för en sjötransport från Kina till Göteborg ökar från 30-35 till cirka 45 dagar.

Miljöarbetet i ett större sammanhang

Vår största utmaning, utifrån ett risk- och kostnadsperspektiv, är beroendet av fossila energislag och dess klimatpåverkan, främst avseende våra godstransporter.

Inom ett par år bedöms världen stå inför en oljeproduktionstopp, då oljeproduktionen har nått sitt max för att sedan avta. Förutom hotet om en bristsituation kan det pågående politiska klimatarbetet resultera i högre skatter och avgifter.

Logistikens påverkan på klimatet är ett av två prioriterade områden i vårt miljöarbete. Tillsammans med de transportföretag vi anlitar söker vi lösningar för att minska emissionerna av fossil koldioxid.

Klimatfrågan sätter även fokus på energianvändningen i samhället. EU utfärdar direktiv (till exempel ErP) som syftar till utveckling av produkter med högre energieffektivitet.

Clas Ohlson erbjuder idag ett brett sortiment med energibesparande alternativ för de flesta typer av ljuskällor. Som ett led i denna förändring utvecklas kontinuerligt både sortiment och produktinformation för att hjälpa våra kunder att minska den egna elförbrukningen, något som gynnar både miljö och ekonomi.

EU:s REACH-förordning har resulterat i ökat fokus på vilka kemiska ämnen som kan finnas i produkter. För vår del

Miljömål	Utfall 2009	Analys	Mål 2012	Aktiviteter
Sjöfrakt -5 % CO ₂ /tkm (jmf 2007)	+2,5 % (3,79 jmf 3,70)	Lägre fyllnadsgrad på fartygen p.g.a. konjunkturen ger högre nyckeltal.	3,52	Ökad fyllnadsgrad. Reducerad hastighet inom sjöfarten ger ca 10 % minskade emissioner.
Lastbil -10 % CO ₂ /tkm (jmf 2007)	-4 % (49,9 jmf 51,9)	Optimering av flöden ger lägre nyckeltal.	46,7	Ökad fyllnadsgrad. Inblandning av biobränsle i diesel.
Tåg +10 % av andelen landtransporter (jmf 2007)	-6 % (15,1 jmf 16,1)	Inflödet från Göteborg till insjön har nått optimal nivå, med 85 % via järnväg.	17,7	Intermodala lösningar för utflödet, d.v.s. utleverans till butik.
Flyg -10 % lägre andel (jmf 2007)	-32 % (0,064 jmf 0,094)	Överträffar målet för 2012.	0,085	
Tjänsteresor -20 % CO ₂ /km (jmf 2007)	-9 % (112,6 jmf 124,3)	Bilresor minskar, tågresor ökar.	99,4	Reviderad resepolicy. Mål om 140 g CO ₂ /km för nya tjänstebilar.
Förbrukning av drift-el på DC i Insjön -25 % kWh/pall (jmf 2007)	-3 % (22,2 jmf 22,8)	Ombyggnation av DC ger tillfälligt högre elförbrukning.	17,1	Övertaliga truckar tas ur drift. Optimering av flöden, drifttider.

Förklaring till tabellen: **CO₂/tkm** = koldioxidutsläpp per tonkilometer. **Intermodalitet**, innebär att en godsenshet, till exempel en container, fraktas med flera olika transportmedel, till exempel tåg, fartyg eller lastbil. **DC** = distributionscentralen.

innebär det tydligare och effektivare rutiner för kravställning mot, och kommunikation med, våra leverantörer. Här utgår vi från vår riskbedömningsmodell, som i korthet innebär att vi klassificerar produkterna utifrån leverantörskategori, varumärke, användningsområde och användargrupp.

Organisation och ansvar

Miljöarbetet är en del av Clas Ohlsons hållbarhetsarbete, som samordnas i ett CSR-forum. Forumet formulerar mål och strategier samt planerar och följer upp hållbarhetsarbetet. Läs mer om Clas Ohlsons CSR-forum på sid 29.

Godstransporter och tjänsteresor

Vårt övergripande miljömål innebär att utsläppen av fossil koldioxid per tonkilometer och personkilometer ska reduceras med 30 procent fram till år 2020, jämfört med år 2007.

Av det stora godsflöde som kommer med båt till Göteborg transporteras cirka 85 procent med järnväg till terminalen i Insjön i Dalarna. Gods från svenska och europeiska leverantörer samordnas och samlastas på flera orter för vidare transport med lastbil till Insjön.

Utleverans till butik sker för närvarande med lastbil. I samverkan med de åkerier som anlitas har vi ökat fyllnadsgraden genom effektivare samordning. Biobaserad diesel närmar sig marknadsintroduktion och kommer då att medföra lägre klimatpåverkan från lastbilstransporter. Vår ambition är också att på sikt flytta över delar av dessa transporter till järnväg. Simuleringsmodeller visar att det för vissa flöden innebär både minskade utsläpp och lägre kostnader.

Resultat

Clas Ohlsons totala koldioxidutsläpp vid godstransporter ökade från 9 499 ton år 2008 till 11 800 ton år 2009, detta på grund av fler butiker, ökad försäljning och därmed ett ökat transportbehov. Utsläppen per tonkilometer minskade däremot inom alla godsflöden. Det övergripande nyckeltalet

minskade från 6,6 gram/tonkm år 2008 till 6,2 gram/tonkm år 2009, detta främst på grund av minskad flygfrakt och en ökad andel båt- och tågtransporter. Sjöfartens lägre emissioner genom sänkt marschfart har ännu inte fått genomslag inom vedertagna redovisningsmetoder. Redovisade koldioxidutsläpp för godstransporter kan därför vara överskattade med cirka 7 procent.

Produkter

Övergripande miljömål

De produkter vi säljer ska ha egenskaper som motsvarar eller överträffar marknadens förväntan avseende materialegenskaper, energianvändning och kvalitet. Sortiment och information ska utvecklas för att hjälpa våra kunder att minska den egna miljöpåverkan.

Kvalitetssäkring

Antalet kemiska ämnen som regleras i EU:s REACH-förordning ökar snabbt. Clas Ohlson har lagt ett omfattande arbete på utbildning av leverantörer kring gällande lagar, hur man håller sig uppdaterad och vilka ämnen som kan förekomma i olika produkter. Leverantörerna har bland annat fått tillgång till ämnesguider och snabbblänkar till aktuell lagstiftning. Sedan 2009 har vi en särskild kemikaliesamordnare vars huvudsakliga uppgift är att utveckla hållbara rutiner och beakta kemikalielagstiftning.

Utfasning av miljö- och hälsostörande ämnen

De ämnen som anses vara riskämnen i REACH-förordningen fasar vi ut genom att sätta en maxgräns på 0,1 viktprocent. För textilier och läderprodukter har vi identifierat ytterligare ämnen, utanför lagstiftningskraven, som vi minimerar i våra produkter. Det gäller till exempel nonylfenol, formalde-

Energianvändning

	2009	2008	2007
Butikslokaler, kWh EI *	139	136	128
Kontor, kWh totalt *	205	233	281
Distributionscentral, kWh *	83	98	100
Distributionscentral, kWh/pall	22,2	19,6	22,8
Eldningsolja Insjön, m ³	19,8	91,0	76,7

* per kvadratmeter och år

Nyckeltalen visar energianvändning inom fyra olika områden: butikernas elförbrukning, kontorens och distributionscentralens förbrukning av el, fjärrvärme och olja samt elförbrukning per utlevererad pall.

Total elförbrukning GWh

	2009	2008	2007
Butikslokaler	23,4	19,2	15,5
Kontor	2,2	2,5	2,5
Distributionscentral	4,4	3,7	4,8

Fossil koldioxid Ton

	2009	2008	2007
Godstransporter	11 800	9 499	10 484
Resor	530	420	431
Uppvärmning	286*	233	196
EI	1 079	507	455

* Under 2009 baserades fjärrvärmerna, på grund av tekniska problem, till 37 % på eldningsolja, mot normalt 7 %.

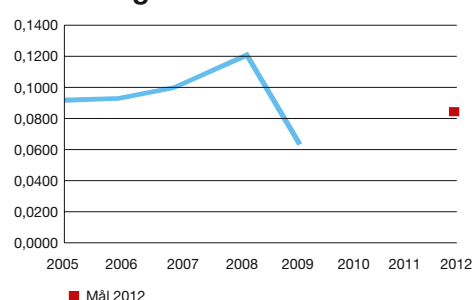
Emission av koldioxid vid transporter och resor

Transporter	gram CO ₂ per tonkilometer		
	2009	2008	2007
Utfrakter	50,1	50,6	51,7
Infrakter - Europa	18,9	24,1	28,8
Infrakter - Asien	4,19	4,55	4,17

Tjänsteresor

Tjänsteresor	gram CO ₂ per personkilometer		
	2009	2008	2007
Medelvärde bil, flyg, tåg	112,6	112,8	124,3

Andel flygtransport (%) av totalt godsflöde

hyd och allergena dispersionsfärger. Vi har också strängare krav för identifierade riskämnen i material där hudkontakt förekommer vid användning samt för produkter som används av barn.

Energieffektivitet

Hösten 2007 infördes EuP-direktivet (Energy-using Products) inom EU. I november 2009 bytte det namn, till ErP (Energy-related Products), och utökades till att omfatta även produkter som påverkar energibehovet. Målet är att integrera miljöaspekter tidigt i designfasen, för att därigenom förbättra produkternas energieffektivitet. Hittills omfattar direktivet cirka 20 olika produktgrupper, varav en betydande del ingår i Clas Ohlsons sortiment som innehåller ett stort antal elektriska och elektroniska produkter.

Hållbarhet och kvalitet – eftermarknadsservice

Clas Ohlson har ett sortiment med över 9 000 reservdelar till produkter som säljs i såväl Sverige som Norge, Finland och Storbritannien. Detta är till stor miljönytta, eftersom produkternas livslängd ökar genom att de repareras istället för att kasseras. Vår eftermarknadsservice, vårt stora reservdelslager och medarbetarnas produktkunskaper är mycket uppskattade av våra kunder.

Energi

Övergripande miljömål

All energianvändning i egna och hyrda lokaler och fastigheter ska dokumenteras. För distributionscentral, kontor och butiker ska den styras mot preciserade mål. Energi från fossila energikällor ska avvecklas i egen verksamhet.

Distributionscentral

Nyckeltalet för vår sammanlagda energianvändning på distributionscentralen har minskat med 17 procent på tre år (2007-2009).

I och med att nybyggnationen av distributionscentralen avslutas och ny effektiv hanteringsutrustning har tagits i drift under 2009/10 förväntar vi oss att vårt mål att minska användningen av drift-el med 25 procent till år 2012 kommer att uppnås.

Kontor

Clas Ohlsons huvudkontor i Insjön, med koncerngemensamma funktioner som ledning, ekonomi, inköp, marknad, IT och HR, omfattar två byggnader om sammanlagt 20 000 kvadratmeter. I dessa byggnader inryms även Insjöbutiken och kundtjänst med verkstäder, reservdelslager med mera. Från och med december 2009 är alla byggnadsdelar anslutna till biobaserad fjärrvärme. Nyckeltalet för den sammanlagda förbrukningen av el, fjärrvärme och olja har minskat med 27 procent på tre år.

Butiker

Clas Ohlson äger inga butikslokaler, förutom i Insjön. El- och energibehovet varierar kraftigt mellan olika butiker. Vissa butiker har till exempel egen rulltrappa och extra ljusskyltar, vilket medför ökad elförbrukning.

Nyckeltalets fortsatta ökning sedan 2008 - från 136 till 139 kWh per kvadratmeter och år - kommer att följas upp med åtgärder. I Sverige pågår ett projekt för kartläggning av

elanvändning i butiker och i Norge ingår Clas Ohlson i ett utvecklingsprojekt där man bland annat testar och utvärderar ny belysningsteknik.

Avfall

WEEE-direktivet (Waste Electrical and Electronic Equipment) gäller i alla länder där vi är verksamma och Clas Ohlson tar sitt producentansvar genom medlemskap i de nationella insamlingssystemen, Elkretsen i Sverige, Elretur i Norge, Serty i Finland samt Valpak i Storbritannien.

Distributionscentralen i Insjön har sedan många år effektiva system för källsortering och återvinning. Överskottsemballage pressas i stora balar som säljs och blir råvara för nya produkter. Detsamma gäller olika fraktioner av plast. Övrigt avfall källsorteras i cirka 10 fraktioner.

Förpackningar

Vi ska, i samarbete med våra leverantörer, minska andelen miljöbelastande produktförpackningar. Det sker genom att vi undviker användning av plastemballage eller ersätter PVC- med PE- eller PET-plast.

Våra butiker säljer årligen 7,6 miljoner bärkassar. Cirka 16 procent är papperskassar, men merparten är av materialet polyeten, PE. Under verksamhetsåret har kunderna fått ytterligare ett alternativ: en hållbar flergångskasse av armerad PP-plast. Förpackningar som skickas till våra distanshandelskunder har miljöanpassats. Andelen returfiber har ökat från 38 till 51 procent och allt lim är biobaserat.

Clas Ohlson tar sitt producentansvar för förpackningar genom medlemskap i de nationella insamlingssystemen i Sverige, Norge, Finland och Storbritannien.

Trycksaker

Övergripande miljömål

Miljöpåverkan ska vara en del i beslutsunderlaget när vi väljer kommunikationskanal. En ökad andel kund- och aktieägarkommunikation via nätet ska eftersträvas. Produktion av trycksaker ska ske med teknik och material som har väldokumenterad och låg miljöpåverkan. Trycksaker ska kunna återvinnas som fiberråvara av hög kvalitet.

Clas Ohlsons katalog, som utgivits sedan 1918, trycks enligt svanenmärkta kriterier och distribueras i huvudsak tillsammans med varuleveranser till våra butiker. Från och med verksamhetsåret 2008/09 kommer katalogen ut två gånger om året, för att öka flexibiliteten avseende sortiment och priser.

Utöver katalogen gör vi återkommande utskick av direktreklam som trycks på svanenmärkt papper. Även Clas Ohlsons årsredovisning trycks på svanenmärkt papper och distribueras endast till de aktieägare som begärt att få tryckt information från företaget, vilket har lett till att upplagan reducerats med cirka 70 procent, färre utskick och därmed minskad miljöpåverkan.

Lagar och riktlinjer

Clas Ohlson berörs främst av följande EU-direktiv:

- Regleringen av användning av miljö- och hälsostörande ämnen i varor (RoHS, REACH).
- Regleringen av produkters energieffektivitet (ErP)
- Producentens ansvar för uttjänt elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE).

RoHS: 2002/95/EC on the Restriction of the Use of certain Hazardous Substances in Electrical and Electronic Equipment - begränsning av vissa farliga ämnen i elektriska och elektroniska artiklar.

Genom RoHS förbjuds användningen av kvicksilver, kadmium, bly, sexvärt krom och flamskyddsmedlen PBB och PBDE i nya elektriska och elektroniska produkter som släpps ut på marknaden från och med 1 juli 2006.

Gränsvärdet är 0,1 viktprocent (för kadmium 0,01 viktprocent) i homogent material.

RoHS omfattar de produktkategorier som ingår i WEEE. I Sverige är Kemikalieinspektionen ansvarig myndighet.

REACH: 1907/2006/EC Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals - registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier.

Förordningen trädde i kraft inom hela EU den 1 juni 2007, och bestämmelserna i REACH införs stegvis fram till juni 2018. REACH grundas på principen att det är den som tillverkar eller släpper ut en kemikalie på marknaden som ansvarar för att reda ut riskerna med kemikalien innan den tas i bruk.

De som tillverkar och använder kemikalier ska ta fram data om kemikalernas egenskaper och bedöma riskerna. En ny tillståndsprövning införs för kemikalier som har allvarliga hälso- och miljöfarliga egenskaper. Särskilt farliga ämnen är upptagna i en så kallad kandidatförteckning.

Alla som tillverkar, importerar eller säljer varor som innehåller mer än 0,1 viktprocent av ett ämne på kandidatförteckningen måste lämna sådan information till sina kunder att varan kan hanteras på ett säkert sätt.

I Sverige är Kemikalieinspektionen ansvarig myndighet.

WEEE: 2002/96/EC on Waste Electrical and Electronic Equipment - avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter.

Syftet är att elektriska och elektroniska produkter ska utformas och framställas på ett sådant sätt att avfall förebyggs. När avfall ändå uppkommer ska det samlas in och återanvändas eller återvinnas på ett miljöriktigt sätt.

Tillverkare och importörer ska betala för kommande återvinning av produkterna, samt även se till att återsamling och miljöriktig återvinning utförs.

I Sverige är Naturvårdsverket ansvarig myndighet.

Läs mer

För mer information om vårt miljö- och hållbarhetsarbete hänvisar vi till vår hemsida www.clasohlson.se.

Clas Ohlsons GRI-profil

En fullständig version finns att läsa på www.clasohlson.se Clas Ohlson redovisar på C-nivå.		
	Resultatindikatorer	Sidhänvisning
Ekonomisk påverkan		
EC1	Skapat och levererat direkt ekonomiskt värde, inklusive intäkter, rörelsekostnader, ersättning till anställda, gåvor och andra samhällsinvesteringar, balanserad vinst samt betalningar till finansärer och den offentliga sektorn.	60
EC7	Rutiner för lokalanställning och andelen av ledande befattningshavare som anställts lokalt där organisationen har betydande verksamhet.	38
Miljöpåverkan		
EN3	Direkt energianvändning per primär energikälla.	43
EN4	Indirekt energianvändning per primär energikälla.	43
EN16	Totala direkta och indirekta utsläpp av växthusgaser, i vikt.	43
EN17	Andra relevanta indirekta utsläpp av växthusgaser, i vikt.	43
EN18	Initiativ för att minska utsläppen av växthusgaser, samt uppnådd minskning.	31, 42, 43, 44
Social påverkan		
LA1	Total personalstyrka, uppdelad på anställningsform, anställningsvillkor och region.	41, 75, not 31
LA	Personalomsättning.	41
LA10	Genomsnittligt antal och utbildningstimmar per anställd och år, fördelat på personalkategorier.	38
LA13	Sammansättning av styrelse och ledning samt uppdelning av andra anställda efter kön, åldersgrupp, minoritetsgrupptillhörighet och andra mångfaldsindikatorer.	41, 78, 79
Mänskliga rättigheter		
HR2	Procent av betydande leverantörer och underleverantörer som har granskats avseende efterlevnad av mänskliga rättigheter, samt vidtagna åtgärder.	7, 34
HR4	Antal fall av diskriminering, samt vidtagna åtgärder.	36
HR5	Verksamheter för vilka man uppmärksammat att föreningsfriheten och rätten till kollektivavtal kan vara väsentligt hotade och åtgärder som vidtagits för att stödja dessa rättigheter.	36
HR6	Verksamheter för vilka man uppmärksammat att det finns väsentlig risk för fall av barnarbete och åtgärder som vidtagits för att bidra till avskaffande av barnarbete.	36
HR7	Verksamheter för vilka man uppmärksammat att det finns väsentlig risk för tvångsarbete och obligatoriskt arbete, och åtgärder som vidtagits för att bidra till avskaffande av tvångsarbete eller obligatoriskt arbete.	36
Produktansvar		
PR1	De faser i livscykeln då produkters och tjänsters påverkan på hälsa och säkerhet ska utvärderas i förbättringssyfte, och andelen av väsentliga produkt- och tjänstekategorier som genomgått sådana utvärderingsprocesser.	43, 44

En av Sveriges största årsstämmor

Clas Ohlsons B-aktie är noterad på Nasdaq OMX Stockholm och har varit noterad på Stockholmsbörsen sedan 1999. Emissionskursen var 106 kronor vilket omräknat efter den split (4:1) som genomfördes i oktober 2001 och den ytterligare split (2:1) som genomfördes oktober 2004 blir 13,25 kronor.

Under verksamhetsåret som omfattar perioden 20090501–20100430 steg aktiekursen från 94 kronor till 128 kronor, vilket är en uppgång med 36 procent. Under samma period ökade Affärsvärdens generalindex med 40 procent. Lägsta betalkurs under perioden var 84,75 kronor noterat i juni medan högsta betalkurs under perioden var 155 kronor noterat i december.

Omsättning

Under perioden omsattes 29 807 356 Clas Ohlson-aktier på Stockholmsbörsen vilket motsvarar en omsättningshastighet på 45 procent. Under samma period uppgick den totala omsättningshastigheten på Nasdaq OMX Stockholm till 98 procent.

Clas Ohlsons totala börsvärde uppgick den 30 april 2010 till 8,4 miljarder kr.

Aktiekapital

Aktiekapitalet i Clas Ohlson uppgår till 82 Mkr fördelat på 5 760 000 aktier av serie A och 59 840 000 aktier av serie B, envar med kvotvärdet 1,25. Varje aktie av serie A berättigar till tio röster medan varje aktie av serie B berättigar till en röst. Alla aktier har lika rätt till utdelning. Ägare av A-aktier kan begära omstämpling av A-aktier till B-aktier.

Egna aktier

Antalet registrerade aktier uppgår till 65 600 000 vilket är oförändrat mot föregående år. Per den 30 april 2010 innehade bolaget 1 320 000 aktier (645 000) motsvarande 2 procent av totala antalet registrerade aktier (1). Antalet utestående aktier, netto efter återköp, uppgick vid periodens slut till 64 280 000.

För att säkra bolagets åtagande gällande villkorade matchningsaktier och personaloptioner i samband med LTI 2009 har Clas Ohlson under första kvartalet 2009/10 genomfört återköp av 675 000 aktier för totalt 73 Mkr till en genomsnittlig kurs om cirka 108 kronor per aktie.

Aktieägare

Den 30 april 2010 uppgick antalet aktieägare enligt den av Euroclear Sweden förda aktieboken till 28 405, jämfört med 22 747 den 30 april 2009. De tio största aktieägarna svarade vid samma tidpunkt för 62 procent av kapitalet och 78 procent av rösterna.

Utländska ägare svarade för 29 procent av kapitalet och 37 procent av rösterna. Svenska institutioner svarade för 30 procent av kapitalet och 17 procent av rösterna. Svenska privatpersoner svarade för 41 procent av kapitalet och 46 procent av rösterna.

Utdelningspolicy och utdelning

Finansiellt ska Clas Ohlson ha möjlighet till en fortsatt god tillväxt av verksamheten samt att ha en beredskap att ta till vara affärsmöjligheter. Det är angeläget att expansionen liksom hittills kan ske med bibehållen hög finansiell styrka och fortsatt handlingsfrihet.

Mot denna bakgrund har styrelsen funnit att utdelningsandelen bör motsvara cirka hälften av vinsten efter skatt. Därutöver kan styrelsen föreslå att överskjutande likviditet också delas ut.

För räkenskapsåret 2009/10 föreslår styrelsen att utdelning ska lämnas med 3,75 kronor per aktie (föregående år 3,00 kronor).

Styrelsens förslag motsvarar cirka 56 procent av koncernens resultat efter skatt (föregående år 54 procent) och 15 procent av koncernens eget kapital (föregående år 13 procent).

Aktieägarinformation

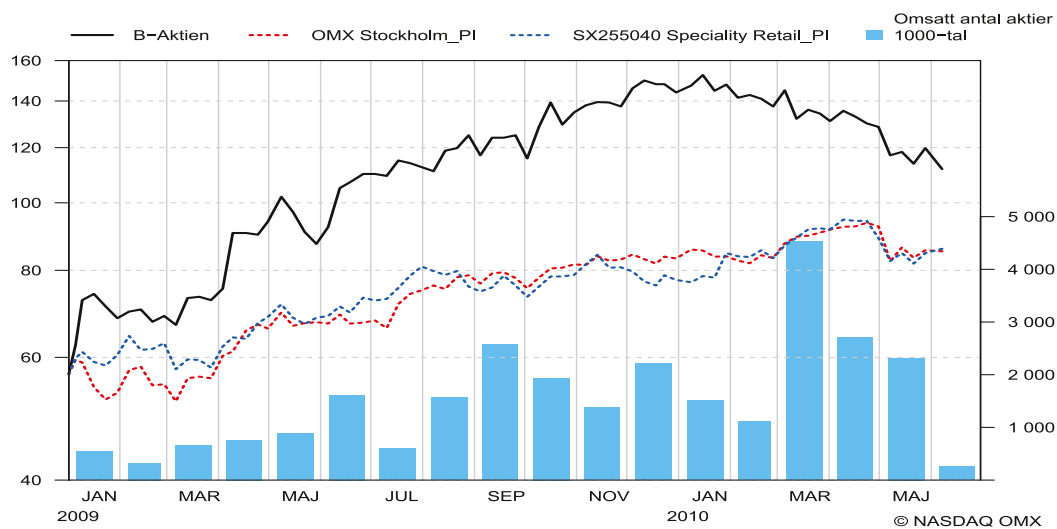
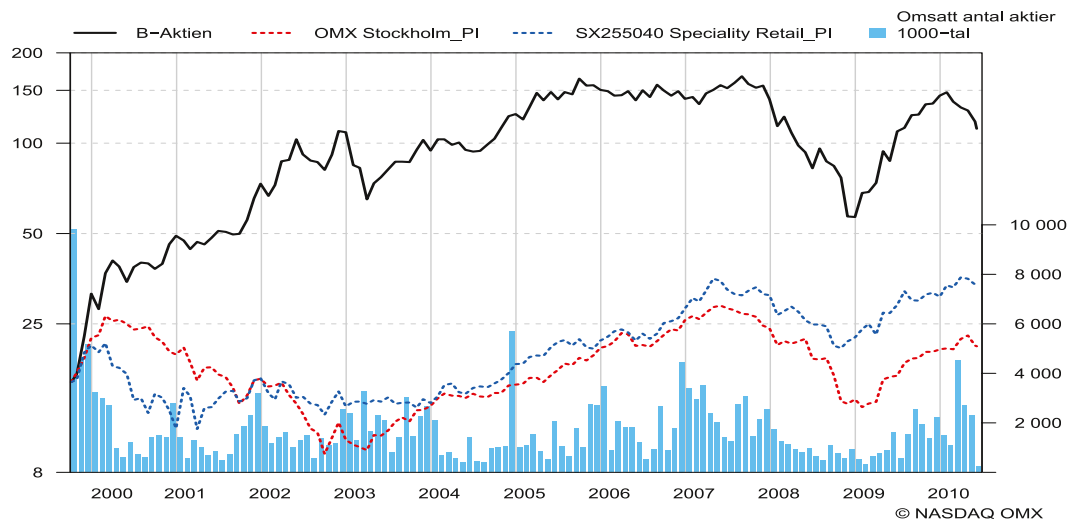
Vi är måna om att kontinuerligt delge marknaden våra försäljningssiffror och redovisar därför dessa så ofta som en gång i månaden. Informationen går ut via pressmeddelande i mitten av efterföljande månad. Clas Ohlsons resultat presenteras fyra gånger per år vid varje kvartalsslut.

Vi distribuerar en tryckt årsredovisning via post till alla aktieägare som begär det och skickar också kontinuerligt ut våra delårsrapporter till dem som anmäler sitt intresse till oss. Delårsrapporterna kan fås via e-post eller som tryckt version via posten, enligt önskemål.

All finansiell information om Clas Ohlson finns på vår hemsida. Där presenteras både pressmeddelanden och rapporter i det ögonblick de offentliggörs. Hemsidan innehåller samtliga pressmeddelanden, delårsrapporter och årsredovisningar som vi har offentliggjort sedan börsintroduktionen i oktober 1999. Även prospektet från börsintroduktionen finns att ladda hem som pdf-fil.

Via vår hemsida, www.clasohlson.se, kan man dessutom ta del av de analytikerpresentationer som vi håller i nära anslutning till offentliggörandet av varje delårsrapport.

Clas Ohlson aktien

Data per aktie

	2009/10	2008/09	2007/08	2006/07	2005/06
Antal aktier, miljoner ³	64,4	65,1	65,6	65,6	65,6
Vinst per aktie, kr	6,72	5,62	6,43	5,88	5,37
Bruttokassaflöde per aktie, kr	8,86	7,04	7,71	7,02	6,32
Eget kapital per aktie, kr	25,61	22,99	22,86	20,84	19,16
Börskurs 30 april, kr	128	94	98	150	149
Utdelning per aktie, kr	3,75 ¹	3,00	5,00	4,50	4,00 ²
P/e-tal, ggr	19	17	15	26	28
Kurs/bruttokassaflöde, ggr	15	13	13	21	24
Kurs/eget kapital, %	502	409	430	722	778
Direktavkastning, %	2,9	3,2	5,1	3,0	2,7
Utdelningsandel, %	56	54	78	77	74

¹ Föreslagen utdelning.

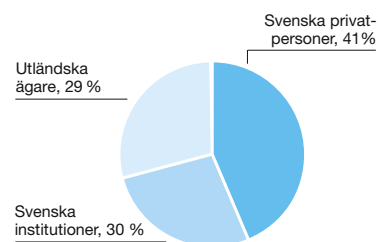
² Inklusive extra utdelning 1,00 kr.

³ Genomsnittligt antal aktier före och efter utspädning.

Aktiekapitalets utveckling

År	Transaktion	Tillkommande aktier	Akkumulerat antal aktier	Totalt aktiekapital
1994			48 000	4 800 000
1999	Split 10:1	432 000	480 000	4 800 000
1999	Fondemission	6 720 000	7 200 000	72 000 000
1999	Nyemission	1 000 000	8 200 000	82 000 000
2001	Split 4:1	24 600 000	32 800 000	82 000 000
2004	Split 2:1	32 800 000	65 600 000	82 000 000

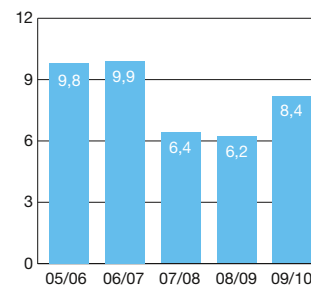
Aktieägarkategorier, % kapital

De största ägarna*

Ägare	Antal A-aktier	Antal B-aktier	Procent kapital	Procent röster
Mary Haid	2 735 880	11 905 200	22,3	33,4
Helena Tidstrand	1 368 060	6 979 828	12,7	17,6
Johan Tidstrand	1 368 060	3 309 828	7,1	14,5
Håkan Thylén	288 000	1 186 800	2,2	3,5
AFA Försäkring		3 233 044	4,9	2,8
IF Skadeförsäkring		2 742 908	4,2	2,3
Anders Moberg		1 389 000	2,1	1,1
Skandia Liv		1 304 001	2,0	1,1
Lannebo fonder		1 275 000	2,0	1,1
SEB Investment		1 001 822	1,5	0,9
Övriga aktieägare		25 512 569	39,0	21,7
Totalt	5 760 000	59 840 000	100,0	100,0

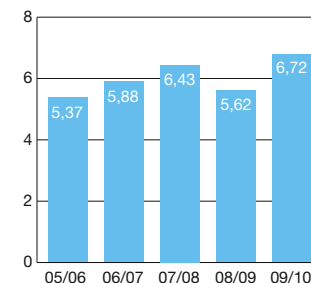
Börsvärde, miljarder kronor

Ägarkategorier*

Ägare	Antal A-aktier	Antal B-aktier	Procent kapital	Procent röster
Svenska privatpersoner	3 024 120	24 151 896	41,4	46,3
Svenska institutioner		19 470 599	29,7	16,6
Utländska ägare	2 735 880	16 217 505	28,9	37,1
Summa	5 760 000	59 840 000	100,0	100,0

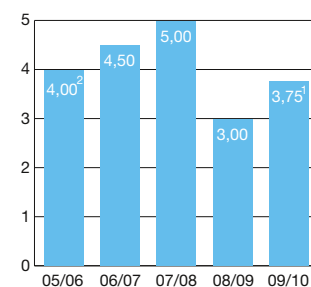
Vinst per aktie, kronor

Ägarstruktur*

Storleksklass	Antal aktier	Procent	Antal ägare
1-500	3 429 991	5,2	21 020
501-1000	3 715 952	5,7	4 540
1 001-5 000	5 234 657	8,0	2 415
5 001-10 000	1 803 474	2,8	244
10 001-20 000	1 202 608	1,8	83
20 001-100 000	2 613 095	4,0	59
100 001-500 000	5 268 930	8,0	26
500 001-	42 331 285	64,5	18
Summa	65 600 000	100,0	28 405

Utdelning per aktie, kronor

¹ Föreslagen utdelning

² Inklusive extra utdelning 1,00 kr

* per 2010-04-30

Förvaltningsberättelse

Clas Ohlson AB (publ), organisationsnummer 556035-8672

Styrelsen och verkställande direktören för Clas Ohlson AB (publ) med säte och huvudkontor i Insjön, Leksands kommun, får härmed avge årsredovisning för verksamhetsåret 2009-05-01 – 2010-04-30. Där ej annat anges avser uppgifterna koncernen. Uppgifter inom parentes avser föregående år. Samtliga belopp anges i miljontals svenska kronor om inget annat anges.

Verksamhet

Verksamheten utgörs av försäljning av produkter inom kategorierna Bygg, Hem, Multimedia, El och Fritid via egna butiker och distanshandel. Sortimentet inriktas på prisvärda produkter som behövs i vardagen. Verksamheten bedrivs i Sverige, Norge, Finland och Storbritannien. Antalet butiker var vid periodens utgång 120 varav 56 i Sverige, 41 i Norge, 16 i Finland och sju i Storbritannien.

Sortimentet omfattar cirka 15 000 artiklar som köps in från ett stort antal leverantörer i ett 30-tal länder. Varorna köps in till distributionscentralen i Insjön och därifrån distribueras de via egna butiker i Sverige, Norge, Finland och Storbritannien eller via distanshandel direkt till kunderna.

Väsentliga händelser

Under verksamhetsåret har 14 nya butiker öppnats, varav sex i Sverige, tre i Norge och fem i Storbritannien. Clas Ohlson har hittills etablerat sju butiker på den brittiska marknaden (Croydon, Manchester, Reading, Kingston, Watford, Liverpool och Leeds).

Responsen från kunder i de nyöppnade butikerna i Storbritannien är positiv och antalet besökare och kunder har hittills varit högre än genomsnittet i koncernen. Konverteringsgraden och det genomsnittliga köpet har varit lägre i Storbritannien än genomsnittet i koncernen vilket är normalt vid inträde på nya marknader. Clas Ohlson räknar med att det tar tid att etablera varumärke och position på en helt ny marknad och att konverteringsgrad, genomsnittligt köp och omsättning kommer att öka successivt under de kommande åren.

Försäljning och resultat

Försäljningen uppgick till 5 556 Mkr jämfört med 4 930 Mkr föregående år, en ökning med 13 procent. I lokala valutor ökade försäljningen med 11 procent. Distanshandeln uppgick till 94 Mkr jämfört med 100 Mkr motsvarande period föregående år.

Försäljningen fördelar sig enligt följande:

Försäljningsområden (Mkr)

	2009/10	2008/09	Procentuell förändring	Procentuell förändring, lokal valuta
Länder				
Sverige	2 752	2 558	+ 8	+ 8
Norge	2 220	1 923	+ 15	+ 12
Finland och UK	584	449	+ 30	+ 28
	5 556	4 930	+ 13	+ 11

Av butikernas försäljningsökning på 13 procent fördelar sig:

Jämförbara butiker i lokal valuta	+ 0 procent
Nya butiker	+ 11 procent
Valutaeffekter	+ 2 procent
Summa	+ 13 procent

Bruttomarginalen uppgick till 40,8 procent vilket är oförändrat jämfört med föregående verksamhetsår. Marginalen har påverkats negativt av valutaeffekter men som kompenenserats genom försäljningsmix och effektivare inköp.

Försäljningskostnadernas andel minskade med 0,6 till 27,6 procent (28,2 procent). Etableringen i Storbritannien har medfört ökade försäljningskostnader, vilket kompenenserats av ökad försäljningstillväxt, produktivitetshöjande åtgärder i butik samt lägre uppstartskostnader.

Under räkenskapsåret öppnades 14 nya butiker (20) varav 9 i Norden och 5 i Storbritannien. Därutöver omprofilerades 4 befintliga butiker (föregående år 1) till nytt butikskoncept. Uppstartskostnaderna för nya och ombyggda butiker, inklusive utrustning av inventarier, uppgick till 60 Mkr (67 Mkr). Minskningen beror främst på färre antal nya butiker samt på ökad effektivitet i arbetet med butiks-etableringar i Norden.

Årets avskrivningar uppgick till 130 Mkr jämfört med 92 Mkr föregående år. Ökningen hänförs huvudsakligen till nya butiker samt driftsättningen av Clas Ohlsons nya sorteringsanläggning och kranlager (maj 2009 respektive januari 2010).

Rörelseresultatet uppgick till 591 Mkr, en ökning med 17 procent jämfört med föregående år (503 Mkr). Ökningen beror främst på en ökad försäljning i kombination med ökad produktivitet.

Rörelsemarginalen uppgick till 10,6 procent (10,2 procent).

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 588 Mkr, en ökning med 17 procent jämfört med föregående år (504 Mkr).

Avistakurserna för de viktigaste valutorna var i genomsnitt 1,22 för norska kronan och 7,26 för USD jämfört med 1,18 respektive 7,30 föregående år. Valutasäkringar har gjorts i USD, HKD, EUR och NOK. Bolagets policy är att säkra hälften av det förväntade flödet under en katalogperiod.

Utsikter för kommande verksamhetsår

Clas Ohlsons affärsidé, att erbjuda ett brett och prisvärt sortiment för att lösa vardagliga praktiska problem på ett smidigt sätt, har en stark attraktionskraft på etablerade marknader. Konceptet bedöms vara unikt i sitt slag i Europa och har potential att expanderas till flera länder samt att öka marknadsandelarna på befintliga marknader.

Under de kommande åren beräknas etablering på nya marknader (för närvarande Storbritannien) att belasta Clas Ohlsons rörelsemarginal med upp till 2-3 procentenheter under ett verksamhetsår. Tillväxten på nya marknader i Europa ska ske inom ramen för de långsiktiga finansiella målen.

Under det nya verksamhetsåret 2010/11 planerar Clas Ohlson att etablera 17-22 nya butiker varav 6-10 i Storbritannien.

Införandet av Clas Ohlsons nya butikskoncept i nya och befintliga butiker skapar tillsammans med nya butiksförmått ytterligare tillväxtpotentialer för företaget på våra primära marknader i Norden där Clas Ohlson nått en hög marknadspenetration.

Clas Ohlson ska fortsätta att sträva efter förenkling och effektivisering av hela verksamheten.

Målet för långsiktig försäljningstillväxt är 15 procent och mäts som genomsnittlig årlig ökning i försäljningen under fem år. Målet för lönsamheten är en rörelsemarginal om lägst 10 procent årligen.

Finansiell ställning

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick under räkenskapsåret till 603 Mkr (340 Mkr). Förändringen beror främst på ett förbättrat rörelseresultat samt på effektivare hantering av rörelsekapitalet. Årets kassaflöde, efter investerings- och finansieringsverksamhet, var 19 Mkr (-203 Mkr). Ordinarie utdelning till Clas Ohlsons aktieägare i september 2009 uppgick till 193 Mkr (325 Mkr). Genomsnittligt lagervärde under 12 månader uppgick till 1 147 Mkr, vilket var en ökning med 10 procent (1 041 Mkr).

Vid verksamhetsårets slut uppgick varulagret till 1 204 Mkr (1 117 Mkr). Jämfört med samma månad föregående år har 14 butiker tillkommit.

Återköp av egna aktier avseende säkring av LTI 2009 (Long Term Incentive program 2009) har skett med 73 Mkr under verksamhetsårets första kvartal (58 Mkr).

Koncernens nettoskuld, dvs. räntebärande skulder reducerade med likvida medel, minskade med 9 Mkr jämfört med föregående år till 173 Mkr (182 Mkr). Soliditeten uppgick till 58 procent (58 procent).

Investeringar

Under verksamhetsåret har investeringar gjorts med 317 Mkr (434 Mkr). Av dessa avser 93 Mkr (108 Mkr) investeringar i nya eller ombyggda butiker. Vidare avser 149 Mkr (279 Mkr) investering i utbyggnaden av distributionscentralen i Insjön. Per den 30 april 2010 har 572 Mkr av den pågående investeringen om totalt 615 Mkr tagits. Övriga investeringar är i huvudsak investeringar på huvudkontoret och ersättningsinvesteringar.

Aktien och aktiekapital

Clas Ohlsons B-aktie är noterad på Nasdaq OMX Stockholm. Aktiekapitalet uppgår till 82 miljoner kronor fördelat på 5 760 000 aktier av serie A och 59 840 000 aktier av serie B, envar med kvotvärdet 1,25. Varje aktie av serie A berättigar till tio röster medan varje aktie av serie B berättigar till en röst. Alla aktier har lika rätt till utdelning. Ägare av A-aktier kan begära omstämpling av A-aktier till B-aktier. Aktiekapitalet är oförändrat mot föregående år.

Den 30 april 2010 uppgick antalet aktieägare enligt Euroclear Swedens aktiebok till 28 405, jämfört med 22 747 den 30 april 2009. De tio största aktieägarna svarade vid samma tidpunkt för 62 procent av kapitalet och 78 procent av rösterna. För sammanställning, se sidan 47-49 i den tryckta årsredovisningen.

Bolagsordningen innehåller inga hembudsförbehåll eller andra begränsningar i aktiernas överlåtbarhet. Förutom bemyndigandet gällande återköp av aktier som framgår på sidan 57 finns det inga andra omständigheter av de slag som bolaget är skyldig att upplysa om enligt bestämmelserna i Årsredovisningslagen 6 kap 2a § p 4-11. Antalet registrerade aktier uppgår till 65 600 000 vilket är oförändrat mot föregående år. Per den 30 april 2010 innehade bolaget 1 320 000 aktier (645 000) motsvarande 2 procent av totala antalet registrerade aktier (1). Antalet utestående aktier, netto efter återköp, uppgick vid periodens slut till 64 280 000.

För att säkra bolagets åtagande gällande villkorade matchningsaktier och personaloptioner i samband med LTI 2009 har Clas Ohlson under första kvartalet 2009/10 genomfört återköp av 675 000 aktier för totalt 73 Mkr till en genomsnittlig kurs om cirka 108 kr per aktie.

Anställda

Antalet anställda i koncernen var i genomsnitt 2 025 (1 927) varav 871 (790) kvinnor. Fördelning per land är 1 275 (1 265) i Sverige, 481 (458) i Norge, 164 (174) i Finland och 105 (30) i Storbritannien. Ytterligare information om anställda finns i noterna 6, 31 och 32 i årsredovisningen.

Bolagsstyrning

Styrningen av Clas Ohlson utgår från svensk lagstiftning, främst aktiebolagslagen, noteringsavtalet med Nasdaq OMX Stockholm och Svensk kod för bolagsstyrning. Vidare följer styrningen bolagsordningen, interna instruktioner och policys samt rekommendationer som utges av relevanta organisationer. Rapporteringen om bolagsstyrning har upprättats i enlighet med koden.

Svensk kod för bolagsstyrning

Svensk kod för bolagsstyrning tillämpas för alla bolag som är noterade på Nasdaq OMX Stockholm. Syftet är att förbättra bolagsstyrningen i börsnoterade bolag och främja förtroendet för företagen både hos allmänheten och kapitalmarknaden. Koden bygger på principen "följ eller förklara" vilket innebär att man kan avvika från koden om förklaring kan lämnas till varför avvikelsen skett. Clas Ohlson har under verksamhetsåret följt svensk kod för bolagsstyrning.

Bolagsstämma

Det högsta beslutande organet inom koncernen är årsstämman (den ordinarie bolagsstämman) som sedan börsintroduktionen 1999 alltid har hållits på en lördag i början av september i Insjön. Årsstämman utser varje år styrelse och styrelseordförande för Clas Ohlson AB. Med fyra års mellanrum utser den även revisorer för bolaget. Vidare beslutar årsstämman hur vinstmedlen ska disponeras. Andra frågor som förekommer är frågor som är obligatoriska punkter enligt aktiebolagslagen och Clas Ohlsons bolagsordning (finns i sin helhet på www.clasohlson.se under aktieägare/press). Årsstämman har alltid varit mycket välbesökt och den senaste lockade nästan 2 000 deltagare vilket gör den till en av Sveriges största.

Bolagets största aktieägare, representerande minst 10 procent av aktiekapitalet vardera, var den 30 april 2010 Mary Haid (33,4 procent), Helena Tidstrand (17,6 procent) och Johan Tidstrand (14,5 procent).

Nomineringsförfarande

Årsstämman beslutar om vilka som ska ingå i bolagets valberedning. Valberedningens uppgift är att till kommande bolagsstämma, där val av styrelse och revisorer ska ske, komma med förslag på styrelseledamöter och revisorer samt arvoden till dessa, samt styrelsens utskott. Valberedningen föreslår även ordförande på stämman.

Vid årsstämman den 12 september 2009 beslutades att en nomineringsprocess införs för tillsättning av valberedningen. Styrelsens ordförande ingår i valberedningen tillsammans med de fyra största aktieägarregistrerade eller på annat sätt kända aktieägarnas representanter (avstämningssdag den 30 september). Önskar aktieägare ej utse ledamot tillfrågas den därefter största aktieägaren. Valberedningen utser ordförande inom sig, vilket enligt svensk kod för bolagsstyrning inte skall vara styrelsens ordförande eller annan styrelseledamot. Inför årsstäm-

man 2010 har en valberedning utsetts bestående av Lars Öhrstedt ordförande (företrädare AFA Försäkring), Anders Moberg (styrelseordförande i Clas Ohlson AB), Peter Haid (företrädare ägarfamiljen Haid), Göran Sundström (företrädare ägarfamiljen Tidstrand) och Johan Ståhl (företrädare Lannebo Fonder AB).

Valberedningen uppfyller de riktlinjer beträffande oberoende som framgår av Svensk kod för bolagsstyrning. Valberedningen representerar en bred erfarenhet av arbete i styrelser och nomineringsförfaranden.

Gruppen har arbetat med nomineringsförfarandet till Clas Ohlsons årsstämma den 11 september 2010 och har haft 10 möten, där styrelsens sammansättning har övervägts och diskuterats. Fokus har lagts vid att kandidaterna ska tillföra Clas Ohlsons styrelse rätt kompetens. Den utvärdering av styrelsens arbete som gjorts av extern part har också legat till grund för bedömningarna. Valberedningen har också arbetat med att säkerställa att styrelse- och kommittéarvoden är på lämplig nivå.

Valberedningens förslag kommer att presenteras andra veckan i augusti i samband med att kallelsen till årsstämma offentliggörs.

Revisorer

Med fyra års mellanrum utser årsstämman revisorer för moderbolaget. Nuvarande revisorer är Öhrlings PricewaterhouseCoopers (ÖPwC) som företräds av Annika Wedin (huvudansvarig) och Lennart Danielsson. Båda är auktoriserade revisorer hos ÖPwC. ÖPwC valdes 2008 och är valda till och med årsstämman 2012. Ersättningen för revisionsuppdrag i koncernen har de senaste tre åren uppgått till 2,2 Mkr, 1,9 Mkr respektive 1,6 Mkr. Ersättningen för övriga konsultationer har de senaste tre åren uppgått till 0,9 Mkr, 0,6 Mkr respektive 0,4 Mkr. Arbetet utöver revision handlar i första hand om frågeställningar beträffande redovisningsreglerna IFRS samt konsultationer i skattefrågor. Revisorernas oberoende ställning säkerställs dels av revisionsbyråns interna policys, dels av styrelsens riktlinjer som anger vilka uppdrag revisionsbyrån får åta sig utöver revision.

Styrelse

Clas Ohlsons styrelse består av åtta ledamöter, inklusive VD, som är valda av bolagsstämma. Utöver dessa ingår också två ledamöter och två suppleanter för de fackliga organisationerna inom företaget. Dessa väljs av sin respektive organisation. Den nuvarande styrelsen finns beskriven på sidan 78 i årsredovisningen.

Styrelsens möten

Direkt efter årsstämman hålls ett konstituerande styrelsemöte där styrelsens arbetsordning fastställs. Vid detta möte utses även ledamöter till styrelsens revisions- och ersättningsutskott samt firmatecknare för bolaget. Utöver detta möte har styrelsen ytterligare minst sex möten under året. En gång per kvartal i samband med offentliggörandet av bolagets ekonomiska rapporter, en gång i juni inför

slutförandet av årsredovisningen och en gång under vinterhalvåret för strategiska diskussioner. Strategimötet brukar pågå i två dagar medan övriga möten normalt pågår i en dag. På strategimötet diskuteras i huvudsak frågor av strategisk karaktär såsom koncernens mål och strategier, sortiment, etableringsstrategi, större investeringar med mera. På övriga möten hanteras i huvudsak sedvanliga styrelsefrågor, bolagets rapporter samt avrapportering från styrelsens utskott. På två av styrelsemötena deltar bolagets revisorer och avrapporterar vad som framkommit under revisionen. Styrelsen har under verksamhetsåret haft tio styrelsemöten varav ett strategimöte.

Styrelsens arbetssätt

Styrelsens arbetsordning förelägger vilka punkter på dagordningen som ska vara fasta och vilka som kan variera. Normalt ska varje styrelsemöte innehålla ett speciellt tema för att kunna ge styrelsen en fördjupad kunskap och förståelse i de olika delarna av bolagets verksamhet. Vid behandlingen av dessa teman kan även tjänstemän från bolaget delta som föredragande. Frågor som hanterats i styrelsen under året har bland annat varit strategisk inriktning, uppföljning av affärsplan och utvecklingen på nya marknader.

Arbetet i styrelsens utskott utgör en viktig del i styrelsearbetet. Styrelsen har upprättat instruktioner för utskottens arbete. Ersättningsutskottet och revisionsutskottet bereder de frågor som inryms inom utskottens arbetsområden. De frågor som behandlats på utskottsmötena protokollförs och delges övriga styrelseledamöter på styrelsesammanträdena.

Arbetsordningen anger också att styrelsen minst två gånger per år ska sammanträffa med bolagets revisorer. Därutöver reglerar arbetsordningen vissa formella frågor såsom kallelserregler och sekretess.

Arbetsfördelning mellan styrelse och VD

Styrelsen utser verkställande direktör (VD) för bolaget. Arbetsfördelningen mellan styrelse och VD finns angiven i styrelsens arbetsordning och i instruktionen för VD. Bland annat framgår det att styrelsen är ansvarig för bolagets styrning, tillsyn, organisation, strategier, intern kontroll, budget och policys. Vidare beslutar styrelsen om större investeringar och principiella frågor rörande styrning av dotterföretag såsom val av styrelseledamöter och VD. Styrelsen ansvarar också för kvaliteten i den finansiella rapporteringen. VD ansvarar i sin tur för att bolagets förvaltning sker enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. Vidare ansvarar VD för att budgetera och planera bolagets verksamhet så att uppställda mål uppnås. VD tillser att kontrollmiljön är god och att koncernens risktagande vid varje tidpunkt är förenlig med styrelsens riktlinjer. Eventuella avvikelser ska rapporteras till styrelsen. Varje månad får styrelsen även löpande information från VD via en månadsrapport.

Revisionsutskott

Styrelsen har vid det konstituerande styrelsemötet inrättat ett revisionsutskott bestående av Urban Jansson, ordförande, Cecilia Marlow och Lottie Svedenstedt. Styrelsen har utfärdat en instruktion för utskottets arbete. Revisionsutskottet uppfyller de riktlinjer beträffande oberoende som framgår av Svensk kod för bolagsstyrning. Revisionsutskottet ansvarar för att övervaka effektiviteten i riskhantering och intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen. Revisionsutskottets ledamöter har sammanträffat med revisorerna vid två tillfällen under räkenskapsåret för att informera sig om revisionens inriktning och diskutera synen på företagets risker. Revisorerna har dessutom medverkat på utskottets övriga möten. Viktiga uppgifter för revisionsutskottet är att fungera som kommunikations-

Styrelsens sammansättning och närvaro under verksamhetsåret⁷

Ledamot ^{9, 10}	Invald	Oberoende ¹	Oberoende ²	Styrelsemöten	Revisionsutskott	Ersättningsutskott
Anders Moberg	2003	Ja	Ja	10/10 ⁶		3/3 ⁶
Klas Balkow	2007	Nej ³	Ja	10/10		
Björn Haid	1990	Nej ⁴	Nej ⁵	10/10		3/3
Cecilia Marlow	2007	Ja	Ja	10/10	7/7	
Lottie Svedenstedt	2004	Ja	Ja	10/10	7/7	
Elisabet Salander Björklund	2000	Ja	Ja	9/10		3/3
Urban Jansson	2005	Ja	Ja	10/10	7/7 ⁶	
Edgar Rosenberger ⁸	2009	Ja	Ja	5/5		2/2

¹ Oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen enligt Svensk kod för bolagsstyrning.

² Oberoende i förhållande till större aktieägare i bolaget enligt Svensk kod för bolagsstyrning.

³ VD och koncernchef.

⁴ Har varit anställd 1965–2006.

⁵ Son till den enskilt störste aktieägaren Mary Haid, se sidan 49.

⁶ Ordförande.

⁷ De fackliga organisationerna har haft två representanter i styrelsen.

För ytterligare information om styrelseledamöter, se sidan 78. Styrelsens och utskottens arbete beskrivs på sidan 52-54.

⁸ Tillträdde i samband med årsstämman 2009.

⁹ För uppgift om födelseår, arbetslivserfarenhet, uppdrag och aktieinnehav se sidan 78.

¹⁰ Ledamöternas ersättningar framgår av not 6, se sidan 68.

länk mellan styrelsen och bolagets revisorer och att fastställa vilka tjänster utöver revision som kan upphandlas av bolagets revisorer. Revisionsinsatsen utvärderas årligen varefter information lämnas till valberedningen om utfallet. Revisionsutskottet har haft sju möten under räkenskapsåret. Närvaron framgår av tabell på sidan 53. Mötena har protokollförts och avrapporterats på nästkommande styrelsemöte. Representanter för bolagets ledning och bolagets interncontroller har deltagit på utskottets möten som adjungerade ledamöter. Mötena har bland annat behandlat frågeställningar i syfte att säkerställa effektiviteten i riskhantering och intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen. Dessutom har frågor beträffande redovisning, likviditet med mera behandlats i utskottet.

Ersättningsutskott

Ett särskilt ersättningsutskott har utsetts av styrelsen bestående av styrelsens ordförande Anders Moberg och tre övriga ledamöter, Elisabet Salander Björklund, Björn Haid och Edgar Rosenberger. Styrelsen har utfärdat en instruktion för utskottets arbete. Ersättningsutskottet uppfyller de riktlinjer beträffande oberoende som framgår av Svensk kod för bolagsstyrning.

Ersättningsutskottet lägger fram förslag till riktlinjer när det gäller fast lön och rörlig ersättning för ledande befattningshavare. På motsvarande sätt fungerar processen när det gäller rörlig ersättning för samtliga medarbetare. Utskottet har under verksamhetsåret haft tre möten. Närvaron framgår av tabell på sid 53. Mötena har protokollförts och avrapporterats på nästkommande styrelsemöte. Under året har arbetet i första hand avsett frågor beträffande rörliga ersättningar och pensioner.

Styrning av dotterföretagen

De fyra helägda dotterbolagen Clas Ohlson AS i Norge, Clas Ohlson OY i Finland, Clas Ohlson Ltd i Storbritannien och Clas Ohlson Ltd (Shanghai) i Kina styrs via egna styrelser i respektive land bestående främst av representanter från Clas Ohlson AB i Sverige. Styrelsen i Sverige får genom VD:s månadsrapporter löpande information beträffande dotterbolagen. I denna ingår även resultat och den finansiella ställningen för respektive bolag.

Ersättningar

Styrelsens arvode uppgick under verksamhetsåret till 2,6 Mkr i enlighet med årsstämans beslut. Av arvodet avsåg 0,6 Mkr ersättning för arbete i styrelsens ersättnings- och revisionsutskott. Av styrelsens totala arvode tillföll 0,6 Mkr styrelsens ordförande. För styrelsemedlemmar som är anställda i bolaget utgår inte något arvode.

Ingen ersättning utgår till ledamöterna i valberedningen.

Bolagets VD erhöll under motsvarande period en ersättning på totalt 5,3 Mkr, varav 1,4 Mkr utgjorde rörlig ersättning. Där utöver har rörlig ersättning på 0,5 Mkr avseende kostnadsförd men ej definitiv del avseende långsiktiga

incitamentsprogram (LTI 2008 och LTI 2009) beräknats för VD. Ersättning till övriga sju ledande befattningshavare uppgick till 11,6 Mkr varav 2,5 Mkr utgjorde rörlig ersättning. För fem av dessa samt till VD tillkommer även förmånen av fri bil. Årsstämman 2009 beslutade om riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare avseende räkenskapsåret 2009/10.

Avgångsvederlag

Enligt anställningsavtalet med VD är den ömsesidiga uppsägningstiden sex månader. Vid uppsägning från bolagets sida tillkommer tolv månaders lön. Under uppsägningstiden utgår gällande fast lön, rörlig ersättning och förmåner.

Pensioner

Styrelseledamöterna har inga pensionsförmåner för sina styrelseuppdrag.

Pensionsåldern för VD är 65 år och för övriga ledande befattningshavare varierar den mellan 65 och 67 år. VD har en avgiftsbaserad pension till vilken det under året har betalats 1,4 Mkr. Övriga ledande befattningshavare erhåller pensionsrätt med grund enligt den gällande ITP-planen som även omfattar övriga tjänstemän i Sverige. Utöver detta har kompletterande pensioner erlagts för fyra av de andra ledande befattningshavarna.

Ersättningsprinciper

De övergripande principerna för ersättning till ledande befattningshavare ska utgå från befattningen, den individuella prestationen, koncernens resultat och att ersättningen ska vara konkurrenskraftig i anställningslandet. Den sammanlagda ersättningen till ledande befattningshavare ska bestå av fast lön, rörlig lön i form av kortsiktigt incitament baserat på årliga prestationsmål, långsiktigt incitament baserat på fleråriga prestationer, pension och andra förmåner. Till detta kommer villkor vid uppsägning och avgångsvederlag.

Clas Ohlson ska sträva efter att erbjuda en konkurrenskraftig total ersättningsnivå med tyngdpunkt på betalning efter prestation. Detta innebär att den rörliga ersättningen kan utgöra en betydande andel av den totala ersättningen. Målet är att den fasta ersättningen skall befinna sig i den jämförbara marknadens median medan den totala ersättningen, när Clas Ohlson AB når eller överträffar sina mål, ska vara i marknadens övre kvartil. För ytterligare information om ersättningar se not 6 sidan 67-69.

Internkontroll avseende den finansiella rapporteringen

Styrelsen har det övergripande ansvaret för bolagets system avseende intern kontroll. Ansvaret regleras av aktiebolagslagen som också anger att revisionsutskottet har ett särskilt ansvar för att övervaka effektiviteten i riskhantering och internkontroll avseende finansiella rapporteringen.

Bolagets arbete med den interna kontrollen följer det

ramverk som framtagits av The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). Ramverket består av fem delområden: kontrollmiljö, riskbedömning, kontrollaktiviteter, information och kommunikation samt uppföljning.

Kontrollmiljö

Kontrollmiljön består av den organisationsstruktur och de värderingar, riktlinjer, policys, instruktioner med mera som organisationen arbetar efter. Ett effektivt styrelsearbete är grunden för god internkontroll och Clas Ohlsons styrelse har en etablerad arbetsordning och tydliga instruktioner för sitt arbete. Detta inkluderar även styrelsens ersättnings- och revisionsutskott.

En del i styrelsens arbete är att utarbeta och godkänna de policys som är styrande för koncernens arbete med den interna kontrollen. En annan del är att skapa förutsättningar för en organisationsstruktur med tydliga roller och ansvar som utmynnar i en effektiv hantering av verksamhetens risker.

Verkställande ledning är ansvarig för att implementera riktlinjer för upprätthållande av god intern kontroll. Fortlöpande pågår ett arbete med att utvärdera bolagets rutiner enligt COSO-modellen. Verkställande ledning och revisionsutskottet rapporterar kontinuerligt till styrelsen enligt fastställda rutiner.

All verksamhet bedrivs i enlighet med de etiska riktlinjer som framtagits i koncernens "Code of Conduct".

Riskbedömning och kontrollaktiviteter

Inom företaget har en modell utarbetats för bedömning av risken för fel i den finansiella rapporteringen. Modellen syftar till att identifiera poster i resultat- och balansräkningen samt processer för framtagande av finansiell information där risken för fel bedöms som förhöjd.

Koncernens intäkter består till 98 procent av försäljning i butik där betalningen i huvudsak erhålls kontant eller med kontokort. Intäkterna redovisas i sin helhet på bankkonton som stäms av dagligen. Risken för fel i intäktsredovisningen är begränsad. Koncernens kostnader består främst av varukostnader, frakter, löner och sociala avgifter, hyreskostnader och marknadsföring. Budget beträffande intäkter och kostnader har fördelats på varje butik och avdelning. Utfallet kontrolleras varje månad mot såväl budget som föregående år. Avvikelse dokumenteras skriftligen via avvikelse rapporter som går igenom av närmaste chef.

Clas Ohlsons tillgångar utgörs till 90 procent av anläggningstillgångar och varulager. Särskild vikt har därför lagts vid utformning av interna kontroller för att förebygga och upptäcka brister inom dessa områden.

Processerna och kontrollstrukturen finns dokumenterade i en särskild ekonomihandbok som uppdateras löpande. Fortlöpande pågår ett arbete med att utvärdera de mest väsentliga processerna inom koncernen. Inom varje process kartläggs de största riskerna. Därefter görs en bedömning om de kontroller som utförs är tillräckliga.

Om behov föreligger införs ytterligare kompenserande kontroller för att reducera risken till en acceptabel nivå.

Under räkenskapsåret har arbete bedrivits beträffande företagets övergripande riskhantering för att fortlöpande ha en aktuell bild av företagets risksituation, för att därigenom styra åtgärder mot prioriterade områden. Kartläggningen har gjorts på koncernnivå och utgör ett verktyg för styrelsens och bolagsledningens strategiska och operativa styrning. Genom kartläggningen kan fokus riktas mot att minska företagets riskexponering och att reducera konsekvensen av eventuella infriade risker.

Information och kommunikation

Väsentliga policys, riktlinjer, instruktioner och manualer som har betydelse för den interna kontrollen uppdateras och kommuniceras till berörda medarbetare löpande. Allmänna riktlinjer och instruktioner finns även utlagda på bolagets intranät som samtliga medarbetare i koncernen har tillgång till. Det finns såväl formella som informella informationskanaler till bolagsledningen och styrelsen för information från medarbetarna. Via revisionsutskottet får styrelsen regelbundet återkoppling från verksamheten avseende frågeställningar som berör den interna kontrollen. För extern kommunikation finns riktlinjer som stödjer kravet på att ge korrekt information till aktiemarknaden.

Uppföljning

Bolagsledningen och revisionsutskottet rapporterar regelbundet till styrelsen utifrån fastställda rutiner. Varje månad får styrelsen löpande information från VD via en månadsrapport för koncernen. I månadsrapporten lämnas även information beträffande dotterbolagens resultat och finansiella ställning.

Varje delårsrapport analyseras av revisionsutskottet avseende riktigheten i den finansiella informationen. Revisionsutskottet har även en central roll i att följa upp att det finns tillräckliga kontrollaktiviteter för de mest väsentliga riskområdena avseende den finansiella rapporteringen samt att kommunicera väsentliga frågor med bolagets ledning, styrelse och revisorer. En viktig del är att säkerställa att eventuella synpunkter från revisorerna åtgärdas.

Två gånger per år träffar hela styrelsen bolagets revisorer för att ta del av den externa revisionen och diskutera aktuella frågor. Utifrån revisorernas rapportering bildar sig styrelsen en uppfattning om den interna kontrollen och riktigheten i den finansiella informationen. VD deltar inte i eventuella frågeställningar som berör bolagsledningen.

Internrevision

Efter utvärdering under 2009/10 och tidigare år har styrelsen hittills inte funnit anledning att inrätta en internrevisionsfunktion. Istället har bolagets koncernövergripande controllerfunktion anpassats för att även hantera arbetet med bolagets interna kontroll. Frågan om att inrätta en särskild internrevisionsfunktion kommer att prövas på nytt årligen.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Clas Ohlsons verksamhet är utsatt för risker av såväl finansiell karaktär som rörelsekaraktär. Risker av finansiell karaktär utgörs främst av löneinflation, råvarupriser och valutaexponering medan risker av rörelsekaraktär utgörs av etableringen i Storbritannien, inköp i Kina, konkurrens, logistik, strejk, nyckelpersoner, socialt ansvar, sortiment och svinn. När det gäller beskrivning och kvantifiering av de finansiella riskerna beskrivs dessa i not 2 i årsredovisningen samt på sidan 24-26 i årsredovisningen.

Socialt ansvar

Inom Clas Ohlson bedrivs ett löpande arbete gällande socialt ansvar med bland annat uppföljning av vår uppförandekod. Detta arbete beskrivs på sidan 29-45 i årsredovisningen samt på hemsidan www.clasohlson.se.

Miljöpåverkan

Bolaget har anmälningsplikt gällande den verksamhet som rör mellanlagring av elektronikavfall. Anmälningsplikten gäller till varje svensk kommun i vilken bolaget har en butik. I övrigt bedriver bolaget inte några anmälningspliktiga eller tillståndspliktiga verksamheter enligt miljöbalken. När det gäller el- och elektronikavfall samarbetar bolaget i Sverige med organisationen Elkretsen, som är elbranschens gemensamma bolag för hanteringen. Bolaget är anslutet till returorganisationen REPA. I Norge är bolaget anslutna till returorganisationerna AS Batteriretur, Renas AS, Elektronikretur AS och Hvitvareretur AS. I Finland sker motsvarande samarbete med Serty och i Storbritannien med Valpak.

Inom koncernen bedrivs ett kontinuerligt miljöarbete och detta beskrivs mer utförligt på sidan 42-45 i årsredovisningen samt på hemsidan www.clasohlson.se.

Riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare

Årsstämman 2009 beslutade att ersättning ska utgå enligt följande principer, vilka även kommer att föreslås på årsstämman 2010.

De övergripande principerna för ersättning till ledande befattningshavare ska utgå från befattningen, den individuella prestationen, koncernens resultat och att ersättningen ska vara konkurrenskraftig i anställningslandet. Den sammanlagda ersättningen till ledande befattningshavare ska bestå av fast lön, rörlig lön i form av kortsiktigt incitament baserat på årliga prestationsmål, långsiktiga incitament baserade på fleråriga prestationer, pension och andra förmåner. Principerna reglerar också villkor vid uppsägning och avgångsvederlag.

Fast lön

Fast lön ska utgöra grunden för den totala ersättningen. Lönen ska vara relaterad till den relevanta marknaden och avspegla omfattningen av det ansvar som arbetet innebär. Den fasta lönen ska ses över årligen för att säkerställa marknadsmässig och konkurrenskraftig fast lön.

Rörlig lön (Short Term Incentive "STI")

Ledande befattningshavare ska utöver den fasta lönen kunna erhålla STI för resultat som överskrider en eller flera förutbestämda prestationsnivåer under ett verksamhetsår. Ersättningen från STI-programmet kan maximalt utgöra 50 procent av den fasta lönen, vilket gör att bolaget från början kan beräkna maximala ersättningsnivåer.

Långsiktiga incitament (Long Term Incentive "LTI")

Styrelsen kommer att på årlig basis utvärdera huruvida ett långsiktigt incitamentsprogram (till exempel aktie- eller aktieprisbaserat) ska föreslås en stämma eller inte. Vid stämmor i april 2008 och september 2008 antog stämman styrelsens förslag att införa långsiktiga aktierelaterade incitamentsprogram, LTI 2008 och 2009, för ledande befattningshavare och andra nyckelpersoner (maximalt 40 personer) som bedöms ha stor möjlighet att påverka Clas Ohlsons långsiktiga utveckling. Årsstämman 2009 beslutade om ett motsvarande program för verksamhetsåret 2010/11 (LTI 2010).

Pension

Pensionsöverenskommelser ska, om möjligt, vara avgiftsbaserade och utformade i enlighet med nivåer och praxis som gäller i det land som den ledande befattningshavaren är anställd i.

Övriga förmåner

Övriga förmåner kan förekomma i enlighet med de villkor som gäller för det land som den ledande befattningshavaren är anställd i. Sådana förmåner får dock inte utgöra en större andel av den sammanlagda ersättningen.

Uppsägningstid och avgångsvederlag

Ledande befattningshavare ska erbjudas villkor i enlighet med den lagstiftning och praxis som gäller för det land i vilket vederbörande är anställd. Under uppsägningstiden ska ledande befattningshavare vara förhindrade att verka i konkurrerande verksamhet. I vissa fall kan ett konkurrensförbud mot fortsatt ersättning tillämpas högst för 24 månader efter uppsägningstidens utgång.

Bemyndigande för styrelsen att frångå riktlinjerna

Om särskilda skäl föreligger ska styrelsen kunna frångå dessa riktlinjer. I händelse av en större avvikelse ska inför nästa årsstämma aktieägarna informeras om skälen för detta.

För mer information om ersättningar, se not 6 samt sidan 54 i årsredovisningen.

Moderbolaget

Moderbolagets omsättning uppgick till 4 753 Mkr (4 002 Mkr) och resultatet efter finansiella poster uppgick till 682 Mkr (340 Mkr).

Årets investeringar har uppgått till 250 Mkr (333 Mkr). Ansvarförbindelser för moderbolaget uppgick till 227 Mkr (177 Mkr).

Händelser efter årets slut

Årsstämman i Clas Ohlson AB gav den 12 september 2009 styrelsen mandat att under perioden fram till nästa årsstämma förvärva maximalt 832 000 aktier för att säkra företagets åtagande i samband med införandet av ett aktierelaterat incitamentsprogram, LTI 2010. Med stöd av detta bemyndigande har styrelsen beslutat att förvärva 570 000 aktier fram till årsstämman 2010. Förvärv kommer att ske på Nasdaq OMX Stockholm till ett pris inom det vid var tid registrerade kursintervallet. Bolagets innehav av Clas Ohlson aktier uppgick per den 30 april 2010 till 1 320 000 aktier motsvarande 2 procent av totala antalet registrerade aktier.

Utdelning

Finansiellt ska Clas Ohlson ha möjlighet till en fortsatt god tillväxt av verksamheten samt att ha en beredskap att ta till vara affärsmöjligheter. Det är angeläget att expansionen liksom hittills kan ske med bibehållen hög finansiell styrka och fortsatt handlingsfrihet.

Mot denna bakgrund har styrelsen funnit att utdelningssandelen bör motsvara cirka hälften av vinsten efter skatt. Därutöver kan styrelsen föreslå att överskjutande likviditet också delas ut.

För räkenskapsåret 2009/10 föreslår styrelsen att utdelning ska lämnas med 3,75 kronor per aktie (föregående år 3,00 kronor). Styrelsens förslag motsvarar cirka 56 procent av koncernens resultat efter skatt (54 procent).

Förslag till vinstdisposition

Till årsstämmans förfogande står följande vinstmedel (svenska kronor):

Balanserad vinst	615 435 240
Årets vinst	346 521 790
Summa	961 957 030

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att:

Till aktieägarna utdelas 3,75 kronor per aktie	246 000 000
I ny räkning överföres	715 957 030
Summa	961 957 030

Som avstämningsdag för utdelning föreslås den 15 september 2010. Den av årsstämman beslutade utdelningen beräknas i så fall utsändas den 20 september 2010.

Med hänvisning till ovanstående och vad som i övrigt kommit till styrelsens kännedom är styrelsens uppfattning följande: En allsidig bedömning av moderbolagets och koncernens ekonomiska ställning medför att utdelningen är försvarlig med hänvisning till de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på moderbolagets och koncernens egna kapital och likviditet. När det gäller koncernens soliditet uppgår denna till 57,9 procent före utdelning och 53,9 procent efter utdelning. Detta bedöms vara en fullgod soliditet även beaktat den kommande expansionen i Norden och Storbritannien.

Beträffande företagets resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande bokslutskommentarer.

Fem år i sammandrag

Mkr	2009/2010	2008/2009	2007/2008	2006/2007	2005/2006
RESULTATRÄKNING					
Nettoomsättning	5 555,8	4 930,2	4 661,6	4 101,2	3 567,6
Rörelseresultat	590,5	502,8	577,5	530,9	484,5
Resultat före skatt	588,2	503,8	587,8	537,8	491,0
Inkomstskatt	-155,4	-138,3	-166,0	-152,0	-138,9
Årets resultat	432,8	365,5	421,8	385,8	352,1
BALANSRÄKNING					
Anläggningstillgångar	1 366,5	1 197,5	852,0	683,5	642,6
Varulager	1 204,1	1 117,2	952,6	826,7	749,0
Kortfristiga fordringar	173,4	164,5	107,1	79,6	55,3
Likvida medel, kortfristiga placeringar	98,8	92,0	280,3	347,9	338,4
Summa tillgångar	2 842,8	2 571,2	2 192,0	1 937,7	1 785,3
Eget kapital	1 646,1	1 493,1	1 499,5	1 367,3	1 256,9
Långfristiga skulder, icke räntebärande	90,3	86,4	26,9	23,9	23,6
Långfristiga skulder, räntebärande	100,0	65,0	-	-	-
Kortfristiga skulder, icke räntebärande	835,0	718,1	665,6	546,5	504,8
Kortfristiga skulder, räntebärande	171,4	208,6	-	-	-
Summa eget kapital och skulder	2 842,8	2 571,2	2 192,0	1 937,7	1 785,3
KASSAFLÖDE					
Kassaflöde från rörelsen	602,8	339,7	480,0	405,1	187,8
Investeringar	-315,8	-433,1	-250,6	-125,1	-140,7
Kassaflöde efter investeringar	287,0	-93,4	229,4	280,0	47,1
NYCKELTAL					
Omsättningstillväxt, %	12,7	5,8	13,7	15,0	20,7
Bruttomarginal, %	40,8	40,8	40,2	39,7	39,9
Rörelsemarginal, %	10,6	10,2	12,4	12,9	13,6
Avkastning på sysselsatt kapital, %	32,6	32,6	41,8	40,9	42,4
Avkastning på eget kapital, %	28,0	24,4	29,4	29,4	30,4
Soliditet, %	57,9	58,1	68,4	70,6	70,4
Försäljning per kvadratmeter i butik, tkr	38	38	44	45	48
Antal butiker vid årets slut	120	106	86	71	59
Antal årsanställda	2 025	1 927	1 801	1 647	1 439
DATA PER AKTIE					
Genomsnittligt antal aktier före utspädning	64 383 906	65 065 008	65 600 000	65 600 000	65 600 000
Genomsnittligt antal aktier efter utspädning	64 432 321	65 075 701	65 600 000	65 600 000	65 600 000
Vinst per aktie före utspädning, kr	6,72	5,62	6,43	5,88	5,37
Vinst per aktie efter utspädning, kr	6,72	5,62	6,43	5,88	5,37
Bruttokassaflöde per aktie, kr	8,86	7,04	7,71	7,02	6,32
Eget kapital per aktie, kr	25,61	22,99	22,86	20,84	19,16
Utdelning, kr	3,75 ¹	3,00	5,00	4,50	4,00 ²

¹ Föreslagen utdelning.

² Inklusiv extra utdelning 1,00 kr.

Kommentarer till femårsutvecklingen

Försäljning

Försäljningen har under de senaste fem åren ökat från 3 568 Mkr till 5 556 Mkr, en ökning med 56 procent. Ökningen har skett helt organiskt, det vill säga utan förvärv. Prisutvecklingen under perioden är neutral. Valutakurserna för den norska kronan och euro (Finland) är i stort sett desamma som för fem år sedan. Under perioden har dock kurserna varierat. Slutsatsen är således att hela försäljningsökningen härrör sig till ökade försäljningsvolym.

När det gäller försäljningsförändringen i jämförbara butiker har denna de senaste fem åren uppgått till 0 procent (2009/10), -7 procent (2008/09), 0 procent (2007/08), +2 procent (2006/07) respektive +4 procent (2005/06).

Antal butiker

Den främsta anledningen till försäljningsökningen är att antalet nya butiker successivt har ökat. 2009/10 öppnades fjorton nya butiker, 2008/09 tjugo, 2007/08 femton, 2006/07 tolv, 2005/06 elva.

Vid början av verksamhetsåret 2005/06 fanns 48 butiker jämfört med 120 butiker i slutet av verksamhetsåret 2009/10.

Rörelseresultat

Rörelseresultatet har under de senaste fem åren ökat från 484 Mkr till 591 Mkr, en ökning med 22 procent. Resultatet har således inte ökat i samma takt som försäljningen. Det beror främst på etableringen i Storbritannien. Under de kommande åren beräknas etablering på nya marknader (för närvarande Storbritannien) att belasta Clas Ohlsons rörelsemarginal med upp till 2-3 procentenheter under ett verksamhetsår. Tillväxten på nya marknader i Europa ska ske i enlighet med de långsiktiga finansiella målen.

Bruttomarginal

Bruttomarginalen uppgick under verksamhetsåret till 40,8 procent vilket är en ökning med 0,9 procentenheter jämfört med 2005/06.

Marginalen har främst påverkats positivt av skalfördelar till följd av ökad volym.

Rörelsemarginal

Rörelsemarginalen har under de senaste fem åren minskat från 13,6 procent till 10,6 procent. Detta är främst en följd av etableringen i Storbritannien (se förklaring ovan).

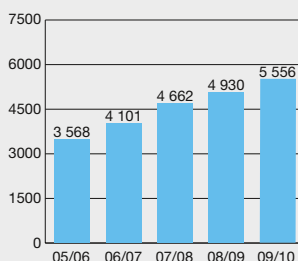
Kassaflöde

Kassaflödet från rörelsen har de senaste fem åren ökat från 188 Mkr till 603 Mkr, en ökning med 220 procent. Förändringen beror främst på ett förbättrat rörelseresultat samt på effektivare hantering av rörelsekapitalet. De genomsnittliga årliga investeringarna de senaste fem åren uppgår till 253 Mkr.

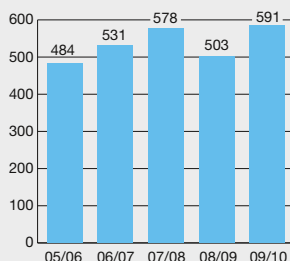
Avkastning

Avkastningen på sysselsatt kapital har under de senaste fem åren minskat från 42,4 procent till 32,6 procent medan avkastningen på eget kapital minskat från 30,4 procent till 28,0 procent. Minskningen är främst en följd av den minskade rörelsemarginalen.

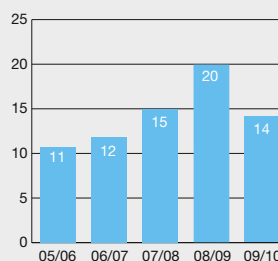
Försäljning, Mkr

Rörelseresultat, Mkr

Antal nya butiker

Koncernen

Resultaträkning

Mkr	Not	090501 -100430	080501 -090430
	1, 2		
Nettoomsättning		5 555,8	4 930,2
Kostnad för sålda varor	4	-3 287,9	-2 916,5
Bruttoresultat		2 267,9	2 013,7
Försäljningskostnader	4, 5, 6	-1 531,7	-1 388,7
Administrationskostnader	4, 5, 6, 7	-138,4	-119,4
Övriga rörelseintäkter	3	2,5	1,6
Övriga rörelsekostnader	3	-9,8	-4,4
Rörelseresultat		590,5	502,8
<i>Finansiella poster</i>			
Finansiella intäkter	8	2,4	6,8
Finansiella kostnader	8	-4,7	-5,8
Resultat före skatt		588,2	503,8
Inkomstskatt	9	-155,4	-138,3
Årets vinst		432,8	365,5
Antal aktier, miljoner		64,4	65,1
Vinst per aktie, kr (före och efter utspädning för vinst hänförlig till moderbolagets aktieägare under året)	10	6,72	5,62
Föreslagen utdelning per aktie, kr	11	3,75	3,00

Totalresultat Koncernen

Mkr	090501 -100430	080501 -090430
Årets vinst	432,8	365,5
Övriga totalresultat, netto efter skatt:		
Valutakursdifferens	-19,9	10,1
Kassaflödessäkring	1,4	-0,7
Övriga totalresultat, netto efter skatt:	-18,5	9,4
Totalresultat för året	414,3	374,9

Kassaflödesanalys

Mkr	090501 -100430	080501 -090430
<i>Den löpande verksamheten</i>		
Rörelseresultat	590,5	502,8
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</i>		
- avskrivningar	137,8	92,4
- resultat från försäljning/utrangering av anläggningstillgångar	0,2	0,2
- övriga ej kassaflödospåverkande poster	4,7	3,4
Erhållna räntor	2,4	9,9
Erlagda räntor	-6,1	-3,9
Betald skatt	-96,5	-206,1
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	633,0	398,7
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>		
- kundfordringar	-18,3	1,0
- varulager	-94,7	-149,3
- övriga fordringar	4,7	-52,2
- leverantörsskulder	80,5	85,1
- andra kortfristiga räntefria rörelseskulder	-2,4	56,4
Kassaflöde från den löpande verksamheten	602,8	339,7
<i>Investeringsverksamheten</i>		
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-316,7	-434,3
Försäljning av inventarier	0,9	0,5
Förändring av finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,7
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-315,8	-433,1
<i>Finansieringsverksamheten</i>		
Förändring av kortfristiga räntebärande skulder	-37,2	208,6
Förändring av långfristiga räntebärande skulder	35,0	65,0
Återköp av egna aktier	-72,9	-58,0
Utdelning till aktieägare	-192,8	-324,8
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-267,9	-109,2
Årets kassaflöde	19,1	-202,6
Likvida medel vid årets början	92,0	280,3
Kursdifferens i likvida medel	-12,3	14,3
Likvida medel vid årets slut	98,8	92,0

Koncernen

Balansräkning

Mkr	Not	10-04-30	09-04-30
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	12		
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark		543,4	263,3
Inventarier, verktyg och installationer		787,6	509,2
Pågående nyanläggningar		34,5	423,2
Summa materiella anläggningstillgångar		1 365,5	1 195,7
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Aktier och andelar		0,1	0,1
Uppskjuten skattefordran	9	0,3	1,6
Långfristiga fordringar		0,6	0,3
Summa finansiella anläggningstillgångar		1,0	2,0
Summa anläggningstillgångar		1 366,5	1 197,7
<i>Omsättningstillgångar</i>			
Varulager	13	1 204,1	1 117,2
Kundfordringar	14	30,1	12,5
Övriga fordringar	17	32,1	55,3
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15	111,2	96,5
Likvida medel	16	98,8	92,0
Summa omsättningstillgångar		1 476,3	1 373,5
Summa tillgångar		2 842,8	2 571,2

Balansräkning

Mkr	Not	10-04-30	09-04-30
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	18		
<i>Kapital och reserver som kan hänföras till moderbolagets aktieägare</i>			
Aktiekapital, 65 600 000 aktier med kvotvärde 1,25		82,0	82,0
Övrigt tillskjutet kapital		90,4	90,4
Andra reserver		-17,3	1,2
Balanserad vinst inklusive årets resultat		1 491,0	1 319,5
Summa eget kapital		1 646,1	1 493,1
<i>Långfristiga skulder</i>			
Uppskjutna skatteskulder	9	90,0	84,4
Banklån	20	100,0	65,0
Pensionsförpliktelser	19	0,3	0,1
Övriga avsättningar		0,0	1,9
Summa långfristiga skulder		190,3	151,4
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Utnyttjad checkkredit	20	171,4	208,6
Leverantörsskulder	20	403,3	323,4
Skatteskuld		122,1	36,8
Övriga kortfristiga skulder	17, 20	17,2	76,8
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	21	270,8	259,3
Övriga avsättningar	22	21,6	21,8
Summa kortfristiga skulder		1 006,4	926,7
Summa eget kapital och skulder		2 842,8	2 571,2

Förändring i koncernens eget kapital

Mkr	Hänförligt till moderföretagets aktieägare				
	Aktiekapital	Övrigt tillskjutet kapital	Andra reserver	Balanserad vinst	Summa
Ingående balans per 1 maj 2008	82,0	90,4	-8,2	1 335,3	1 499,5
Totalresultat					
Årets resultat				365,5	365,5
Övrigt totalresultat					
Kassaflödessäkringar efter skatt	0,0	0,0	-0,7	0,0	-0,7
Valutakursdifferenser	0,0	0,0	10,1	0,0	10,1
Summa övrigt totalresultat	0,0	0,0	9,4	0,0	0,0
Summa totalresultat	0,0	0,0	9,4	365,5	374,9
Transaktioner med aktieägare					
Återköp av egna aktier	0,0	0,0	0,0	-58,0	-58,0
Personaloptionsprogram: värde på anställdas tjänstgöring	0,0	0,0	0,0	1,5	1,5
Utdelning	0,0	0,0	0,0	-324,8	-324,8
Summa transaktioner med aktieägare	0,0	0,0	0,0	-381,3	-381,3
Ingående balans per 1 maj 2009	82,0	90,4	1,2	1 319,5	1 493,1
Totalresultat					
Årets resultat	0,0	0,0	0,0	432,8	432,8
Övrigt totalresultat					
Kassaflödessäkringar efter skatt	0,0	0,0	-1,4	0,0	-1,4
Valutakursdifferenser	0,0	0,0	-19,9	0,0	-19,9
Summa övrigt totalresultat	0,0	0,0	-18,5	0,0	-18,5
Summa totalresultat	0,0	0,0	-18,5	432,8	414,3
Transaktioner med aktieägare					
Återköp av egna aktier	0,0	0,0	0,0	-72,9	-72,9
Personaloptionsprogram: värde på anställdas tjänstgöring	0,0	0,0	0,0	4,4	4,4
Utdelning	0,0	0,0	0,0	-192,8	-192,8
Summa transaktioner med aktieägare	0,0	0,0	0,0	-261,3	-261,3
Utgående balans per 30 april 2010 (se även not 18)	82,0	90,4	-17,3	1 491,0	1 646,1

Moderbolaget

Resultaträkning

Mkr	Not	090501 -100430	080501 -090430
	1, 2		
Nettoomsättning	23	4 753,0	4 001,8
Kostnad för sålda varor	4, 23	-3 201,5	-2 857,6
Bruttoresultat		1 551,5	1 144,2
Försäljningskostnader	4,5,6	-751,8	-740,4
Administrationskostnader	4,5,6,7	-108,7	-98,2
Övriga rörelseintäkter	3	2,1	1,3
Övriga rörelsekostnader	3	-8,1	-3,8
Rörelseresultat		685,0	303,1
<i>Finansiella poster</i>			
Utdelning från koncernföretag	24	0,1	39,4
Ränteintäkter	8	3,4	2,4
Räntekostnader	8	-6,6	-5,2
Resultat efter finansiella poster		681,9	339,7
Bokslutsdispositioner	25	-210,6	-96,4
Resultat före skatt		471,3	243,3
Inkomstskatt	9	-124,8	-60,2
Årets vinst		346,5	183,1
Föreslagen utdelning per aktie, kr (före och efter utspädning)	11	3,75	3,00

Kassaflödesanalys

Mkr	090501 -100430	080501 -090430
<i>Den löpande verksamheten</i>		
Rörelseresultat	685,0	303,1
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</i>		
- avskrivningar	93,3	61,2
- resultat från försäljning/utrangering av anläggningstillgångar	0,2	0,2
- övriga ej kassaflödespåverkande poster	4,6	2,5
Erhållna utdelningar	0,0	39,4
Erhållna räntor	0,1	5,5
Erlagda räntor	-6,1	-3,3
Betald skatt	-78,8	-172,4
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	698,3	236,2
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>		
- kundfordringar	-2,0	1,2
- varulager	-65,5	-96,9
- övriga fordringar	331,6	-204,8
- leverantörsskulder	32,4	98,1
- andra kortfristiga räntefria rörelseskulder	14,9	15,5
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 009,7	49,3
<i>Investeringsverksamheten</i>		
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-250,1	-332,6
Försäljning av inventarier	0,9	0,5
Förändring av finansiella anläggningstillgångar	-334,4	0,0
Nybildning dotterbolag	0,0	-6,5
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-583,6	-338,6
<i>Finansieringsverksamheten</i>		
Återköp av aktier	-72,9	-58,0
Checkkredit	-147,3	426,3
Banklån - nya lån	300,0	65,0
- amortering	-265,0	0,0
Utdelning till aktieägare	-192,8	-324,8
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-378,0	108,5
Årets kassaflöde	48,1	-180,8
Likvida medel vid årets början	14,0	194,8
Likvida medel vid årets slut	62,1	14,0

Moderbolaget

Balansräkning

Mkr	Not	10-04-30	09-04-30
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	12		
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark		541,5	263,3
Inventarier, verktyg och installationer		551,4	283,9
Pågående nyanläggningar		34,5	423,2
Summa materiella anläggningstillgångar		1 127,4	970,4
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Fordran koncernföretag		314,7	0,0
Andelar i koncernföretag	24	45,7	41,0
Aktier och andelar		0,1	0,1
Summa finansiella anläggningstillgångar		360,5	41,1
Summa anläggningstillgångar		1 487,9	1 011,5
<i>Omsättningstillgångar</i>			
<i>Varulager</i>			
Handelsvaror	13	866,3	800,8
Summa varulager		866,3	800,8
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar	14	9,0	7,0
Fordran på koncernföretag	23	111,0	430,3
Övriga fordringar		9,4	18,9
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15	62,2	64,8
Summa kortfristiga fordringar		191,6	521,0
Kassa och bank	26	62,1	14,0
Summa omsättningstillgångar		1 120,0	1 335,8
Summa tillgångar		2 607,9	2 347,3

Balansräkning

Mkr	Not	10-04-30	09-04-30
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	18		
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital, 65 600 000 aktier med kvotvärde 1,25		82,0	82,0
Reservfond		106,8	106,8
Summa bundet eget kapital		188,8	188,8
<i>Fritt eget kapital</i>			
Fond för verkligt värde		-14,9	0,0
Balanserad vinst		630,4	708,6
Årets vinst		346,5	183,1
Summa fritt eget kapital		962,0	891,7
Summa eget kapital		1 150,8	1 080,5
Obeskattade reserver	27	459,6	249,0
<i>Avsättningar</i>			
Övriga avsättningar	22	12,6	12,4
Summa avsättningar		12,6	12,4
<i>Långfristiga skulder</i>			
Banklån	20	100,0	65,0
Summa långfristiga skulder		100,0	65,0
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Utnyttjad checkkredit	20	279,1	426,3
Leverantörsskulder	20	326,4	293,9
Skatteskuld		89,6	36,6
Övriga kortfristiga skulder	20	10,4	10,6
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	21	179,4	173,0
Summa kortfristiga skulder		884,9	940,4
Summa eget kapital och skulder		2 607,9	2 347,3
Ställda säkerheter	28	97,0	97,0
Ansvarsförbindelser	29	226,8	176,6

Förändring i moderbolagets eget kapital

Mkr	Aktiekapital	Reservfond	Fritt eget kapital	Summa
Ingående balans per 1 maj 2008	82,0	106,8	1 089,7	1 278,5
Utdelning			-324,8	-324,8
Återköp egna aktier			-58,0	-58,0
Personaloptionsprogram: värde på anställdas tjänstgöring			1,7	1,7
Årets resultat			183,1	183,1
Utgående balans per 30 april 2009	82,0	106,8	891,7	1 080,5
Ingående balans per 1 maj 2009	82,0	106,8	891,7	1 080,5
Utdelning			-192,8	-192,8
Återköp egna aktier			-72,9	-72,9
Personaloptionsprogram: värde på anställdas tjänstgöring			4,4	4,4
Omräkning av nettoinvestering			-14,9	-14,9
Årets resultat			346,5	346,5
Utgående balans per 30 april 2010 (se även not 18)	82,0	106,8	962,0	1 150,8

Redovisningsprinciper och noter

Belopp i Mkr om ej annat anges

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Överrensstämmelse med normgivning och lag

Koncernredovisningen för Clas Ohlson har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen, RFR 1.2 Kompletterande redovisningsregler för koncerner och International Financial Reporting Standards (IFRS) sådana de antagits av EU. Den har upprättats enligt anskaffningsvärdemetoden förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde.

Moderbolagets årsredovisning är upprättad enligt den svenska årsredovisningslagen (ÅRL) och RFR 2.2 Redovisning för juridiska personer. Samma redovisningsprinciper som för koncernen tillämpas utom i de fall som anges nedan under "Moderbolagets redovisningsprinciper". De avvikelser som förekommer mellan moderbolagets och koncernens principer förärlas av begränsningar i möjligheterna att tillämpa IFRS i moderbolaget till följd av den svenska årsredovisningslagen.

Upplysning om kommande standarder

Standarder, ändringar och tolkningar av befintliga standarder som ännu inte har trätt i kraft och som inte tillämpas i förtid av koncernen.

IFRS 9 "Financial Instruments": (gäller från räkenskapsåret som börjar 1 januari 2013 eller senare). IFRS 9 behandlar Värdering och klassificering av finansiella tillgångar. Den innehåller två primära värderingskategorier: upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde. Klassificering sker utifrån bolagets affärsmodell samt karaktäristiska egenskaper i de avtalsenliga kassaflödena. Om bolagets affärsmodell är att inneha den finansiella tillgången i syfte att erhålla de avtalsenliga kassaflödena samt att de avtalsenliga kassaflödena utgör enbart kapitalbelopp och ränta, ska värdering ske till upplupet anskaffningsvärde. Alla andra finansiella tillgångar ska värderas till verkligt värde. Standarden kommer att kompletteras med ytterligare delar, bl.a. avseende skulder, nedskrivning och säkringsredovisning. När standarden är komplett kommer dess inverkan på koncernens finansiella rapporter att utvärderas.

Därutöver finns nya standarder, ändringar och tolkningar av befintliga standarder som ännu inte har trätt i kraft och som inte är relevanta för koncernen.

Förutsättningar vid upprättandet

Poster som ingår i de finansiella rapporterna för de olika enheterna i koncernen är värderade i den valuta som används i den ekonomiska miljö där respektive företag huvudsakligen är verksam (funktionell valuta). I koncernredovisningen används svenska kronor (kr), som är Moderföretagets funktionella valuta och koncernens rapportvaluta. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste miljontal svenska kronor med en decimal.

De nedan angivna redovisningsprinciperna för koncernen har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i koncernens finansiella rapporter, om inte annat framgår. Koncernens redovisningsprinciper har tillämpats konsekvent på rapportering och konsolidering av moder- och dotterföretag.

Uppskattningar och antaganden

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen gör bedömningar, uppskattningar och antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Dessa är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Uppskattningarna och antagandena ses över regelbundet och bedöms inte innebära någon betydande risk för väsentliga justeringar i redovisade värden för tillgångar och skulder under nästkommande räkenskapsår. Eventuella ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen enbart påverkat denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder. Mer information om gjorda uppskattningar och antaganden återfinns i noterna 13 och 22.

Koncernredovisning

Koncernredovisningen omfattar moderbolaget och samtliga de företag över vilka moderbolaget direkt eller indirekt har ett bestämmande inflytande. I koncernredovisningen ingår de helägda dotterföretagen Clas Ohlson AS, Clas Ohlson OY, Clas Ohlson Ltd (UK) och Clas Ohlson Ltd (Shanghai). Vid upprättandet av koncernredovisningen har förvärvsmetoden tillämpats. Omräkning

av de utländska dotterföretagens bokslut har skett genom att tillgångar, skulder och eget kapital omräknats från funktionell valuta till svenska kronor enligt den valutakurs som råder på balansdagen och resultaträkningar omräknats till genomsnittlig valutakurs för året. Omräkningsdifferensen till följd av detta, samt till följd av att nettoinvesteringen omräknats till annan valutakurs vid årets slut än vid årets början, redovisas mot eget kapital. I koncernredovisningen elimineras koncernintern försäljning och internvinster i sin helhet.

Omräkning av utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan enligt de valutakurser som gäller på transaktionsdagen. Valutakursvinster och -förluster som uppkommer vid betalning av sådana transaktioner och vid omräkning av monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta till balansdagens kurs, redovisas i resultaträkningen. Undantag är då transaktionerna utgör säkringar som uppfyller villkoren för säkringsredovisning av kassaflöden, då vinster/förluster redovisas i eget kapital. För derivat se avsnitt om finansiella instrument.

Intäkter

Koncernens intäkter genereras av försäljning av produkter till konsument i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljningsintäkterna redovisas netto med avdrag för mervärdesskatt, returer, reservering för öppet köp och rabatter. Intäkterna redovisas i samband med försäljning/leverans till kund då väsentliga risker och förmåner som är förknippade med varornas ägande har överförts till köparen. Ränteintäkter avser ränta på banktillgodohavanden. Intäkten redovisas i den period som räntan avser. Eventuella räntebärande värdepapper värderas löpande till marknadsvärde via resultaträkningen.

Inkomstskatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas mot eget kapital. Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder. Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden på alla temporära skillnader som uppkommer mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas. Dessa temporära skillnader har huvudsakligen uppkommit vid avskrivning av anläggningstillgångar, värdering av varulager samt avsättningar för pensioner.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella ackumulerade nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Avskrivningar baseras på tillgångarnas anskaffningskostnad och beräknade nyttjandeperiod. Linjär avskrivning används för samtliga materiella anläggningstillgångar. Mark skrivs inte av. Koncernen tillämpar komponentavskrivning, vilket innebär att komponenternas bedömda nyttjandeperiod ligger till grund för avskrivningen. Följande nyttjandeperioder tillämpas:

Inventarier, verktyg och installationer	3–15 år
Byggnader	25–33 år
Markanläggningar	20 år

Ny- och återanskaffningar aktiveras, medan kostnader för underhåll och reparationer kostnadsföres. Då tillgångar säljs eller utrangeras, bortskrivs anskaffningskostnaden och därmed sammanhängande ackumulerade avskrivningar. Eventuell vinst eller förlust resultatföres. Samtliga Clas Ohlsons fastigheter är rörelsefastigheter.

Nedskrivningar

Tillgångar som skrivs av bedöms med avseende på värdeminskning närhelst händelser eller förändringar i förhållande indikerar att det redovisade värdet kanske inte är återvinningsbart. En nedskrivning görs med det belopp med vilket tillgångens redovisade värde överstiger dess återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högre av en tillgångs verkliga värde minskat med försäljningskostnader och nyttjandevärdet. Vid bedömning av nedskrivningsbehov, grupperas tillgångar på de lägsta nivåer där det finns separata identifierbara kassaflöden (kassagenererande enheter).

Leasing

I koncernen tillika moderbolaget förekommer endast leasingkontrakt i form av hyreskontrakt för butikslokaler. Samtliga butiker utom den i Insjön förhys. Dessa avtal har klassificerats som operationella leasingavtal då de inte innebär att de ekonomiska fördelar och risker som förknippas med ägandet överförs till hyresgästen.

Låneutgifter

Låneutgifter som är hänförliga till uppförandet av så kallade kvalificerade tillgångar aktiveras i förekommande fall som en del av den kvalificerade tillgångens anskaffningsvärde. En kvalificerad tillgång är en tillgång som med nödvändighet tar en betydande tid i anspråk att färdigställa. Några kvalificerade tillgångar finns för närvarande inte.

Övriga låneutgifter belastar resultatet under den period till vilken de hänförliga till.

Varulager

Varulagret har värderats med tillämpning av först-in först-ut principen, till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen. Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten med avdrag för försäljningskostnader. Avdrag sker för internvinster som uppkommer vid leverans mellan i koncernen ingående bolag. Erforderlig inkuransavsättning har gjorts. I kostnader för varulager ingår överföringar från eget kapital av eventuella vinster/förluster från kassaflödessäkringar som uppfyller villkoren för säkringsredovisning, hänförliga till inköp av varor.

Fordringar

Fordringar med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen redovisas som anläggningstillgångar, övriga som omsättningstillgångar. Fordringar uppstår till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Kundfordringar redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden, minskat med eventuell reservering för värdeminskning. En reservering för värdeminskning görs när det finns objektiva bevis för att koncernen inte kommer att kunna erhålla alla belopp som är förfallna enligt fordringarnas ursprungliga villkor. Det reserverade beloppet redovisas i resultaträkningen.

Finansiella instrument

Koncernen klassificerar sina finansiella instrument i följande kategorier: finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen, lånefordringar och kundfordringar, finansiella instrument som hålles till förfall och finansiella tillgångar som kan säljas. Klassificeringen är beroende av för vilket syfte instrumenten förvärvades. Ledningen fastställer klassificeringen av instrumenten vid den första redovisningen och omprövar detta beslut vid varje rapporteringstillfälle.

Köp och försäljningar av finansiella instrument redovisas på affärsdagen – det datum då koncernen förbinder sig att köpa eller sälja tillgången. Finansiella instrument värderas inledningsvis till verkligt värde plus transaktionskostnader, vilket gäller alla finansiella tillgångar som inte värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Verkligt värde för börsnoterade värdepapper baseras på aktuella köpkurser. Om marknaden för en finansiell tillgång inte är aktiv (och för onoterade värdepapper), fastställer koncernen verkligt värde genom att tillämpa värderingstekniker såsom användning av information avseende nyligen gjorda transaktioner på armlängds avstånd, hänvisning till verkligt värde för ett annat instrument som i allt väsentligt är likvärdigt, analys av diskonterade kassaflöden och optionsvärderingsmodeller. Härvid används i så stor utsträckning som möjligt marknadsinformation medan företags-

specifik information används i så liten utsträckning som möjligt. Finansiella instrument tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och koncernen har överfört i stort sett alla risker och fördelar som är förknippade med äganderätten. Finansiella tillgångar som kan säljas och finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas efter anskaffningstidpunkten till verkligt värde. I de fall då transaktionerna utgör säkringar som uppfyller villkoren för säkringsredovisning av kassaflöden, redovisas vinster/förluster eget kapital (se under rubriken Omräkning av utländsk valuta). Lånefordringar och kundfordringar redovisas till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden. Realiserade och orealiserade vinster och förluster till följd av förändringar i verkligt värde avseende kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen ingår i resultaträkningen i den period de uppstår. Vid bokslutstillfället fanns endast lånefordringar och kundfordringar. Löpande under räkenskapsåret kan finansiella instrument i form av räntebärande värdepapper finnas. Samtliga finansiella skulder tillhör kategorin övriga skulder.

När det gäller eventuella derivat som inte är ett instrument i en valuta-säkring ska förändringar i verkligt värde redovisas över resultaträkningen. Vid säkring av kassaflöde som är kvalificerade för säkringsredovisning, redovisas den effektiva delen av förändringar i säkringsinstrumentens verkliga värde under totalresultatet, tills underliggande, säkrad post, redovisas, varvid samtidigt alla därtill knutna säkringsposter i totalresultatet överförs till resultaträkningen och redovisas i kostnad för sålda varor. Clas Ohlson tillämpar säkringsredovisning på valutaterminskontrakt i den utsträckning de kvalificerar för säkringsredovisning enligt kraven. Säkringarna avser i samtliga fall kassaflödessäkringar. Säkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter redovisas på liknande sätt som kassaflödessäkringar. För information angående koncernens valutasäkringspolicy, se not 2 under avsnittet Valutarisk.

Likvida medel

Likvida medel består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut samt kortfristiga placeringar med en löptid understigande tre månader från anskaffningstidpunkten.

Ersättningar till anställda

De övergripande principerna för ersättning till ledande befattningshavare ska utgå från befattningen, den individuella prestationen, koncernens resultat och att ersättningen ska vara konkurrenskraftig i anställningslandet. Den sammanlagda ersättningen till ledande befattningshavare ska bestå av fast lön, rörlig lön i form av kortsiktigt incitament baserat på årliga prestationsmål, långsiktigt incitament baserat på fleråriga prestationer, pension och andra förmåner. Till detta kommer villkor vid uppsägning och avgångsvederlag.

Clas Ohlson ska sträva efter att erbjuda en konkurrenskraftig total ersättningsnivå med tyngdpunkt på betalning efter prestation. Detta innebär att den rörliga ersättningen kan utgöra en betydande andel av den totala ersättningen. Målet är att den fasta ersättningen skall befinna sig i den jämförbara marknads median medan den totala ersättningen, när Clas Ohlson AB når eller överträffar sina mål, ska vara i marknads övre kvartil. Se även not 6. När det gäller eventuella avgångsvederlag redovisas en avsättning i de fall där företaget bevisligen är förpliktigt att avsluta en anställning före den normala tidpunkten eller som ett erbjudande för att uppmuntra frivillig avgång.

När det gäller pensioner förekommer både förmånsbaserade och avgiftsbaserade pensionsplaner. I moderbolaget finns både avgifts- och förmånsbestämda pensionsplaner. Den förmånsbestämda ITP-planen (Alecta) hanteras dock som en avgiftsbestämd pensionsplan i enlighet med uttalande från FAR. I det norska dotterföretaget finns förmånsbestämda pensionsplaner. Beräkningen av de framtida förpliktelserna, gällande förmånsbestämda pensionsplaner, görs varje år enligt en modell som beskrivs utförligt nedan.

I avgiftsbestämda planer betalar företaget fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och har inga förpliktelser att betala ytterligare avgifter. Koncernens resultat belastas med kostnader i takt med att förmånerna intjänas. I förmånsbaserade planer utgår ersättningar till anställda och före detta anställda baserat på lön vid pensioneringstidpunkten och antal tjänsteår. Koncernen bär risken för att de utfästa ersättningarna utbetalas. I balansräkningen redovisas nettot av beräknat nuvärde av förpliktelserna och verkligt

värde på förvaltningstillgångarna som antingen en avsättning eller en långfristig finansiell fordran. I de fall ett överskott i en plan inte helt går att utnyttja redovisas endast den del av överskottet som företaget kan återvinna genom minskade framtida avgifter eller återbetalningar.

Beträffande förmånsbestämda planer beräknas pensionskostnaden och pensionsförpliktelsen enligt den så kallade Projected Unit Credit Method. Metoden fördelar kostnaden för pensioner i takt med att de anställda utför tjänster för företaget som ökar deras rätt till framtida ersättning. Beräkningen utförs årligen av oberoende aktuarier. Företagets åtaganden värderas till nuvärdet av förväntade framtida utbetalningar med användning av en diskonteringsränta som motsvarar räntan på statsobligationer (avser Norge) med en löptid som motsvarar de aktuella åtagandena. De viktigaste aktuariella antagandena anges i not 19.

Vid fastställandet av förpliktelsens nuvärde och verkligt värde på förvaltningstillgångar kan det uppstå aktuariella vinster och förluster. Dessa uppkommer antingen genom att det verkliga utfallet avviker från det tidigare gjorda antagandet, eller att antagandena ändras. Den del av de ackumulerade aktuariella vinsterna och förlusterna, vid föregående års utgång, som överstiger 10 procent av det största av förpliktelsernas nuvärde och förvaltningstillgångarnas verkliga värde redovisas i resultatet över de anställdas genomsnittliga återstående tjänstetid.

Avsättningar

Avsättning redovisas i balansräkningen bland kort- och långfristiga skulder när koncernen har en legal eller informell förpliktelse som är en följd av en inträffad händelse och det är troligt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera åtagandet och tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Avsättningar sker för öppet köp, outlösta presentkort och beräknade framtida garantiåtaganden.

Leverantörsskulder

Leverantörsskulder redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Upplåning

Upplåning redovisas inledningsvis till verkligt värde, netto efter transaktionskostnader. Upplåning redovisas därefter till upplupet anskaffningsvärde och eventuell skillnad mellan erhållet belopp (netto efter transaktionskostnader) och återbetalningsbeloppet redovisas i resultaträkningen fördelat över låneperioden, med tillämpning av effektivräntemetoden.

Avgifter som betalas för lånelöften redovisas som transaktionskostnader för upplåningen i den utsträckning det är sannolikt att delar av eller hela kreditutrymmet kommer att utnyttjas. I sådana fall redovisas avgiften när kreditutrymmet utnyttjas. När det inte föreligger några bevis för att det är sannolikt att delar av eller hela kreditutrymmet kommer att utnyttjas, redovisas avgiften som en förskotts betalning för finansiella tjänster och fördelas över det aktuella lånelöftets löptid.

Upplåning klassificeras som kortfristiga skulder om inte koncernen har en ovillkorlig rätt att skjuta upp betalning av skulden i åtminstone 12 månader efter balansdagen.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificeras förutom kassa- eller banktillgodohavanden, kortfristiga finansiella placeringar som dels är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuation, dels har en kortare återstående löptid än tre månader från anskaffningstidpunkten.

Segmentsredovisning

IFRS 8 Rörelsesegment har under räkenskapsåret ersatt IAS 14 Segmentrapportering. Den nya standarden behandlar rapporteringen av segment och enligt denna ska segmentsinformationen presenteras utifrån den interna uppföljningen av verksamheten. Uppdelningen i primära och sekundära segment har i samband med detta upphört. Clas Ohlson redovisar istället segment enligt följande: Sverige, Norge, övriga segment (Finland och UK) samt Koncerngemensamt. Koncerngemensamt segment avser de koncerngemensamma funktioner i Sverige som består försäljningsorganisationerna med inköp, distribution, marknadsföring, ledning och övrig support. Stor del av koncernens värdeskapande sker i koncerngemensamt segment. Koncernens interprissättning har anpassats efter dessa förutsättningar.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolaget har upprättat sin årsredovisning enligt den svenska årsredovisningslagen, ÅRL och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2.2 Redovisning för juridiska personer. Denna innebär att moderbolaget i årsredovisningen för den juridiska personen ska tillämpa samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden så långt detta är möjligt inom ramen för ÅRL och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Rekommendationen anger vilka undantag och tillägg som ska göras från IFRS. Skillnaden mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper för Clas Ohlson är att IAS 1 inte tillämpas beträffande uppställning av balans- och resultaträkningarna, som i stället ställs upp enligt ÅRL. Reglerna i IAS 39 beträffande finansiella garantiavtal tillämpas inte avseende garantiavtal till förmån för dotterföretag. I moderbolaget belastar låneutgifter resultatet under den period till vilken de hänförs sig till.

Redovisningsprinciperna för moderbolaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderbolagets finansiella rapporter.

Not 2 Finansiella risker

Koncernen utsätts genom sin verksamhet för en mängd olika finansiella risker: marknadsrisk (inklusive valutarisk, ränterisk och prisrisk), kreditrisk, likviditetsrisk, och kassaflödesrisk. Koncernens övergripande riskhanteringspolicy fokuserar på oförutsägbarheten på de finansiella marknaderna och eftersträvar att minimera potentiella ogynnsamma effekter på koncernens finansiella resultat. Koncernen använder derivatinstrument för att säkra viss riskexponering.

Riskhanteringen sköts av en central finansavdelning (koncernfinans) enligt policy som fastställs av styrelsen. Koncernfinans identifierar, utvärderar och säkrar finansiella risker i nära samarbete med koncernens operativa enheter. Styrelsen upprättar principer såväl för den övergripande riskhanteringen som för specifika områden, såsom valutarisk, användningen av derivat samt placering av överlikviditet.

MARKNADSRISK

Valutarisk

En betydande del av leverantörsskulder utgör skulder i utländsk valuta och är därmed utsatta för valutarisk. Vid inköp används i koncernen terminsäkringar av de viktigaste valutorna för att minska eventuella valutarisker i enlighet med finanspolicy. Cirka 50 procent av det förväntade flödet ett halvt år framåt valutasäkras i samband med att priserna i huvudkatalogerna bestäms.

Ungefär 41 procent av bolagets inköp görs i andra valutor än den svenska. De viktigaste inköpsvalutorna är USA-dollar (USD), Hongkongdollar (HKD) och euro (EUR). Vidare är den svenska kronans utveckling mot den norska (NOK) mycket viktig för koncernen då mer än en tredjedel av försäljningen sker i Norge. Nettoexponeringen mot euro är låg, eftersom bolaget har en högre försäljning i euro genom expansionen på den finska marknaden. Nedanstående tabell visar hur resultatet påverkas av förändringar av de viktigaste valutorna.

Valuta	Förändring	Påverkan på resultat efter skatt, Mkr
NOK	+/- 5 procent	+/- 48
USD	+/- 5 procent	-/+ 39
HKD	+/- 5 procent	-/+ 10
EUR	+/- 5 procent	+/- 3
GBP	+/- 5 procent	-/+ 5

Likvida medel är också utsatta för en valutarisk då en viss del av medlen är placerade hos dotterföretagen. Valutasäkringar för att säkra likvida tillgångar används ej.

Ränterisk

Ränterisken är låg då bolagets räntebärande skulder är låga i förhållande till resultat och balansomslutning.

Prisrisk

Prisrisken betecknas som låg då bolaget handlar från mer än 600 leverantörer. Vidare undviker bolaget i enlighet med inköspolicyn att ingå långsiktiga leveransavtal, för att på så sätt behålla flexibiliteten avseende leverantörer och produkter.

Kreditrisk

Kundfordringarna karaktäriseras av en mycket låg risk då varje delpost är liten samt att koncernens kreditpolicy är restriktiv. Reservering av osäkra fordringar sker efter individuell prövning men detta har inte behövts göras de senaste tre verksamhetsåren vare sig för koncernen eller för moderbolaget.

De kortfristiga placeringarna avser normalt placeringar i företagscertifikat på den svenska räntemarknaden. Förlustrisken är låg då policyn är att välja certifikat med en mycket hög kreditrating. Vid årets slut fanns inga kortfristiga placeringar, men de kan förekomma löpande under året.

Likvida medel är placerade på olika bankkonton i huvudsak i Svenska Handelsbanken med dess utländska kontor i Norge, Finland och Storbritannien. Kreditrisken bedöms vara obetydlig.

Kapitalrisk

Kapitalrisken betecknas som låg då koncernen vid bokslutstillfället hade en låg andel skulder och en soliditet på 58 procent.

Not 3 Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009/10	2008/09	2009/10	2008/09
Övriga rörelseintäkter				
Valutakursdifferenser	2,5	1,6	2,1	1,3
Resultat vid försäljning eller utrangering av materiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	2,5	1,6	2,1	1,3
Övriga rörelsekostnader				
Valutakursdifferenser	-2,6	-3,0	-2,2	-2,4
Resultat vid försäljning eller utrangering av materiella anläggningstillgångar	-7,2	-1,4	-5,9	-1,4
Summa	-9,8	-4,4	-8,1	-3,8

Not 4 Avskrivningar

Koncernen	2009/10	2008/09
Avskrivningar fördelade per tillgångsslag		
Byggnader och mark	24,3	14,5
Inventarier, verktyg och installationer	105,9	77,9
Summa	130,2	92,4
Avskrivningar fördelade per funktion		
Kostnad för sålda varor	26,3	17,8
Försäljningskostnader	100,6	71,9
Administrationskostnader	3,3	2,7
Summa	130,2	92,4

Moderbolaget	2009/10	2008/09
Avskrivningar fördelade per tillgångsslag		
Byggnader och mark	24,3	14,5
Inventarier, verktyg och installationer	63,5	46,7
Summa	87,8	61,2
Avskrivningar fördelade per funktion		
Kostnad för sålda varor	22,4	14,7
Försäljningskostnader	61,9	43,8
Administrationskostnader	3,5	2,7
Summa	87,8	61,2

Not 5 Kostnader fördelade på kostnadsslag

Lönekostnaderna inklusive sociala kostnader i koncernen har under räkenskapsåret uppgått till 1 109,2 Mkr (1 040,6 Mkr) och i moderbolaget till 704,7 Mkr (690,0 Mkr). Avskrivningarna i koncernen har under räkenskapsåret uppgått till 128,3 Mkr (92,4 Mkr) och i moderbolaget till 87,8 Mkr (61,2 Mkr).

Not 6 Kostnader för ersättning till anställda

	2009/10	2008/09
Löner och andra ersättningar		
Moderbolaget	522,4	487,7
Dotterföretag	347,6	297,4
Summa koncernen	870,0	785,1

	2009/10		2008/09	
	varav Sociala kostnader	varav pensionskostnader	varav Sociala kostnader	varav pensionskostnader
Sociala kostnader				
Moderbolaget	182,3	30,9	202,3	50,4
Dotterföretag	56,9	16,3	53,2	16,8
Summa koncernen	239,2	47,2	255,5	67,2

Av moderbolagets pensionskostnader avser 2,1 Mkr (2,7 Mkr) gruppen styrelse, vd och vvd. Av dotterföretagens pensionskostnader avser 1,1 Mkr (0,9 Mkr) vd i dotterföretag.

I koncernen uppgick årets kostnader för avgiftsbaserade pensioner till 38,9 Mkr (57,0 Mkr) och förmånsbaserade pensioner till 0,6 Mkr (1,0 Mkr).

I moderbolagets pensionskostnader ingår avtalspensioner med 0,0 Mkr (11,8 Mkr i samband med omstrukturering på distributionscentralen).

I moderbolaget förekommer endast avgiftsbaserade pensionsplaner (inklusive Alecta) där årets kostnader uppgick till 23,6 Mkr (29,4 Mkr). I moderbolaget uppgick årets kostnader för särskild löneskatt på pensionspremier till 7,3 Mkr (9,2 Mkr). För mer information när det gäller de förmånsbaserade pensionsplanerna i koncernen, se not 19.

Ersättningar till styrelseledamöter, verkställande direktörer och andra ledande befattningshavare

	2009/10	2008/09
Moderbolaget		
Löner och andra ersättningar	20,5	18,9
– varav tantiem	0,0	0,0
Pensionskostnader	5,5	5,8
Antal personer i gruppen	15	15

	2009/10	2008/09
Koncernen		
Löner och andra ersättningar	30,1	26,7
– varav tantiem	0,0	0,0
Pensionskostnader	6,6	6,7
Antal personer i gruppen	19	19

Ersättningar till styrelse

Till styrelsens ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämmans beslut. Styrelseledamöter som är anställda i bolaget erhåller ej styrelsearvode. Pension eller övriga incitamentsprogram utgår ej till bolagets styrelse.

Styrelsearvoden i dotterföretag har utgått med 0,0 Mkr (0,1 Mkr) till extern ledamot. I övrigt har inga styrelsearvoden utgått i dotterföretagen.

	2009/10		2008/09	
	Styrelse-arvode	Utskotts-arvode	Styrelse-arvode	Utskotts-arvode
Styrelsen				
Anders Moberg, ordförande	0,50	0,12	0,50	0,12
Björn Haid, ledamot	0,25	0,06	0,25	0,06
Cecilia Marlow, ledamot	0,25	0,06	0,25	0,06
Elisabet S Bjöklund, ledamot	0,25	0,06	0,25	0,18
Klas Balkow, ledamot och VD	0,00	0,00	0,00	0,00
Lottie Svedenstedt, ledamot	0,25	0,06	0,25	0,06
Urban Jansson, ledamot	0,25	0,12	0,25	0,12
Edgar Rosenberger, ledamot	0,25	0,06	0,00	0,00
Summa styrelsen	2,00	0,56	1,75	0,62

Ledamoten Klas Balkow har fått ersättning i egenskap av vd och koncernchef i bolaget.

Könsfördelning i styrelsen bland de bolagsstämmovalda ledamöterna har under verksamhetsåret varit fem män och tre kvinnor. Fördelningen blir således 62,5 procent män och 37,5 procent kvinnor. Föregående år var motsvarande fördelning densamma.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare har utgjorts av grundlön, rörliga ersättningar och pensionspremier. Med andra ledande befattningshavare avses de åtta personer som tillsammans med den verkställande direktören under räkenskapsåret utgjort koncernledning.

För sammansättningen av koncernledningen per 2010-04-30, se sidan 79 i den tryckta årsredovisningen.

	2009/10			2008/09		
	Fast lön	Rörlig ers. ¹	För-måner	Fast lön	Rörlig ers.	För-måner
Löner till ledande befattningshavare						
Klas Balkow, VD	3,9	1,9	0,2	3,6	0,6	0,2
Vice verkställande direktör ²	1,3	0,5	0,1	3,4	0,4	0,1
Andra ledande befattningshavare (6 stycken) ²	7,8	2,7	0,4	7,8	1,3	0,3
Summa ledningen	13,0	5,1	0,7	14,8	2,3	0,6

¹ Av den rörliga ersättningen avser bokförd kostnad, men ej definitiv ersättning avseende LTI 2008 och LTI 2009 enligt följande: Vd 0,5 Mkr (0,2 Mkr), vvd 0,2 Mkr (0,2 Mkr), andra ledande befattningshavare 0,8 Mkr (0,3 Mkr).

² Ersättningen till vd avser tid från utnämningen (7 av 12 månader). Resterande del av ersättningen redovisas under andra ledande befattningshavare.

	2009/10		2008/09 ³	
	Avgifts-baserad	Förmåns-baserad	Avgifts-baserad	Förmåns-baserad
Pensionskostnader till ledande befattningshavare				
Klas Balkow, VD	1,4	0,0	1,3	0,0
Vice verkställande direktör ²	0,4	0,0	1,3	0,0
Andra ledande befattningshavare (6 stycken) ²	3,7	0,0	3,2	0,0
Summa ledningen	5,5	0,0	5,8	0,0

² Pensionskostnader avseende vd avser tid från utnämningen (7 av 12 månader). Resterande del redovisas under andra ledande befattningshavare.

Enligt anställningsavtalet med verkställande direktören är den ömsesidiga uppsägningstiden sex månader. Vid uppsägning från bolagets sida tillkommer 12 månaders lön. Under uppsägningstiden utgår gällande lön och förmåner. Pensionsåldern är 65 år och nuvarande pensionspremie motsvarar 1,4 Mkr.

Lön och övriga ersättningar till vd beslutas av styrelsen och bereds av ett inom styrelsen utsett ersättningsutskott. Lönen revideras i slutet av varje kalenderår.

För andra ledande befattningshavare beslutas löner och övriga ersättningar av den verkställande direktören med stöd av ersättningsutskottet inom den ram som beslutats av styrelsen.

När det gäller rörliga ersättningar fastställs principerna av årsstämman. Målen bereds i ersättningsutskottet och beslutas av styrelsen. Två olika typer har funnits under året, STI och LTI.

Reservering av STI samt LTI sker löpande i respektive års bokslut. Samtliga ledande befattningshavare har rätt till årliga pensionspremier i huvudsak enligt gällande ITP-plan. Pensionsåldern varierar mellan 65 och 67 år.

Könsfördelningen bland de ledande befattningshavarna i moderbolaget tillika koncernen var under verksamhetsåret sju män och en kvinna. Fördelningen blir således 87 procent män och 13 procent kvinnor. Föregående år var fördelningen 78 procent män och 22 procent kvinnor.

Mer information om beslutsprocesser i koncernen återfinns även på sidan 52-54 i årsredovisningen.

Ersättningsprinciper:

De övergripande principerna för ersättning till ledande befattningshavare ska utgå från befattningen, den individuella prestationen, koncernens resultat och att ersättningen ska vara konkurrenskraftig i anställningslandet. Den sammanlagda ersättningen till ledande befattningshavare ska bestå av fast lön, rörlig lön i form av kortsiktigt incitament baserat på årliga prestationsmål, långsiktigt incitament baserat på fleråriga prestationer, pension och andra förmåner. Till detta kommer villkor vid uppsägning och avgångsvederlag.

Clas Ohlson ska sträva efter att erbjuda en konkurrenskraftig total ersättningsnivå med tyngdpunkt på betalning efter prestation. Detta innebär att den rörliga ersättningen kan utgöra en betydande andel av den totala ersättningen. Målet är att den fasta ersättningen skall befinna sig i den jämförbara marknads median medan den totala ersättningen, när Clas Ohlson AB når eller överträffar sina mål, ska vara i marknadens övre kvartil.

Fast lön

Fast lön ska utgöra grunden för den totala ersättningen. Lönen ska vara relaterad till den relevanta marknaden och avspegla omfattningen av det ansvar som arbetet innebär. Den fasta löns utveckling ska bero på hur väl arbetet utförs samt hur väl medarbetaren utvecklar sina kompetenser för att anta framtida arbetsuppgifter med större ansvar. Den fasta lönen ska ses över årligen för att säkerhetsställa marknadsmässig och konkurrenskraftig fast lön.

Rörlig lön (Short Term Incentive "STI")

Ledande befattningshavare ska utöver den fasta lönen kunna erhålla STI för resultat som överskrider en eller flera förutbestämda prestationsnivåer under ett verksamhetsår. Klart definierade prestationsmål bestäms årligen av styrelsen eller av personer som styrelsen utser. Prestationsmålen kan vara verksamhetsanknutna, finansiella och personliga.

Ersättningen från STI-programmet har en begränsning (tak), vilket gör att Clas Ohlson från början kan beräkna maximala ersättningsnivåer. I den mån en prestation inte motsvarar lägsta prestationsnivå utgår ingen STI. STI ska vara beroende av position och får uppgå till maximalt 50 procent av lönen vid uppnående av så kallad tak-nivå, vilket också utgör maximalt utfall av STI.

Långsiktiga incitamentsprogram (Long Term Incentive "LTI")

Syftet med de långsiktiga incitamentsprogrammen är att skapa förutsättningar för att behålla och rekrytera kompetent personal till koncernen, tillhandahålla konkurrenskraftig ersättning samt förena aktieägarnas och de ledande befattningshavarnas intressen.

Långsiktiga incitamentsprogram som ger anställda rätt att förvärva aktier förutsätter godkännande av bolagsstämman. För närvarande pågår LTI 2008 och LTI 2009. Dessutom har LTI 2010 igångsatts efter verksamhetsårets slut. LTI 2008, LTI 2009 och LTI 2010, är aktiematchnings- och resultatbaserade personaloptionsprogram.

Långsiktiga incitamentsprogram LTI 2008 och LTI 2009

En extra bolagsstämman i april 2008 beslutade att anta ett prestationsbaserade incitamentsprogram ("LTI 2008"). LTI 2008 omfattar 34 personer bestående av vissa ledande befattningshavare och andra personer som bedöms kunna påverka Clas Ohlsons utveckling långsiktigt.

För att delta i programmet måste de anställda förvärva B-aktier i Clas Ohlson som motsvarar ett värde om minst 5 procent och högst 10 procent av deras årliga fasta lön. Deltagarna har förvärvat Clas Ohlson B-aktier, till marknadspris, vilka företaget senare kommer att matcha (1:1) vederlagsfritt genom tilldelning av aktier. Om den anställda har kvar de förvärvade aktierna och fortfarande är anställd inom koncernen tre år efter datumet för förvärvet, kommer bolaget att tilldela den anställda matchningsaktierna.

Den anställda kan också tilldelas resultatbaserade personaloptioner. Personaloptionerna tilldelas vederlagsfritt och varje personaloption berättigar innehavaren att förvärva en Clas Ohlson B-aktie. Priset per aktie när optionen utnyttjas uppgår för LTI 2008 till 107,60 per aktie, vilket motsvarar 110 procent av den volymviktade genomsnittliga senaste betalkursen för Clas Ohlson B-aktier vid Nasdaq OMX Stockholm, under en period av 10 handelsdagar före den dagen optionerna tilldelades. Optionerna kan utnyttjas tidigast tre år och senast sju år från den dag då optionerna tilldelades. För att optionerna ska kunna utnyttjas måste innehavaren fortfarande vara anställd inom Clas Ohlson-koncernen och behållit sin personliga investering under tre år från

datumet för tilldelningen. Innehavet av optionerna medför inga rättigheter att få kompensation för utdelning för de underliggande aktierna.

Antalet personaloptioner som får utnyttjas är beroende av det antal B-aktier som den anställda har förvärvat inom ramen för LTI 2008, samt om bolagets tillväxt respektive vinsttillväxt per aktie för 2008/09 och de därpå följande två räkenskapsåren ökar till de nivåer som styrelsen beslutat. Dessa fastställda nivåer är; "Entry", "Target" och "Stretch", med en linjär ökning mellan varje resultatnivå.

"Entry" är en miniminivå, som måste överskridas för att den anställdes personaloption skall kunna nyttjas. De tre nivåerna motsvarar nedanstående antal personaloptioner:

- Entry: 5 optioner per förvärvat B-aktie
- Target: 10 optioner per förvärvat B-aktie
- Stretch: 15 optioner per förvärvat B-aktie

Följaktligen är det totala antal personaloptioner som varje deltagare kan nyttja begränsat till 15 optioner per förvärvat B-aktie.

LTI 2009 beslutades på årsstämman 13 september 2008. Programmet bygger på samma principer som LTI 2008 och har en löptid från maj 2009 till april 2016. 38 personer deltar i programmet och köpte i maj 2009 totalt 35 767 aktier. Lösenpriset för de villkorade personaloptionerna har fastställts till 98,10 kr per aktie, vilket motsvarar 110 procent av medeltalet av för var börsdag fastställd volymviktad genomsnittlig betalkurs för bolagets B-aktie på Nasdaq OMX Stockholm under en period av 10 börsdagar före förvärvsperiodens början. Ett eventuellt utnyttjande av optionerna kan göras mellan juni 2012 och april 2016.

Inga av optionerna var möjliga att nyttja per 30 april 2010. Antal tilldelade optioner baseras på maximalt utfall i programmet. Det antal som kan nyttjas efter tre år baseras dock på tillväxt och resultatmålen infriande. Det belopp som kostnadsförts baseras på nivåerna 5 optioner per aktie för LTI 2008 och 10 optioner per aktie för LTI 2009.

I enlighet med ovan kommer LTI 2008 och LTI 2009 att omfatta följande antal B-aktier och personaloptioner för de olika deltagarkategorierna om målnivån Target uppnås (se tabell nedan).

Redovisningsprinciper

LTI 2008 och LTI 2009 redovisas i enlighet med IFRS 2 aktierelaterade ersättningar. Koncernen gör avsättningar för förväntade sociala kostnader som kommer att betalas när aktierna tilldelas och när optionerna nyttjas. Avsättningen för sociala kostnader omvärderas vid varje balansdag utifrån verkligt värde. Den totala kostnaden som redovisats mot resultaträkningen för 2009/10 uppgår till 5,7 Mkr varav 1,2 Mkr är sociala avgifter.

Återköpta aktier för LTI-programmen

Clas Ohlson har under 2008 och 2009 återköpt Clas Ohlson B-aktier för att kunna uppfylla bolagets långsiktiga förpliktelser enligt incitamentsprogrammen. Aktierna kommer att tilldelas eller säljas till deltagarna. Clas Ohlson avser att sälja ytterligare aktier på marknaden i samband med att optioner nyttjas eller aktier tilldelas för att täcka betalningen av sociala kostnader.

Långsiktiga incitamentsprogram LTI 2008 och LTI 2009

Deltagare	LTI 2008			LTI 2009		
	Matchningsaktier antal B-aktier ¹	Antal personaloptioner ¹	Målvärde Mkr ²	Matchningsaktier antal B-aktier ¹	Antal personaloptioner ¹	Målvärde Mkr ²
VD	3650	36500	0,8	3602	36020	1,0
Andra medlemmar av koncernledningen	6460	64600	1,5	8390	83900	2,4
Övriga deltagare	22344	223440	5,2	23775	237750	6,7
Totalt	32454	324540	7,5	35767	357670	10,1

¹ Antalet aktier och personaloptioner kan komma att räknas om på grund av beslut om nyemission.

² Programmets målvärde beräknas utifrån det verkliga värdet på tilldelningsdagen. Aktiens värde på tilldelningsdagen uppgick till 82,83 kr (LTI 2008)/ 77,22 kr (LTI 2009) och det verkliga värdet på optionen uppgick till 14,97 kr (LTI 2008)/ 20,44 kr (LTI 2009). För att beräkna optionernas verkliga värde har den binomiala modellen för optionsvärdering använts. Värdena har justerats för diskonterade värdet av framtida utdelningar.

Not 7 Ersättning till revisorer

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009/10	2008/09	2009/10	2008/09
<i>Öhrlings</i>				
<i>PricewaterhouseCoopers</i>				
Ersättning för revisionsuppdrag	2,2	1,9	1,3	1,0
Ersättning för övriga konsultationer	0,9	0,6	0,6	0,4
Summa	3,1	2,5	1,9	1,4

Not 8 Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter är fördelade enligt nedan:

Koncernen	2009/10	2008/09
<i>Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen:</i>		
– realisationsvinst på värdepapper som hållits till förfall	0,0	1,0
Ränteintäkter	2,4	5,8
Summa koncernen	2,4	6,8

Moderbolaget	2009/10	2008/09
<i>Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen:</i>		
– realisationsvinst på värdepapper som hållits till förfall	0,0	1,0
Ränteintäkter	0,1	1,4
Ränteintäkter dotterföretag	3,3	0,0
Summa moderbolaget	3,4	2,4

Finansiella kostnader är fördelade enligt nedan:

Koncernen	2009/10	2008/09
Räntekostnader	-4,7	-5,8
Moderbolaget	2009/10	2008/09
Räntekostnader	-4,6	-5,2
Räntekostnader dotterföretag	-2,0	0,0
Summa moderbolaget	-6,6	-5,2

Not 9 Inkomstskatt

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009/10	2008/09	2009/10	2008/09
<i>Skatt på årets resultat</i>				
Inkomstskatt på årets resultat	148,5	76,0	124,8	60,2
	148,5	76,0	124,8	60,2
<i>Uppskjuten skatt</i>				
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader	6,9	62,8	0,0	0,0
Effekt av förändring i den svenska skattesatsen	0,0	-3,0	0,0	0,0

Uppskjuten skatt avseende skattevärde i aktiverade underskottsavdrag	0,0	2,5	0,0	0,0
	6,9	62,3	0,0	0,0
Totalt redovisad skatte-kostnad	155,4	138,3	124,8	60,2
<i>Avstämning mellan gällande skattesats och effektiv skattesats</i>				
Redovisat resultat före skatt	588,2	503,8	471,3	243,3
Inkomstskatt beräknad enligt nationella skattesatser gällande för resultat i respektive land (26-28%)	-156,1	-141,1	-124,0	-68,1
<i>Skatteeffekt av:</i>				
Ej avdragsgilla kostnader	-1,7	-3,5	-1,6	-3,1
Ej skattepliktiga intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Utdelningar från dotterföretag	0,0	0,0	0,0	11,0
Temporära skillnader	2,4	2,1	0,8	0,0
Omvärdering av uppskjuten skatt - förändring i den svenska skattesatsen	0,0	4,2	0,0	0,0
Redovisad skattekostnad	-155,4	-138,3	-124,8	-60,2
Gällande skattesats för inkomstskatt, %	26,5	28,0	26,3	28,0
Effektiv skattesats, %	26,4	27,4	26,5	24,8
Uppskjutna skatteposter som har redovisats direkt mot eget kapital	-0,6	0,2	0,0	0,0

Koncernen	2009/10	2008/09
<i>Redovisade uppskjutna skattefordringar och skatteskulder</i>		
Inventarier, verktyg och installationer	-4,7	-2,7
Varulager	1,1	0,6
Internvinst i varulager	31,9	-18,9
Reserveringar	2,7	3,6
Pensioner	0,1	0,0
Avskrivningar utöver plan	-60,4	-46,6
Periodiseringsfonder	-60,4	-18,8
Underskott i dotterbolag	0,0	0,0
Summa uppskjuten skattefordran (+) uppskjuten skatteskuld (-), netto	-89,7	-82,8
Uppskjuten skattefordran	0,3	1,6
Uppskjuten skatteskuld	-90,0	-84,4

Koncernen har inga oredovisade uppskjutna skattefordringar eller skatteskulder på temporära skillnader.

	Belopp vid årets ingång	Redovisat överresultat- räkningen	Belopp vid årets utgång
Koncernen			
Förändring av uppskjuten skatt i temporära skillnader under året			
Inventarier, verktyg och installationer	-2,7	-2,0	-4,7
Varulager	0,6	0,5	1,1
Internvinst i varulager	-18,9	50,8	31,9
Reserveringar	3,6	-0,9	2,7
Pensioner	0,0	0,1	0,1
Avskrivningar utöver plan	-46,6	-13,8	-60,4
Periodiseringsfonder	-18,8	-41,6	-60,4
Underskott i dotterbolag	0,0	0,0	0,0
Summa	-82,8	-6,9	-89,7

Not 10 Vinst per aktie

	2009/10	2008/09
Vinst per aktie före utspädning		
Årets resultat	432,8	365,5
Genomsnittligt antal aktier före utspädning	64,4	65,1
Vinst per aktie före utspädning	6,72	5,62
Vinst per aktie efter utspädning		
Årets resultat	432,8	365,5
Genomsnittligt antal aktier efter utspädning	64,4	65,1
Vinst per aktie efter utspädning	6,72	5,62

Vinst per aktie före och efter utspädning

Beräkningen av vinst per aktie har baserats på årets resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare uppgående till 432,8 Mkr (365,5 Mkr) och på ett vägt genomsnitt antal utestående aktier före respektive efter utspädning under såväl 2008/09 som 2009/10.

Not 11 Utdelning per aktie

De utdelningar som betalades ut under 2009/10 och 2008/09 uppgick till 192,8 Mkr (3,00 kr per aktie) respektive 328,0 Mkr (5,00 kr per aktie). På årsstämman den 11 september 2010 kommer en utdelning avseende år 2009/10 på 3,75 kr per aktie, totalt 246 Mkr, att föreslås. Den föreslagna utdelningen har inte redovisats som skuld i dessa finansiella rapporter.

Not 12 Anläggningstillgångar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009/10	2008/09	2009/10	2008/09
Materiella anläggningstillgångar				
Byggnader och mark				
Ingående anskaffningsvärde	376,9	372,1	376,4	371,6
Årets anskaffningar	2,5	4,8	0,6	4,8
Omklassificeringar	301,9	0,0	301,9	0,0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	681,3	376,9	678,9	376,4

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009/10	2008/09	2009/10	2008/09
Ingående avskrivningar	113,6	99,1	113,1	98,6
Årets avskrivningar	24,3	14,5	24,3	14,5
Omräkningsdifferenser	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ackumulerade avskrivningar	137,9	113,6	137,4	113,1
Utgående planenligt restvärde	543,4	263,3	541,5	263,3
Taxeringsvärde byggnader	140,9	123,8	140,9	123,8
Taxeringsvärde mark	14,1	13,8	14,1	13,8
Bokfört värde mark	6,4	5,8	6,4	5,8
Inventarier, verktyg och installationer				
Ingående anskaffningsvärde	814,1	688,8	486,3	462,2
Årets anskaffningar	135,5	150,1	73,4	48,4
Omklassificeringar	264,2	0,0	264,2	0,0
Försäljningar och utrangeringar	-64,4	-41,4	-33,4	-24,3
Omräkningsdifferenser	-9,7	16,6	0,0	0,0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	1 139,7	814,1	790,4	486,3
Ingående avskrivningar	304,9	256,9	202,4	174,3
Årets avskrivningar	104,0	77,9	63,5	46,7
Försäljningar och utrangeringar	-54,4	-35,6	-26,9	-18,6
Omräkningsdifferenser	-2,4	5,7	0,0	0,0
Utgående ackumulerade avskrivningar	352,1	304,9	239,0	202,4
Utgående planenligt restvärde	787,6	509,2	551,4	283,9
Pågående nyanläggningar				
Ingående anskaffningsvärde	423,2	143,8	423,2	143,8
Årets anskaffningar	177,4	279,4	177,4	279,4
Omklassificeringar	-566,1	0,0	-566,1	0,0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	34,5	423,2	34,5	423,2
Finansiella anläggningstillgångar				
Ingående anskaffningsvärde	2,0	3,3	41,1	34,5
Minskning/ökning av långfristiga fordringar	-1,0	-1,3	314,7	0,0
Ökning av andelar i koncernföretag	0,0	0,0	4,7	6,6
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	1,0	2,0	360,5	41,1
Verkligt värde	1,0	2,0	360,5	41,1
Investeringsåtaganden				
Kontrakterade investeringar på balansdagen som ännu inte redovisas i de finansiella rapporterna uppgår till följande belopp:				
Byggnader och mark	48,0	77,0	48,0	77,0
Inventarier, verktyg och installationer	7,0	115,0	7,0	115,0

Not 13 Varulager

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009/10	2008/09	2009/10	2008/09
Handelsvaror	1 204,1	1 117,2	866,3	800,8
Summa	1 204,1	1 117,2	866,3	800,8
Kostnad för sålda varor	3 287,9	2 916,5	3 201,5	2 857,6
Varav inkurans	15,6	12,6	10,1	9,4

Inkurans beräknas enligt individuell bedömning utifrån åldersanalys i butiker och distributionscentral.

Not 14 Kundfordringar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009/10	2008/09	2009/10	2008/09
Kundfordringar	30,1	12,5	9,0	7,0
Summa	30,1	12,5	9,0	7,0
Verkligt värde	30,1	12,5	9,0	7,0

Not 15 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009/10	2008/09	2009/10	2008/09
Förutbetalda hyror	47,8	45,5	24,9	23,3
Förutbetalda varukostnader	20,1	18,6	16,2	14,6
Övriga förutbetalda kostnader	43,3	32,4	21,1	26,9
Summa	111,2	96,5	62,2	64,8

Not 16 Likvida medel

Koncernen	2009/10	2008/09
Kassa och bank	98,8	92,0
Summa koncernen	98,8	92,0

Utnyttjad checkräkningskredit, vilken ej ingår i likvida medel, uppgick vid årets slut i koncernen till 171,4 Mkr, se not 20.

Outnyttjad checkräkningskredit, vilken ej ingår i likvida medel, uppgick vid årets slut i koncernen till 178,6 Mkr.

Not 17 Terminskontrakt

Per balansdagen finns utestående kassafödessäkringar enligt tabell nedan.

Valutapar	Bokfört och verkligt värde		Nominellt belopp		Genomsnittlig återstående löptid i mån.	
	2009/10	2008/09	2009/10	2008/09	2009/10	2008/09
Säljer/Köper						
NOK/SEK	0,6	-2,5	196,2	266,9	2	2
EUR/SEK	0,0	1,6	0,0	44,3	0	2
USD/SEK	1,4	0,0	57,8	0	1	0
Total	2,0	-0,9	254,0	311,2		

Terminskontrakten tillhör kategorin derivat som används för säkringsändamål. Samtliga derivat är värderade till verkligt värde, fastställt genom användning av kurser för valutaterminer på balansdagen, det vill säga nivå 3 i verkligt värde hierarkin enligt IFRS 7.

I båda valutaparen finns såväl positiva som negativa marknadsvärden. Terminskontrakt med positiva marknadsvärden uppgår totalt till 2,3 Mkr (2,5 Mkr), vilket redovisas inom posten övriga kortfristiga fordringar. Terminskontrakt med negativa marknadsvärden uppgår totalt till 0,3 Mkr (3,4 Mkr), vilket redovisas inom övriga kortfristiga skulder.

Uppskjuten skatt har beaktats med 0,5 Mkr och resterande verkligt värde om 1,5 Mkr (0,7 Mkr) har redovisats mot säkringsreserven inom eget kapital.

Not 18 Eget kapital

Totalt antal stamaktier är 65 600 000 (2008/09: 65 600 000) med kvotvärde 1,25. Antal A-aktier uppgår till 5 760 000 medan antal B-aktier uppgår till 59 840 000. Varje aktie av serie A berättigar till tio röster medan varje aktie av serie B berättigar till en röst. Alla emitterade aktier är till fullo betalda. Bolaget har ett utestående aktieoptionsprogram, LTI 2009, vars utfall har säkrats genom återköp av 675 000 B-aktier. Antal utestående aktier vid årets slut uppgick till 64 280 000. Genomsnittligt antal aktier före och efter utspädning redovisas i not 10.

Koncernens reserver består av omräkningsdifferenser, vilka uppstått vid omräkning av de utländska dotterföretagens bokslut, samt säkringsreserv.

Not 19 Pensionsförpliktelser

Pensionsförpliktelser avser anställda i dotterföretag i Norge. Pensionen är förmånsbestämd vilket innebär att ersättningar till anställda och före detta anställda baseras på lön vid pensioneringstidpunkten och antal tjänsteår. Förpliktelserna är tryggt försäkringsbolaget Storebrand AS.

Koncernen	2009/10	2008/09
Överskott(-)/förpliktelser(+) i balansräkningen för:		
Pensionsförmåner	0,3	0,1
Summa koncernen	0,3	0,1

Koncernen	2009/10	2008/09
Redovisning i resultaträkningen avseende:		
Pensionsförmåner	0,6	1,0
Summa koncernen	0,6	1,0

Pensionsförmåner

De belopp som redovisas i balansräkningen har beräknats enligt följande:

	2009/10	2008/09	2007/08
Nuvärde för fonderade förpliktelser	9,0	9,7	9,4
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	-9,3	-8,0	-6,6
Oredovisade aktuariella vinster/förluster	0,6	-1,6	-3,4
Tillgång/skuld i balansräkningen	0,3	0,1	-0,6

De belopp som redovisas i resultaträkningen är följande:

	2009/10	2008/09	2007/08
Kostnader för tjänstgöring under innevarande år	0,5	0,7	2,8
Räntekostnad	0,3	0,4	0,2
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	-0,3	-0,3	-0,3
Aktuariella nettovinster/förluster redovisade under året	0,1	0,2	0,1
Vinster på reducering	0,0	0,0	-2,6
Summa, ingår i personalkostnader	0,6	1,0	0,2

Av den totala kostnaden ingick 0,1 Mkr (0,2 Mkr) i posten Kostnad för sålda varor, 0,3 Mkr (0,4 Mkr) i Försäljningskostnader och 0,2 Mkr (0,4 Mkr) i Administrationskostnader.

Den faktiska avkastningen på förvaltningstillgångar uppgick till 0,3 Mkr (0,3 Mkr).

Förändringar i den tillgång/skuld som redovisas i balansräkningen är:

	2009/10	2008/09
Vid årets början	0,1	-0,6
Valutakursdifferenser	0,0	-0,3
Summa kostnader redovisade i resultaträkningen	0,6	1,0
Erlagda avgifter	-0,4	0,0
Vid årets slut	0,3	0,1

De viktigaste aktuariella antagandena som användes var följande:

	2009/10	2008/09
Diskonteringsränta, %	4,5	3,8
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar, %	5,7	5,8
Framtida löneökningar, %	4,5	4,0
Framtida pensionsökningar, %	1,4	1,5
Uppskattad genomsnittlig återstående tjänstetid, år	7	9

Avgiftsbestämda planer

Avgiftsbestämda planer förekommer i Sverige, Norge och Finland. Betalning till dessa sker löpande enligt reglerna i respektive plan.

	2009/10	2008/09
Koncernen	38,9	57,0
Moderbolaget	23,6	41,6

I moderbolagets pensionskostnader ingår avtalspensioner med 0,0 Mkr (11,8 Mkr) i samband med omstrukturering på distributionscentralen.

Av koncernens totala kostnad för avgiftsbestämda planer avser 8,6 Mkr (8,6 Mkr) ITP-plan finansierad i Alecta. Alectas överskott kan fördelas till försäkringstagarna och/eller de försäkrade. Vid utgången av 2009 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 141 procent (2008: 112 procent). Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska beräkningsantaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19.

Not 20 Finansiella skulder

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009/10	2008/09	2009/10	2008/09
Leverantörsskulder	403,3	323,4	326,4	293,9
Övriga kortfristiga skulder	17,2	76,8	10,4	10,6
Summa	420,5	400,2	336,8	304,5
Verkligt värde	420,5	400,2	336,8	304,5

Genomsnittlig kredittid för leverantörsskulder är 41 dagar (20 dagar) och för övriga kortfristiga skulder 15 dagar (23 dagar).

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009/10	2008/09	2009/10	2008/09
Långfristig del				
Banklån	100,0	65,0	100,0	65,0
Kortfristig del				
Checkräkningskrediter	171,4	208,6	279,1	426,3
Summa upplåning	271,4	273,6	379,1	491,3

Samtliga banklån och checkräkningskrediter är i SEK. Banklånet omsätts månadsvis och beräknas löpa fram till 2011. För närvarande är den genomsnittliga räntan 1,41 procent per år. På checkräkningskrediten löper rörlig ränta. Under året har den genomsnittliga räntan varit 1,16 procent.

I summa upplåning ingår banklån och checkräkningskredit mot säkerhet på 97,0 Mkr (97,0 Mkr). Säkerhet för banklån utgörs av företags- och fastighetsinteckningar. Kreditlimiten på checkräkningskrediten uppgår till 350 Mkr (220 Mkr). Moderbolagets kredit ingår i en Cashpool för koncernen där utnyttjad kredit uppgick till 171,4 Mkr.

Det verkliga värdet på upplåning motsvarar dess redovisade värde, eftersom diskonteringsseffekten inte är väsentlig.

Not 21 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009/10	2008/09	2009/10	2008/09
Upplupna lönekostnader	80,9	76,1	48,8	52,9
Upplupna semesterlönekostnader	115,0	106,6	68,2	64,4
Upplupna sociala avgifter	60,1	56,2	47,4	47,4
Övriga poster	14,8	20,4	15,0	8,3
Summa	270,8	259,3	179,4	173,0

Not 22 Övriga avsättningar

Avser avsättningar för garantiåtaganden, outlösta presentkort och öppet köp som alla förväntas tas i anspråk under det nästkommande räkenskapsåret. Avsättningen för beräknade framtida garantiåtaganden motsvaras av årets garantikostnader med beaktande av garantitidens längd. 30 dagars öppet köp gäller i köpvillkoren. Avsättningen för öppet köp är beräknad enligt dessa villkor, med beaktande av bedömd returneringsfrekvens.

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009/10	2008/09	2009/10	2008/09
Ingående avsättningar	21,8	19,6	12,4	11,5
lanspråktagande under året	-21,8	-19,6	-12,4	-11,5
Avsatt under året	21,6	21,8	12,6	12,4
Summa övriga avsättningar	21,6	21,8	12,6	12,4

Posternas fördelning:

	Koncernen	Moderbolaget
Garantiåtaganden	7,3	4,2
Öppet köp och outlösta presentkort	14,3	8,2
Summa övriga avsättningar	21,6	12,4

Not 23 Koncerninterna transaktioner

Av moderbolagets fakturerade försäljning avser 2000,9 Mkr (1444,1 Mkr) koncernintern försäljning. Av dessa avser 1706,8 Mkr (1235,7 Mkr) försäljning till Clas Ohlson AS i Norge, 284,2 Mkr (199,5 Mkr) försäljning till Clas Ohlson OY i Finland och 9,9 Mkr (8,9 Mkr) försäljning till Clas Ohlson Ltd i England. Några inköp från dotterbolag har ej förekommit.

Not 24 Andelar i koncernföretag

Dotterföretaget Clas Ohlson AS i Norge, med organisationsnummer NO 937402198 och med säte i Oslo, 10 000 aktier à nominellt 100 kronor. Ågarandel 100 procent. Bokförd värde 50 475 kronor. Utdelning från det norska dotterföretaget till moderbolaget har skett med 0,0 Mkr (39,4 Mkr).

Dotterföretaget Clas Ohlson OY i Finland, med organisationsnummer FI 1765891-7 och med säte i Helsingfors, 500 000 aktier à nominellt 1 euro. Ågarandel 100 procent. Bokförd värde 30,4 Mkr, varav värde av aktieägartillskott 25,8 Mkr.

Dotterföretaget Clas Ohlson Ltd i England, med organisationsnummer 6298382, 300 000 aktier à nominellt 1 GBP. Ågarandel 100 procent. Bokförd värde 4,0 Mkr.

Dotterföretaget Clas Ohlson Ltd i Shanghai, med organisationsnummer 310000400574190, 900 000 aktier à nominellt 1 USD. Ågarandel 100 procent. Bokförd värde 11,3 Mkr. Utdelning från dotterföretaget i Shanghai har skett med 0,1 Mkr

Not 25 Bokslutsdispositioner

Moderbolaget	2009/10	2008/09
<i>Skillnaden mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enligt plan på:</i>		
– inventarier, verktyg och installationer	-53,6	-25,8
– byggnader och mark	1,0	1,0
<i>Avsättning till periodiseringsfond</i>		
Tax 2010	-158,0	-71,6
Summa moderbolaget	-210,6	-96,4

Not 26 Kassa och bank

Moderbolaget	2009/10	2008/09
Kassa och bank	62,1	14,0
Summa moderbolaget	62,1	14,0

Utnyttjad checkräkningskredit, vilken ej ingår i kassa och bank, uppgick vid årets slut till 279,1 Mkr. Krediten ingår i en Cashpool för koncernen där utnyttjad kredit uppgick till 171,4 Mkr, se not 20.

Outnyttjad checkräkningskredit, vilken ej ingår i kassa och bank, uppgick föregående år i koncernen till 70,9 Mkr.

Not 27 Obeskattade reserver

Moderbolaget	2009/10	2008/09
<i>Akkumulerad skillnad mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enligt plan på:</i>		
– inventarier, verktyg och installationer	222,2	168,6
– byggnader och mark	7,8	8,8
<i>Avsättning till periodiseringsfond</i>		
Tax 2010	71,6	71,6
Tax 2011	158,0	
Summa moderbolaget	459,6	249,0

Not 28 Ställda säkerheter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009/10	2008/09	2009/10	2008/09
Likvida medel	12,7	11,1	-	-
Fastighetsinteckningar	23,0	23,0	23,0	23,0
Företagsinteckningar	74,0	74,0	74,0	74,0
Summa säkerheter	109,7	108,1	97,0	97,0

Ovan angivna säkerheter, för egna förpliktelser, är till kreditinstitut och är generell säkerhet för valutatermins kontrakt samt utnyttjade checkräkningskrediter, vilka vid årets slut uppgick till 171,4 Mkr i koncernen och 279,1 Mkr i moderbolaget. Under föregående år uppgick utnyttjade checkräkningskrediter till 11,4 Mkr i koncernen samt moderbolaget.

Not 29 Ansvarsförbindelser och åtaganden

Moderbolaget	2009/10	2008/09
Ansvarsförbindelser		
Borgen till förmån för koncernföretag avseende framtida hyresåtaganden	226,8	176,6

Åtaganden

Samtliga butikslokaler, utom den i Insjön, förhyrs och behandlas som operationell leasing. Bolagets ambition är att hyran i huvudsak ska vara fast och inte baseras på butikernas omsättning. Avtalstiden uppgick per 2010-04-30 till i genomsnitt 6 år.

Avtalade hyresavtal är beräknade enligt 2010 års hyresnivå.

	2009/10	2008/09			
Räkenskapsårets hyror och leasingavgifter	150,2	134,4			
	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014–
Avtalade framtida hyror	165,1	197,6	198,6	185,1	912,4

Not 30 Transaktioner med närstående

Antalet aktieägare i moderbolaget uppgick vid verksamhetsårets slut till 28 405. Störst ägarandel har Clas Ohlsons ättlingar Mary Haid, Johan och Helena Tidstrand med 42 procent av kapitalet och 65 procent av rösterna. Några transaktioner med närstående har ej skett under verksamhetsåret. När det gäller ersättningen till styrelse och ledande befattningshavare framgår detta av not 6 i årsredovisningen.

Not 31 Medelantalet anställda

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009/10	2008/09	2009/10	2008/09
Sverige	1 275	1 265	1 275	1 265
– varav kvinnor	(523)	(525)	(523)	(525)
Summa Norge	481	458		
– varav kvinnor	(188)	(174)		
Summa Finland	164	174		
– varav kvinnor	(66)	(78)		
Summa Storbritannien	105	30		
– varav kvinnor	(56)	(13)		
Totalt	2 025	1 927	1 275	1 265
– varav kvinnor	833	790	523	525

Medelantalet anställda beräknas på totalt antal arbetade timmar i förhållande till total årsarbetstid. För mer information gällande våra medarbetare, se sidan 38-41 i den tryckta årsredovisningen.

Not 32 Sjukfrånvaro

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009/10	2008/09	2009/10	2008/09
Genomsnittlig sjukfrånvaro, %				
Total sjukfrånvaro	3,1	3,6	2,9	3,5
– varav långtidssjukfrånvaro	21	27	23	28
– varav män	2,6	2,8	2,4	2,7
– varav kvinnor	3,9	4,8	3,6	4,7
– varav anställda –29 år	3,3	2,9	0,9	2,7
– varav anställda 30–49 år	2,8	4,1	5,8	4,0
– varav anställda 50 år–	4,4	4,5	4,5	4,4

Not 33 Redovisning i segment

Clas Ohlson redovisar segmentsinformation fördelat på Sverige, Norge, övriga segment (Finland och UK) samt koncerngemensamt. Koncerngemensamt segment avser de koncerngemensamma funktioner som bistår försäljningsorganisationerna med inköp, distribution, marknadsföring, ledning och övrig support. Stor del av koncernens värdeskapande sker i koncerngemensamt segment. Koncernens internprissättning har anpassats efter dessa förutsättningar. Transaktionerna mellan koncerngemensamt och försäljningsorganisationerna utgörs i första hand av leveranser och betalning för varor, intermediering av utförda tjänster samt räntor på koncerninterna lån. Det resultatmått som redovisas per segment utgörs av rörelseresultatet. Clas Ohlson har inte några kunder, som enskilt står för mer än 10 procent av koncernens omsättning.

	2009/10	2008/09
Nettoomsättning per segment (Mkr)		
Sverige	2 752,1	2 557,7
Norge	2 219,9	1 923,5
Finland och UK	583,8	449,0
Koncerngemensamt	2 000,9	1 484,1
Eliminering av försäljning till andra segment	-2 000,9	-1 484,1
Totalt	5 555,8	4 930,2
Rörelseresultat per segment (Mkr)		
Sverige	93,5	83,7
Norge	81,1	45,8
Finland och UK	16,7	10,3
Koncerngemensamt	399,2	363,0
Totalt	590,5	502,8
Tillgångar per segment (Mkr)		
Sverige	524,1	475,8
Norge	398,8	393,6
Finland och UK	268,2	219,8
Koncerngemensamt	1 552,9	1 390,0
Totalt	2 744,0	2 479,2

Likvida medel ingår inte i ovanstående tabell.

Investeringar och avskrivningar per segment (Mkr)

	Investeringar		Avskrivningar	
	2009/10	2008/09	2009/10	2008/09
Sverige	38,0	27,9	23,8	20,8
Norge	35,2	48,9	26,2	22,9
Finland och UK	31,1	51,7	15,6	8,2
Koncerngemensamt	212,4	305,8	64,6	40,5
Totalt	316,7	434,3	130,2	92,4

Not 34 Händelser efter periodens slut

Försäljningen under maj ökade med 3 procent till 384 Mkr (372 Mkr). I lokala valutor ökade försäljningen med 3 procent. Jämfört med samma månad föregående år har tretton butiker tillkommit och det totala antalet butiker uppgick per den sista maj 2010 till 120 butiker. Distanshandeln uppgick till 6 Mkr jämfört med 7 Mkr motsvarande period föregående år.

Länder	Försäljningskanaler (MSEK)		Procentuell förändring		Procentuell förändring, lokal valuta
	2010	2009			
Sverige	198	190	+ 4	+ 4	
Norge	138	144	- 4	- 6	
Finland	30	32	- 4	- 6	
UK	18	6	+187	+204	
	384	372	+ 3	+ 3	

Årsstämman i Clas Ohlson AB gav den 12 september 2009 styrelsen mandat att under perioden fram till nästa årsstämma förvärva maximalt 832 000 aktier för att säkra företagets åtagande i samband med införandet av ett aktierelaterat incitamentsprogram, LTI 2010. Med stöd av detta bemyndigande har styrelsen beslutat att förvärva 570 000 aktier fram till årsstämman 2010. Förvärv kommer att ske på Nasdaq OMX Nordic Exchange Stockholm till ett pris inom det vid var tid registrerade kursintervallet. Bolagets innehav av Clas Ohlson aktier uppgick per den 30 april 2010 till 1 320 000 aktier motsvarande 2 procent av totala antalet registrerade aktier.

Not 35 Eventualförpliktelser och åtaganden

Koncernen har inga eventualförpliktelser.

Åtaganden

Samtliga butikslokaler, utom den i Insjön, förhyrs och behandlas som operationell leasing. Bolagets ambition är att hyran i huvudsak ska vara fast och inte baseras på butikernas omsättning. Avtalstiden uppgick per 2010-04-30 till i genomsnitt 6 år.

Avtalade hyresavtal är beräknade enligt 2010 års hyresnivå.

Koncernen	2009/10	2008/09			
Räkenskapsårets hyror och leasingavgifter	383,7	320,4			
	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014–
Avtalade framtida hyror	430,3	459,9	452,1	404,9	1 820,3

Årsredovisningens undertecknande

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och ger en rättvisande bild av koncernens ställning och resultat. Årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed och ger en rättvisande bild av moderbolagets ställning och resultat. Förvaltningsberättelsen för koncernen och moderbolaget ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför.

Insjön 2010-06-30

Anders Moberg
Styrelseordförande

Björn Haid

Elisabet Salander Björklund

Lottie Svedenstedt

Urban Jansson

Cecilia Marlow

Edgar Rosenberger

Mikael Öberg
Arbetsstagarrepresentant (Handels)

Caroline Persson
Arbetsstagarrepresentant (Unionen)

Klas Balkow
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits 2010-07-05

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Annika Wedin
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Lennart Danielsson
Auktoriserad revisor

Balansräkningarna och resultaträkningarna ska fastställas på årsstämman den 11 september 2010.

Revisionsberättelse

Till årsstämman i
Clas Ohlson Aktiebolag (publ)
Org nr 556035-8672

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Clas Ohlson Aktiebolag (publ) för räkenskapsåret 2009-05-01 – 2010-04-30. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 50-76. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att årsredovisningslagen tillämpas vid upprättandet av årsredovisningen samt för att internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och årsredovisningslagen tillämpas vid upprättandet av koncernredovisningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som styrelsen och verkställande direktören gjort när de upprättat årsredovisningen och koncernredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och årsredovisningslagen och ger en rättvisande bild av koncernens resultat och ställning. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen, disponerar vinsten i moderbolaget enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Insjön den 5 juli 2010

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Annika Wedin
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Lennart Danielsson
Auktoriserad revisor

Styrelse

Anders Moberg

Född 1950
Styrelseordförande sedan 2004, ledamot sedan 2003.

Arbetslivserfarenhet:

Koncernchef i retailföretaget Majid Al Futtaim Group i Dubai 2007-2008, Koncernchef Royal Ahold 2003-2007. Divisionschef Home Depot 1999-2002. Ett antal år på IKEA varav som koncernchef 1986-1999. **Övriga styrelseuppdrag:** Sverige: Husqvarna, Byggmax AB, ZetaDisplay AB, Danmark: DFDS, Biva A/s Finland: Ahlstrom OY Holland: HemA B.V.

Antal aktier i Clas Ohlson AB: 1 389 000¹ Oberoende*

Klas Balkow

Född 1965
Verkställande direktör och koncernchef från och med 8 september 2007.

Arbetslivserfarenhet:

Tidigare VD för ett dotterföretag inom Axel Johnson-koncernen, där han ansvarat för Aximage, ett affärsområde som innefattar flera butikskedjor, samt agenturen för Fujifilm i både Sverige och Norge. Dessförinnan Bredbandsbolaget. Tidigare under en tioårsperiod ett antal ledande befattningar inom Procter & Gamble i både Norden och USA. **Övriga styrelseuppdrag:** Ledamot i Inflight Service Group.

Antal aktier i Clas Ohlson AB: 16 449

Urban Jansson

Född 1945
Styrelseledamot sedan 2005

Arbetslivserfarenhet:

Koncernchef Ratos 1992-1998, vice VD Incentive 1990-1992, koncernchef HNJ Intressenter 1984-1990, olika ledande befattningar inom SEB 1972-1984. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande i Bergendahls, Global Health Partner AB, HMS Networks, Rezidor Hotel Group, Svedbergs med flera. Styrelseledamot i Höganäs, SEB med flera.

Antal aktier i Clas Ohlson AB: 15 000 Oberoende*

Cecilia Marlow

Född 1960
Styrelseledamot sedan 2007

Arbetslivserfarenhet:

VD Kronans Droghandel sedan 2008. Tidigare VD på JC/J-Store 2006-2007, VD Polarn&Pyret 2004-2006, VD Ordning&Reda 2001-2003, VD Publicis Welinder 1997-2001. **Övriga styrelseuppdrag:** Ledamot i Hand in Hand.

Antal aktier i Clas Ohlson AB: 0 Oberoende*

Björn Haid

Född 1945
Styrelseledamot sedan 1990.
Clas Ohlsons dotterson.

Arbetslivserfarenhet:

Sortimentsutveckling på Clas Ohlson under åren

1965-2006.

Antal aktier i Clas Ohlson AB: 395 500

Lottie Svedenstedt

Född 1957
Styrelseledamot sedan 2004

Arbetslivserfarenhet:

Koncernchef KID Interiör 2006-2007. Egen konsultverksamhet inom organisations- och ledarskapsutveckling 2000-2006. Affärsområdeschef IKEA of Sweden 1998-2000. VD Inter IKEA Systems AS 1993-1996. Regionchef H&M 1989-1992. **Övriga styrelseuppdrag:** Styrelseordförande i MIL Institute. Ledamot i Stadium AB, Stampen AB, Promedia AB. mkt media ab, Global Health Partner AB, Byggmax AB med flera.

Antal aktier i Clas Ohlson AB: 3 300 Oberoende*

Elisabet Salander Björklund

Född 1958
Styrelseledamot sedan 2000

Arbetslivserfarenhet:

Executive Vice President, Stora Enso 1995-, AssiDomän 1981-1995. **Övriga styrelseuppdrag:** SJ AB, Skogsindustrierna, Arbio, Marcus Wallenbergs stiftelse samt ett antal associerade bolag och dotterbolag inom Stora Enso koncernen. Ledamot i Kungliga Skogs- och Lantbruksakademien och Ingenjörsvetenskapsakademien.

Antal aktier i Clas Ohlson AB: 8 000 Oberoende*

Edgar Rosenberger

Född 1953
Styrelseledamot sedan 2009

Arbetslivserfarenhet:

VD för konsultföretaget RETAIL BRAND SERVICES sedan 2002, VD för IPURI GmbH 1991-2002, VD för ESPRIT Europe GmbH 1987-1991, VD för H&M Tyskland GmbH 1980-1987. **Övriga styrelseuppdrag:** Styrelseordförande i Sportland International AS. Ledamot i Tysk-Svenska Handelskammaren.

Antal aktier i Clas Ohlson AB: 0 Oberoende*

Caroline Persson

Född 1978

Arbetsagarrepresentant Unionen

Antal aktier i Clas Ohlson AB: 0

Mikael Öberg

Född 1963

Arbetsagarrepresentant Handels

Antal aktier i Clas Ohlson AB: 2

Suppleant

Emma Lindqvist

Född 1976

Arbetsagarrepresentant Handels

Antal aktier i Clas Ohlson AB: 0

Suppleant

Johan Åhlberg

Född 1969

Arbetsagarrepresentant Handels

Antal aktier i Clas Ohlson AB: 100

¹ Ägda via kapitalförsäkring

* Oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen respektive större aktieägare i bolaget.

Ledande befattningshavare

Klas Balkow

Född 1965
VD och koncernchef
VD sedan 2007
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 16 449

Peter Jelkeby

Född 1963
Operativ chef och vVD
Anställd sedan 2008
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 5 737

Göran Atterling

Född 1958
Ekonomi- och finanschef
Anställd sedan 2009
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 2 421

Susanne Löfås-Hällman

Född 1964
HR-chef
Anställd sedan 2001
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 2036

Bo Heyman

Född 1952
Etableringschef
Anställd sedan 1983
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 3 420

Mats Bortas

Född 1948
Inköpschef
Anställd sedan 1976
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 8 840

John Womack

Född 1966
Informations- och IR-chef
Anställd sedan 2008
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 6 968

Rolf Andersson

Född 1946
Chef distributionscentral
Anställd sedan 1989
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 1 697

Rolf Andersson, Chef distributionscentral gick i pension i april 2010.

Resultat per kvartal

Mkr	2009/10				2008/09			
	KV 1 090501	KV 2 090801	KV 3 091101	KV 4 100201	KV 1 080501	KV 2 080801	KV 3 081101	KV 4 090201
	-090731	-091031	-100131	-100430	-080731	-081031	-090131	-090430
Försäljning	1 288,3	1 372,5	1 817,3	1 077,7	1 114,3	1 223,9	1 538,6	1 053,4
Kostnad för sålda varor	-779,7	-816,1	-1 049,6	-642,5	-669,6	-724,6	-888,9	-633,4
Bruttoresultat	508,6	556,4	767,7	435,2	444,7	499,3	649,7	420,0
Försäljningskostnader	-337,8	-373,0	-436,8	-384,1	-312,4	-351,9	-376,5	-347,9
Administrationskostnader	-30,6	-35,4	-38,1	-34,3	-24,7	-30,8	-31,4	-32,5
Övriga rörelseintäkter/kostnader	1,0	-2,6	-3,0	-2,7	-0,1	-1,4	-0,1	-1,2
Rörelseresultat	141,2	145,4	289,8	14,1	107,5	115,2	241,7	38,4
Finansnetto	-0,8	-0,9	-0,6	0,0	1,8	1,5	-1,5	-0,8
Resultat före skatt	140,4	144,5	289,2	14,1	109,3	116,7	240,2	37,6
Inkomstskatt	-39,2	-38,8	-75,7	-1,7	-30,6	-33,2	-65,9	-8,6
Periodens vinst	101,2	105,7	213,5	12,4	78,7	83,5	174,3	29,0
NYCKELTAL FÖR PERIODEN								
Bruttomarginal, %	39,5	40,5	42,2	40,4	39,9	40,8	42,2	39,9
Rörelsemarginal, %	11,0	10,6	15,9	1,3	9,6	9,4	15,7	3,6
Vinst per aktie, kr ¹	1,56	1,64	3,32	0,19	1,20	1,29	2,68	0,45

¹ Avser före och efter utspädning.

Definitioner

Kassaflöde från rörelsen

Internt genererade medel inklusive förändring av rörelsekapital.

Rörelsekapital

Summan av omsättningstillgångar exklusive likvida medel, minskat med kortfristiga skulder.

Sysselsatt kapital

Balansomslutningen minskad med icke räntebärande skulder och avsättningar. Genomsnittligt sysselsatt kapital beräknas som genomsnittligt sysselsatt kapital under året.

Bruttomarginal

Bruttoresultatet i resultaträkningen i procent av räkenskapsårets nettoomsättning.

Rörelsemarginal

Rörelseresultat i procent av räkenskapsårets nettoomsättning.

Avkastning på eget kapital

Årets resultat enligt resultaträkningen i procent av genomsnittligt eget kapital.

Soliditet

Eget kapital vid årets slut i procent av balansomslutningen.

Försäljning per kvadratmeter i butik

Butikens försäljning i förhållande till den effektiva butiksytan. För nya butiker har omräkning skett i förhållande till hur länge butiken har varit öppen.

Vinst per aktie

Resultat efter skatt i relation till genomsnittligt antal aktier.

Bruttokassaflöde per aktie

Resultat efter skatt plus avskrivningar i relation till genomsnittligt antal aktier.

Adresser

Huvudkontor

Clas Ohlson AB
793 85 Insjön
Tel 0247-444 00
Fax 0247-444 25
www.clasohlson.se

Huvudkontor Norge

Clas Ohlson AS
Torggata 2-6
N-0105 Oslo
Tel +47 23 21 40 05
Fax +47 23 21 40 80
www.clasohlson.no

Huvudkontor Finland

Clas Ohlson OY
Georgsgatan 23 A
FIN-00100 Helsingfors
Tel +358 (0)20 111 2222
Fax +358 (0)20 111 2234
www.clasohlson.fi

Huvudkontor Storbritannien

Clas Ohlson Ltd
Goodwille
13 Kensington Square
W8 5HD London
Tel +44 (0)845 671 8215
www.clasohlson.co.uk

Distanshandel Sverige

Clas Ohlson AB
793 85 Insjön
Tel 0247-444 44
Fax 0247-445 55
www.clasohlson.se

Distanshandel Norge

Clas Ohlson AS
Postboks 485
N-0105 Oslo
Tel +47 23 21 40 00
Fax +47 23 21 40 80
www.clasohlson.no

Kontaktpersoner Investor Relations

John Womack
Informations- och IR-chef
Tel: 0247 - 444 00

Klas Balkow
VD och koncernchef
Tel: 0247 - 444 00

Michael Ehrling
IR-produktion
Tel: 0247 - 444 00

Sverige

Borås – Knalleland
Eskilstuna – Cityhuset
Falun – Falan Gallerian
Gävle – Affärshuset Nian
Göteborg – Bäckebo
Göteborg – Nordstan
Göteborg – Partille
Göteborg – Västra Frölunda
Halmstad – Combihuset
Helsingborg – Väla centrum
Helsingborg – Kullagatan
Hudiksvall – Gallerian Fyren
Insjön – Dalarna
Jönköping – A6
Kalmar – Baronen
Karlstad – Mitt i City
Kristianstad – Domus-huset
Kungsbacka – Kungsmässan
Linköping – Centrum
Luleå – Smedjan
Malmö – Burlöv
Malmö – Triangeln
Motala – Centrum
Norrköping – Domino
Norrköping – Hageby Centrum
Nyköping – Nyckeln
Piteå – Gallerian Piteå
Skellefteå – Citykompaniet
Skövde – Centrum
Stockholm – Farsta
Stockholm – Gallerian
Stockholm – Haninge
Stockholm – Häggvik
Stockholm – Kista Galleria
Stockholm – Nacka
Stockholm – Sickla
Stockholm – Skärholmen
Stockholm – Solna
Stockholm – Täby
Stockholm – Vällingby
Stockholm – Väsby
Strömstad – Nordby
Sundsvall – Birsta
Sundsvall – Nya hamnen
Södertälje – Lunagallerian
Trelleborg – Valen
Uddevalla – Centrum
Umeå – MVG
Uppsala – S:t Per Gallerian
Visby – Centrum
Västerås – Igor
Växjö – Affärshuset Tegnér
Örebro – Marieberg
Örebro – Krämaren
Örnsköldsvik – Magasinet
Östersund – Mittpunkten

Norge

Arendal – Amfi Arena
Asker – Trekanten Kjøpesenter
Bergen – Bergen Storsenter
Bergen – Laguneparken
Bergen – Sartor

Bergen – Åsane
Bryne – M44
Drammen – Gulskogen Kjøpesenter
Fredrikstad – Torvbyen Kjøpesenter
Gjøvik – CC Mart'n
Hamar – Maxi Kjøpesenter
Haugesund – Oasen Storsenter
Hønefoss – Sentrum
Jessheim – Jessheim Storsenter
Kristiansand – Sentrum
Kristiansand – Sørlandssenteret
Larvik – Sentrum
Lørenskog – Lørenskog Storsenter
Molde – Moldegård Storsenter
Moss – Amfi Senter
Narvik – Narvik Storsenter
Oslo – Alna Senter
Oslo – Oslo City
Oslo – Storo Storsenter
Oslo – Torggata
Porsgrunn – Down Town
Sandnes – Kvadrat
Sandvika – Sandvika Storsenter
Sarpsborg – Storbyen
Ski – Ski Storsenter
Skien – Herkules
Stavanger – Kilden
Stavanger – Madla
Steinkjer – Amfi
Strømmen – Strømmen Storsenter
Tromsø – Jekta Storsenter
Trondheim – City Syd
Trondheim – Lade
Trondheim – Solsiden
Tønsberg – Farmandstredet
Ålesund – Stormoa Kjøpesenter

Finland

Esbo – Entresse köpcentrum
Esbo – Sello
Helsingfors – Kamppi
Helsingfors – Mannerheimvägen
Helsingfors – Östra Centrum
Joensuu – Centrum
Karleby – Chydenia köpcentrum
Kuopio – Centrum
Villmanstrand – Gallerian köpcentrum
Lembois – Ideapark
Rovaniemi – Centrum
Seinäjoki – Centrum
Tammerfors – Centrum
Vanda – Jumbo köpcentrum
Vasa – Rewell Center
Åbo – Forum köpcentrum

Storbritannien

Croydon – The Whitgift Centre
Kingston – Centrum
Leeds – Headrow Street
Liverpool – Clayton Square
Manchester – Arndale Centre
Reading – Broad Street
Watford – The Harlequin

För information om butikernas adress och telefonnummer se www.clasohlson.se

Clas Ohlson AB (publ.)
793 85 Insjön
Tel: 0247-444 00
Fax: 0247-444 25
www.clasohlson.se

Organisationsnummer: 556035-8672

clas ohlson